

Délibáb

30
Filler

Simonyi Mária

II. évfolyam 32 szám
Budapest 1928 augusztus 1
Megjelenik minden szombaton

Szórakoztató könyvek

Szenes ember nyolevan tréfája

Irta: SZENES BÉLA

Ára bérmentve 90 fillér. Az összeg előzetes beküldése mellett

Bűvészet

Villman Hermann tanár Harms stb. után. Négy száz rajzzal ellátott több mint száz mutatványt tartalmaz. Ára bérmentve 4 pengő 50 fillér

Kis bűvészet

Ez a pompás kis mű roppant sok bűvészeti mutatványt és egyéb szórakoztató dolgokat foglal magában. Ára bérmentve 1 pengő 20 fillér

Sven Hedin.

A rejtelmes India felé

India teljes leírása 2 nagy kötetben. Ára díszkötésben 12 pengő 80 fillér bérmentve

Aki az itt felsorolt nyoleféle könyvből egyszerre hármat megrendel, az itt feltüntetett árakból 10% engedményt levonásba hozhat. Ha mind a nyole művet rendeli meg egyszerre, 15% engedményt adunk és bérmentve küldjük. Okvetlenül kérjük az összeg beküldése alkalmával jelen sorainkra hivatkozni és megemlíteni, hogy hol olvasta a hirdetést. Ne tessék utánvéttel rendelni, ha nem muszáj, mert ha az összeget előre beküldi, megtakarítja az utánvételezési költséget.

Az itt felsorolt művek kaphatók DÉLIBÁB kiadóhivatalában, Budapest, VII. Dohány uca 12 és minden könyvkereskedésben

A hasbeszélés titka

Irta: RÓNAI VIKTOR

Ára bérmentve 90 fillér. Az összeg előzetes beküldése mellett

A tábornok mint kém

Baden Powel lovag, angol altábornagy vallomásai

A végtelenül érdekesítő könyvet, mely az angol altábornagy kémkedéseit ismerteti, számos kitűnő rajz élénkíti. Ára bérmentve 1 pengő 20 fillér

Sándor Mátyás

Verne Gyula híres regénye 2 kötetben. Ára bérmentve, díszes kötésben 4 pengő 50 fillér

Bélyegalbum

Előrajzolt ábráival elsőrangú segítségével a kezdő gyűjtőknek. Ára bérmentve 1 pengő 20 fillér

Délibáb

30
fillér

Megjelenik minden szombaton

*Délibáb
től
Charles Farrell*

Charles Farrell

amerikai filmszínész a „Délibáb” számára dedikált fényképe (Foto Fox)

k
ka
ősz-
ellett
k
altá-
öny-
nagy
ámos
bér-
2 kö-
lfszes
n
gú se-
k. Ara
r
az itt
nyole
küld-
inkra
előre
VII,

DARNASSZUS TETEJÉN

— Tehát megérkeztem a Parnaszusra? — mondja Paulini Béla. — Nagyszerű, nagyszerű, most már semmi baj. Mint pestiesen mondani szokás, erre spóroltam. Hanem jó meleg van itt, az is igaz. S mekkora tolongás! És mennyien jönnek, egyre. Azt hiszem, az emeletráépítés elkerülhetetlen lesz. Születtem jó régen. Születésemet megelőző esztendőkhben sok baj volt a nagyvilágban. Pompejit és Herkulánomot elöntötte a láva, Karthago rombadőlt, Bouillon Gottfried váratlanul elhúnyt, a törökök túlságosan elharapóztak és Napoleon pórlujárt Moszkva alatt. Mindez nem volt jó ómen. Mégis megszülettem. Csákvár fehermegyei község, a Vértes-hegyek tövében fekszik és cserépedénykészítéséről meg én rólam nevezetes, no, sokra vitte. Pólyás koromban olyan rettentő kövér voltam, hogy a népek

megálltak csodálkozni. És még most is állnak, ha meg nem haltak.

Hatéves koromban beirattak az elemibe, hogy a végzetesen ostoba írással megösmertessenek. Írói pályám tehát itten kezdődött. Az iskola festetlen padjain sok fekete petty volt. Egyik része meg nem mozdult, ezek voltak a pocák, a másik része ide-oda sétifikált, ezek voltak a legyek. Az asztal mellett a sovány mester úr üldögélt, a sarokban kövér kemence álldogált. A mester úr nagyon szerette a jó száraz ötös szivart s jellemző az akkori viszonyokra, hogy akkoriban még öt krajcár volt az ötös szivar. Manapság fillérben tizennyolc, vagyis krajcárban kilenc. Jellemző! A kemence a jó száraz fát szerette, téli időben minden gyerek vitt neki egy-egy hasáb fát a hóna alatt, reggel, amikor mentünk az iskolába.

Valami nyolcéves lehettem, vagy félkilenc, amikor azt adták fel, hogy írassék egy vers. Én ezt írtam:

*Kis tengerész vagyok én,
Kicsi hajón járok én,
Kicsi hajóm viorlás,
Engem mindig hajón láss.*

*S hogyha nagyon akarok,
Uszni is megtanulok,
Mert ha uszni nem tudnék,
A tengerbe elvesznék.*

Hanem akkor az egyszer igazán fájdalmas dolog történt. A mester úr azt mondta, nem is hiszi el, hogy ezt a jó verset egyedül írtam. A szó a torkomba fult, még fogadkozni se bírtam — de én írtam, kérem, én írtam — s az irodalommal való foglalatosságom mindenestre abba hagytam. Írói pályám tehát ekkor tört derékban ketté, remélem, örökre.

Tízéves koromban kaptam egy pedit ruhát, piros harisnyát hozzá s ezzel egyidejűleg beirattak a székesfehérvári reáliskolába. Ott végérvényesen megismertem az iskola arany-

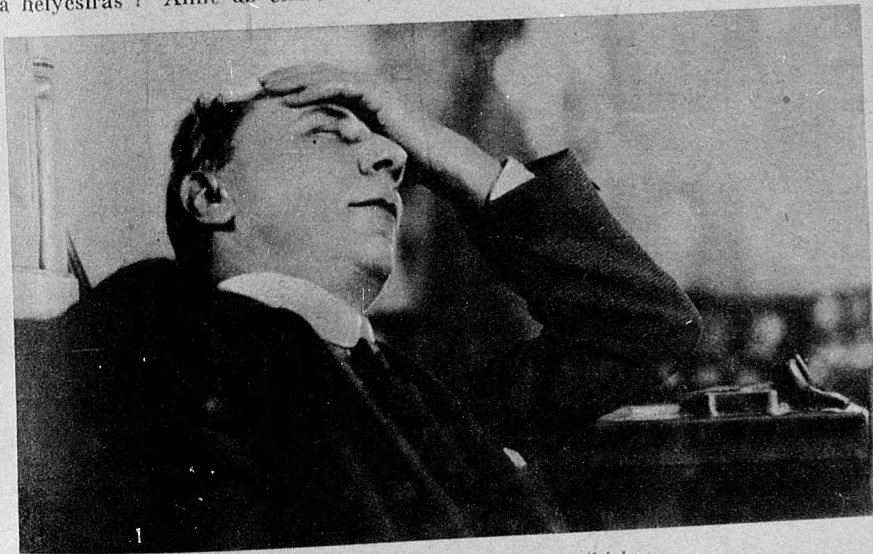
Paulini Béla (balra) 6 éves korában

porát. Mingyárt az első ában. Be-
nedek tanár úr volt az osztályfőnök,
jó kövér ember, nem is szeretett le-
mengetni a dobogóról, ha egyszer fel-
ült. Tehát mingyárt az iskolaév elején
kiadta a rendeletet, hogy hozzon min-
denki egy krajcárt nádpálcára. És
mind az ötvenhat krajcárért vett egy
— de igazán egyetlen egy — nádpál-
cát. Valami hat méter hosszút. S azzal
időnként végigsuttyntott az egész
osztályon. Csak úgy porzott. Arany-
porzott, ha sütött a nap. De szép volt!

Azian beleszerettem Blankába. Pol-
gárista volt. Sétáltunk a Sóstón, ha
tanulmányaink engedték. És azok en-
gedték, egy szót se szölkak, hogy ne, ne,
nagyon derék tanulmányok voltak,
ez bizonyos. Blanka nem volt ilyen
derék. Amikor az érettségi előtt egy
hónapra csakugyan félrevonultam,
hogy tanuljak és letegyen érlette az
érettségit, suttymban férjhez ment.
Amikor letettem az érettségit, tudtam
meg, hogy — hiába, hogy egész feles-
leges volt letenni. S csakugyan mi
hasznom belőle? Mennyivel tudnék
kevesebbét, ha csak hét reált járok?
Vagy hatot, vagy ötöt, vagy négyet?
Hát emlékszem valamire az algebrá-
ból?

S a legtöbb bajom a magyarral volt.
Kelemen tanár úr folyton macerált
a helyesírás miatt. Holott minek az
a helyesírás? Amit az ember ír, azt

kinyomatják és helyesen nyomatják
ki, mert a korrektor kijavítja. Majd
a műegyetemre iratkoztam be, ahol
is nyolc évig dolgoztam. Fácántollat
viseltem a cilinderem mellett, reg-
gelenként, amikor egyik brácsás bá-
rátommal mentünk Wartha méltó-
ságos úr órájára. A brácsás ugyanis
el nem maradt volna egyetlen Wartha-
óráról sem. En többnyire lefeküdtem
a pad alá s amikor katalógusolvasás
volt, a brácsás jelentkezett helyettem:
itt vagyok! Nagyön szeretett jelen-
kezni, mint gépészmérnökhaligató.
Rettentően szeretett. Le nem feküdt
volna a pad alá. Nem is értem, hogy
bukhattam meg hatszor Nagy Dezső
méltóságos úrnál a — brácsás helyett.
S akkor — gondolom, egy hétfői
napon — néhány találmánnyal örven-
deztettem meg az emberiséget. Oly-
annyira, hogy a gyár, amelyik e talá-
mányokat vállalta, a fém- és vasipari
kiállításon külön csoportban mutatta
be e találmányokat. Mire Nagy Dezső
méltóságos úr beszédet intézett hoz-
zám. S kijelentette, hogy igazam van.
Magoljon, aki nem tud mást. S mondta
is, hogy gyáros leszek. Nagyiparo-
sokra van szüksége az országnak,
majd neki lesz rá gondja, hogy le-
tegyem a vizsgáimat és lesz rá gondja,
hogy amikor végeztem, kapjak gépe-
ket, meg szubvenciót. Mire elmentem
karikatúrarájzolónak. Mire bekerül-

Paulini Béla délutáni álma a kávéházban

Paulini Béla a Karszlon

tem a Siplicissimushoz. Mire elmentem riporternek. Mire elmentem meseírónak. Mire elmentem drámairónak. Sőt többi. No, de szerencsére ez még mindig nem az a bizonyos irodalom, az beleesett a tengerbe.

— A csatában nem sok vért zavar-
tam, ne tessék haragudni. A képen:
az ellenség már elkotródott. A föld-
osztás idején kértem egy kis földet,
két holdat öszvesen, egy hód homo-
kost, egy hód szikest, egy hódon bort
akartam természetni, egy hódon szik-
vizet, mert akkoriban még szerettem
a spriccert. Nem adtak. Igaz, jó is,
hogy nem adtak földet, most már mit
is csinálnék vele, most már nem sze-
retem a spriccert. Most már csak
felebarátaimat szeretem, de azokat
nagyon, egyre jobban, főrifitosan,
mint tenmagamat. Vagyis sokat gon-
dolok az öngyilkosságra. Ennél fogva
talán már a télen meg is jelenik

KORTÁRSAIM
ÉS
KORTÁRSAIM

című kötetem. Most állogatom össze,
mondom, nem irodalom, utóbbi bele-
esett a vízbe. Ezt muszáj összeállon-

gatni, ugyanis még le kell lepleznem
életem legfőbb tréfáját. Ez a tréfa
pedig, hogy egészen a mult hó tizen-
hetedikéig állandóan és a legalázato-
sabbban köszöntem kortársaimnak
olyannyira, hogy már-már azt hitték,
ez így van rendjén, ez jár nekik. Ami-
lyen eszük van. Jó tréfa volt, kitűnő.
Folyton köszönni nekik, furtunfurt.
Sokat nevettem magamban.

Drámairó mint pilóta

— Kedves uram, letette ön már a
pilótavizsgát? — kérdi *Beöthy László*
az ifjú titkos drámairótól, aki vala-
melyik nap újabb kéziratcsomót nyújt-
ott át neki.

— Miért? — kérdi csodálkozva az
ifjú titán.

— *Mert mingyárt repülni fog.*

Plathgy Gyöngyike, az abbaziai szépségverseny
győztese

ZILAHY IRÉN FELFEDEZETT

Évekkel ezelőtt nagy sikerrel ment Budapesten egy kabarédarab, amelyben arról van szó, hogy egy fiatalember felkeresi egyik nagy színésznőket ismeretlenül, elmondja, hogy nagyon szerelmes belé és kénytelen volt ezt az utat választani, hogy tudomására hozza. A művésznő meglepetten hallgatja és amikor már-már megbárátkozik a gondolattal, kiderül, hogy a fiú színész — aki a nő révén akar szerződéshez jutni.

Amikor a darabnak sikere volt, a közönség körében azt mondták:

— Ilyesmi csak a színpadon történhet. Az életben sohasem fordulhat elő.

Azt akartam kipróbálni és felkerestem Zilahy Irént.

— A művésznő még fürdik — mondotta az édesanyja és bevezetett a szalonba.

— Kit jelenthettek be Irénkének?

— Tatár János joghallgató vagyok, Debrecenből.

Körülbelül öt percig várok. Öt perc elteltével megjelent Zilahy Irén.

Kezemben forgattam a kalapom, lesütöttem a szemem és nagyon nagy zavarban dadogtam:

— Művésznő kérem... nagyságos művésznő... bocsásson meg... én Tatár János vagyok.

Nagyot nyeltem és hozzátettem:

— Joghallgató a debreceni egyetemről.

A művésznő helytel kénál.

— Mit parancsol tőlem, Tatár úr? Pát másodpercig hallgattam.

— Kérem nagyságos művésznő... bocsásson meg... de nagyon fontos ügyben...

— Mi az a fontos ügy?

— Művésznő kérem... nagyságos művésznő... én szerelmes vagyok magába.

Zilahy Irén felkacag.

— Jaj, de kedves! És azért jött, hogy ezt elmondja nekem?

— Igen. Ezért jöttem. Felültem a

vonatra Debrecenben és meg nem álltam idáig a Váci uccáig.

— Annyira szerelmes?

— Sőt! Még jobban, állandóan vásárolok a fényképeit, a szobám fala tele van már ragasztva velük és most, felhasználom a szünetet és ime itt vagyok.

Csend lesz. Zilahy Irén mosolyogva néz rám.

— Drága művésznő, nagyon szerelmes vagyok magába. Sohasem hittem, hogy ennyire tudok szeretni. Jobban szeretem mint a kis Kardos Verát szerettem, aki pedig az osztályfőnököm leánya volt.

— Ne mondja! És engem jobban szeret, mint a Kardos Verát.

— Bizonyisten jobban, és ezért jöttem el. Nem tudtam már aludni hosszú éjszakákon — fiatal vagyok...

Itt közelebb húzódtam.

— Fiatal vagyok... te is fiatal vagy... mind a ketten fiatalok vagyunk. Irénke, drága, szeressük egymást!

Hangosan kacag Zilahy.

— Nono, ne olyan hevesen fiatalember! Lassabban, hiszen most látjuk először egymást.

— Az nem baj! Higyje el, nem baj. Én is anélkül lettem szerelmes magába, hogy láttam volna, legyen maga is szerelmes belém ismeretlenül. Érzem, hogy nő lelkemben a vágy, higgye el, hogy nyugton már nem hágy? Látja, költővé tett ez a szerelem.

Zilahy Irén arca elkomorlyodott:

— Jól van kisfiú — nagyon meghat engem a maga nagy szerelme, de higgye el, ilyen gyorsan nem viszonzhatom. Jöjjön gyakrabban hozzám és ha sokat leszünk együtt — ki tudja, a jövőbe nem lát senki.

Megcsókoltam a kezét, amelyet felém nyújtott.

— Kedves művésznő...

— Nos?

— Kedves művésznő, én nem is vagyok szerelmes magába.

— Csodálkozva rám néz.

— Nem szerelmes?

— Nem.

— Hát akkor miért jött?

— Mert színész szeretnék lenni.

— Színész szeretne lenni!

— Igen. És úgy gondoltam, ha eljátszom ezt a kis jelenetet, ebből meggyőződhet, hogy jó színész vagyok és beajánl Sebestyén Gézának.

Pár másodpercig hallgat, azután nevetve mondja:

— Nagyon ügyes volt, nagyon jól játszott kedves barátom, már igazán elhittem, hogy szerelmes belém. Talán jól is esett volna ez a rajongás — de ha így áll az ügy, tiszta lelkiismerettel tudom Sebestyénnek ajánlani, mert meggyőződtem róla, hogy jó színész.

Mintha egy kis szomorúság is volna a hangjában.

Leül az íróasztalhoz és megírja az ajánló sorokat.

Elbúcsúzunk.

Boldog vagyok, hogy Zilahy Irén jó színésznék tart.

És amikor a lépcsőn lefelé bandukolok és azon gondolkodom, hogy az ajánló sorokat úgysem használom fel, eszembe jut, nem lett volna okosabb szerepem első részénél megmaradni?

Thomas Jaso!
Én vagyok a tanácsadó Taty,
James jogos minősíté
retre lenni. Maghallyat
tanu és nagyon tehetséges
szegyen kérem ha lehet
remélném

1. oldal

peritettus macvvalam

ZILAHY IRÉN

Zilahy Irén

2. oldal

Zilahy Irén ajánló sorai

Azt hiszem, sokkal okosabb lett volna.

Vagy legalább is sokkal kellemesebb.

Tyrnauer István.

Kitérő válasz

— Igaz, hogy téged Szegeden ki-fütyültek? — kérdezi Rózsahegyi Kálmán egy drámai színészünktől.

— Szeged, hát az is egy város?!

Még egyszer

Sarkadi Aladár és Latabár Árpád állnak a Nemzeti Színház előtt.

— Hej, Istenem! — sóhajt fel hirtelen Sarkadi, — de szeretnék még egyszer a Nemzeti Színház tagja lenni!

— Nem is tudtam, hogy a Nemzeti Színház tagja voltál! — csodálkozik Latabár.

— Nem is voltam — feleli nyugodtan Sarkadi, — de már egyszer szerettem volna lenni.

Modern nők

Az Amerikából hazatért Kőszegi Teréz mesélte el ezt a kedves viccet: Két nő beszélget az uccán.

— Hogy vagy? — kérdezi az egyik.

— Hallom, hogy újra férjhez mentél.

— Igen.

— És mi a neve az új férjednek?

— Várj csak egy pillanatig, min-gyárt megnézem. Itt van a neve vala-hol a noleszomban.

Ha Ön indiszkréten benéz a kulcslyukon,

sokezer nőt fog szorgalmas munka közben meglepni. Mindegyik előtt a Párisi Divat szabásmintája fekszik és ez után készítik a leg-elegánsabb ruhákat. Ötezer szabónó veszi állandóan ezt a lapot. Párizsnak a legelőkelőbb modellrajzolóival szer-ződést kötöttünk. Hatszáz csodaszép párizsi modellt és szebbnél-szebb kézi-munkát stb. foglal magában egy ne-gyedévfolyamnak a tartalma.

Féláron küldjük Önnek a Párisi Divatot egy héttel a megjelenés után (tisztá visszamaradt lapokat), hogy megismerje ezt a rendkívül érdekes lapot, mégpedig ¼ évre 4 pengő 40 fillér helyett 2 pengő 20-fillérért.

Kérjen egy mutatványszámot, melyet ingyen és bérmentve küldünk. Kiadó-hivatal: Budapest, VII, Dohány u. 12.

éubáb

abb lett
emesebb.
r István.

eden ki-
egy Kál-
l.
áros ?!

ir Árpád
lött.
t fel hir-
nek még
ja lenni!
Nemzeti
odálkozik

nyugod-
ter szeret-

Köszegi
s viccet:
i.
az egyik.
z mentél.

rjednek ?
lig, min-
neve vala-

éten
ukon,

s munka
vik előtt
smintája
a leg-
szabónó
Párizsnak
val szer-
csodaszép
ebb kézi-
egy ne-

a Párisi
nés után
(t), hogy
érdekes
ő 40 fillér

ot, melyet
k. Kiadó-
ny u. 12.

DÉUBÁB

Fürdődivat egykor és most

A pesti Duce

IRTA
PAULINI
BÉLA

Gazdám, a kávé — egyébként a kávészabályozás egyik legfőbb tekintélye — évenként mintegy négy hétre távozik — rólunk. Hogy világot próbáljon. S hogy amikor kipróbálta a világot, kipróbálja a mi türelmünket is és évi tizenegy hónapon át mesélje útikalandjait. Amelyek mindig rendkívüliek: nem is értem, hogy lehet egyetlen kávésnak ekkora szerencséje s a törzsvendégek százainak ekkora pechje.

Idei kalandozásából kiváltképp jókedvűen tért haza. Mint mondani szokás: legyet lehetőleg volna fogatni vele. (Azt mégse mondhatjuk, hogy madarat... Hol akad e füstös kávéházban madár. Tán bolond, hogy ide járjon. A légy, az más. Az bohém.) Nem éppen sovány arca ragyogott, mint a nap, amikor a leghosszabb a nappal. Rosszat sejtettem. Elhatároztam, hogy egyszer erélyes leszek. Se határozott szavakat intéztem hozzá:

— Csak röviden! Próbáld elmondani egy szuszra! Csak a javát. Vagy hogy stílusos legyek, csak a javát! Hát elmondta.

Egy-két szuszra.

Ahogy következik:

— Hát kérek, az idén Olaszországban jártam. Mivel ezt kívánod, hogy

rövid legyek, tehát útleírással nem is háborgatlak. Csak annyit említek meg, hogy az ég ott olyan sötétkék, mint ez a kamgarn. S Velence olyan mocsárszagú, mint... mint az a szomszéd kávéház.

Nevettem. Jóízűn. (Törzsfőm kávéházában más úgysem jóízű, mint az a kis nevetés.)

Folytatta:

— S a narancs a legtöbb helyen olyvadon tenyészik, mint itt az író.

Nagyot nyeltem. Aztán türelmetlenül fakadtam ki:

— A kalandot!

— Hát kérek, jó... Egyszóval, megyek, mendegélek, egyszerre csak észreveszem, hogy az emberek szaporán pislognak felém.

— Érdekes — vettem közbe némi iróniával.

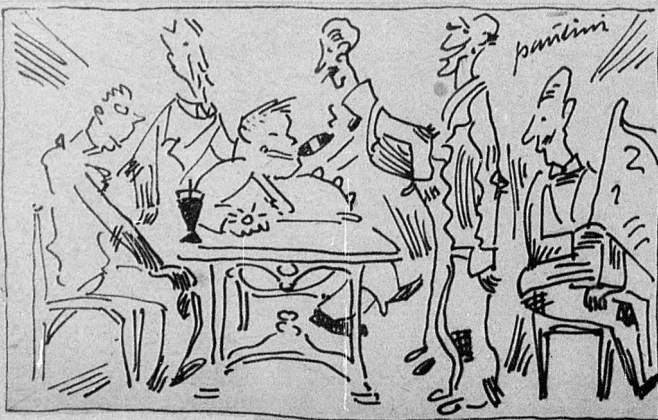
— Persze, hogy érdekes! — patant fel Szinyor urunk s kerekded arca mind gögösebbé fejtett. — Mert egyszer csak azt is észreveszem, hogy az emberek már nemcsak amúgy futában vetnek rám szemet. Megállanak s utánam fordulnak.

Főlös önteltség vón rajta erő:

— Egyszer aztán egy olasz úr, akivel összeismerkedtem, azt mondta nekem, tudom-e, hogy feltűnően hasonlítok Mussolinihez... Igen, igen... Na?

Hátraszegte fejét, úgy folytatta:

— S kérek, ahogy sétálok Páduában, egy kapitány frontot csinál. És, kérek, Nápolyban az ucca népéből valaki elkiáltja magát: evviva il duce! És a forgalom megakad, mindenki felém fordul, jobbkarját a magasba lendíti, úgy kiált: evviva il duce!

Mesél a pesti duce

delibab

— Befejezni! — kiáltottam magamon kívül.

— Jó — mondta a pesti ducse. — Akkor már csak annyit, hogy három nappal meg kellett...

— Hosszabbitanom... — vágtam közbe.

— Dehogysis!

— Nos, gyorsan, gyorsan!

— Rövidítenem olaszországi tartózkodásomat...

— Ugyan?

— Igen.

— És miért?

— Akkora volt már köztünk a hasonlóság, hogy féltem a merénylettől. Nem valószínű, nem valószínű, de mégis. Nagyobb biztonságban vagyok én itt, kérlek.

— No, no — ugrottam fel vésztojósloan.

— — — — —
Becsületszavamra, ezt mesélte az idén...

Mi egész esztendőben ülünk, ülünk, a kávéházban és feketézünk. Feketézünk furtunfurt. Mondhatnók, robotban. Soha egyetlen garas a zsebünkben, csak a — feketére való. S azt odaadjuk, oda... az angyalát! Feketézünk, feketézünk, de az utazásra egyikünknek sem teltik, csak belenézünk a feketénk gőzébe és álmodozunk... Aztán jön a főúr és mi fizetünk.

Hiába, ez a rend...

Utazik ő az összes törzsvendégek helyett. Utazik az összes törzsvendégeknek.

Mégis, mégis, vajjon hány feketét kellene inni, hogy folyvást utazhasson? Sohse mesélhessen...

Paulini Béla.

Kiaknázatlan terület

— Jó volna elmenni az Északi Sarkra — sóhajtozik Dénes Oszkár.

— Meg vagy örülve? — kérdi csodálkozva Solti Hermin. — Miért?

— Mert ma ez az egyetlen hely, ahol még keresni lehet.

Házi premiér

Az én feleségem, ahányszor új cselédet fogad, valósággal színházi premiéreket rendez — mondja Sziklai József.

— Hogy-hogy? — kérdi Gózon Gyula.

— Mert mindig a szerző után kiabál.

Bakó László, a Nemzeti Színház örökös tagja, vasárnap hajnalban elhunyt

Sacy von Blondel filmszínésznő regényét ír

A Rózsashegyi-iskola padjaiból indult el Sacy Von Blondel, hogy aztán a külföldi filmgyárokon keresztül most elérkezzék pályájának egy újabb és bizonyára még az eddigieknél is érdekesebb etappjáig — az íróasztalig...

Sacy Von Blondel az „Orion”-filmekben tűnt fel Budapesten. Őt filmen játszott itt vezetőszerepet. A páratlanul elegáns, szép, finom játéku filmszínésznőt innen hódította el a külföld. Előbb Bécsben, majd Berlinben játszott, mindenütt szép sikerrel, sőt egy ízben Párizsba is meghívást kapott jelentősebb szerepre. Berlinben egy ideig saját filmgyárában, a Geröffy—Blondel-gyárban szerepelt, később azonban a filmgyár gazdasági okokból összeomlott. Legutoljára ez-előtt három évvel a „Cigány” című

„Gloria”-filmen szerepelt Sacy Von Blondel nálunk. Azóta ismét Berlinben él és ott is filmezik.

Az utóbbi időben egy pár nagy tehetségre valló újságcikk jelent meg Sacy Von Blondel tollából s ezek az újságcikkek már sejtették, hogy Sacy Von Blondel nem fog megállni az újságírásnál, hanem az irodalom terén is értékesíteni fogja írói kvalitásait.

Most aztán regényét ír.

Sacy Von Blondel, aki most párnapi látogatásra Budapestre érkezett, a következőket mondotta irodalmi munkásságának első termékéről.

— A regényem címe: Vera Denis. Egy filmsztár története. Nem élet-

rajz, bár elismerem, hogy a főhősnőben van valami belőlem. A színhely Budapest, Berlin. A regény cselekménye természetesen szorosán összekapcsolódik a filmvilággal. Ha szabad azt mondanom, *filmregény*. Nálunk is jól ismert filmalakok vonulnak fel a regény kapesán, *alközönség egészen biztosan rájuk ismer majd*. Egyik legnagyobb kiadvállalattal tárgyalok a regényre vonatkozólag. A megegyezés csak percek kérdése.

Különb. kézen van egy egyfelvonásos és egy háromfelvonásos színdarabom, is.

Ennek ellenére eszem ágában sincs otthagyni a filmzést, nem látom be, hogy a két foglalkozás miért ne férne meg békésen egymás mellett.

Sacy von Blondel

Rita Georg

Theater an der Wien — Chikagói hercegnő (Miss Mary Lloyd) (Foto D'Ora-Benda)

Delibad

ri

Sacy Von
Berlinben

őár nagy
lent meg
ezek az
ogy Sacy
gálmi az
om terén
valításait.

t.
párnapi
ezett, a
imi mun-

ra Denis.
em élet-
ismerem,
Shösnöben
belőlem.

Buda-

A re-
ekmenye
en szo-
ekapeso-
ilmvilág-
abad azt

filmre-
nk is jól-
malakok
tel a re-
án, a kö-
zen biz-

k ismer-
k legna-
dóvállá-
yalok a
yonalko-
gegyezés
kérdése.

készen
felvoná-
három-
színda-

ellenére
an sincs
a filme-
átom be,
t foglal-
ne férne
en egy-

A VILÁG LEGELFOGLALTABB EMBEREI

IRTA: ORBÓK ATTILA

Sokszor olvasunk nagy bankvezé-
rekről, amerikai milliárdosok, híres
államférfiak életéről és megállapítjuk
magunkban, hogy nagyon szomorú éle-
tük lehet, mert egyetlen szabad percük
sincsen. Azonban ezek az urak azért
mégsem olyan sajnálatraméltó rab-
szolgái a dicsőségnek, a munkának,
mint a spanyol színészek. Ők „letehe-
tik a lantot”, mert végeredményében
inkább passzióból, mint kényszerűség-
ből áldozzák minden percüket hivata-
suknak és a köznek. De a spanyol szí-
nész nem pihenhet.

A világ legjobban befogott szellemi
munkásai a spanyol színészek, akik-
nek „leisztungjáról” igazán csak an-
nak lehet fogalma, aki a spanyol-
országi és délamerikai viszonyokat kö-
zelebbről ismeri.

Leszámítva egy-egy kivételes sztárt,
vagy meggzagodott művészt, vállal-

kozó színészdirektort, a spanyol szí-
nészek nagy tömegének élete egészen
egyforma — ugyanaz az éjjel-nappali,
megállás nélküli robot. Tudni kell,
hogy Spanyolországban úgynevezett
staggione-rendszer van és a folyton
vándorló kis társulatok mindennap
más és más darabbal igyekeznek be-
csalni nézőterükre a közönséget, amely
minden újdonságot ismerni akar s
nemesak a modern, hanem a klasszikus
drámákat is szereti.

Déltájt felkel a szállodában vagy
pensióban — nem lévén a társulat-
nak állandó színházuk, a színész min-
dig úton van. Egy óraker kezdődnek
az új darabok próbái. A próba folyik
öt óráig, amikor kezdődik a délutáni
előadás. Mert Spanyolországban min-
den társulatnál *minden délután is van*
előadás. A délutáni előadás után a
színész öltözőjében vacsorázik, aztán

Mistinguette reggeli póstáját nézi át (Foto Atlantic)

ibáb
péllbáb

gyorsan kosztümöt cserél az esti előadásra. Rendszerint kilenckor kezdődik az esti előadás, amely aztán eltart éjfélig, sőt egy óráig. Ha valami jelentősebb premierre készül a társulat, az esti előadás után is van próba, amely eltart hajnali négy óráig. Vasár- és ünnepnapokon két délutáni s egy esti előadás van.

Átlagos számítás szerint egy spanyol színész hetenként 14–15 három-, illetve négyfelvonásos darabban játszik, naponta kétszer-háromszor maszkirozza magát, háromszor-ötször öltözik át. A társulatok jelesebb színészei, első-sorban a sztárjai naponta hat, illetve sokszor nyolc-kilenc órán át deklamálnak.

A spanyol színészeknek ez az emberfeletti elfoglaltsága a spanyol színészet legnagyobb betegsége. Tény az, hogy minden jobb, tehát nagyobb szerepeket játszó spanyol színész állandóan rekedt a legtöbbjük előbb-utóbb valami lorokbajl kap, amely miatt aztán vissza kell vonulnia a színpadtól.

A helyzeten azonban nem lehet változtatni. Spanyolországnak tradicionális, óriási színházi kultúrája van s a legkisebb városka, népesebb falu publikuma rajong a színházért. Azonban egy társulattól csak néhány darabot néz meg — s többet nem megy színházba, amíg új társulat nem jön. A spanyol közönség mindig új és új darabokat akar látni, mindig más és más színészeketől.

A staggionek direktorai pedig nagy társulatot nem tarthatnak — kettős szereposztásról szó sem lehet — mert jövedelmüket amúgy is felemészti a folytonos utazás, a díszletek és kosztümök szállítása.

Nem csoda, ha ilyen körülmények mellett kifejlődött a családi társulat — igazi spanyol speciálitás. A direktorok rendszerint színésznőt vesznek el feleségül és valamennyi gyereküket színésznek nevelik. Így aztán kifizeti magát a vállalkozás. Az egyik legelőkelőbb spanyol társulat Fernando Diaz de Mendoza-é. Ő a társulat apa-színésze. A felesége az anyaszínésznő, az egyik leánya a naiva, a másik a tragika, az egyik fia a bonvivan, a másik két idősebb fia pedig drámai hős...

Spanyol színészeknek lenni a legnagyobb rabszolgaság. És mégis él, virágzik a spanyol színészet, soha színészen hiány nincsen. Pedig nagyon sokan dölnék ki fiatalon a sorból, — a torkuk tönkremegy a folytonos deklamálástól.

A színészi pályának nagy népszerűsége abban a nagy tiszteletben rejlik, amelyben a közönség és a felsőbb társadalmi rétegek is részesítik a színészeket.

Hogy csak egy példát mondjunk, a spanyol királynak több színész barátja van, akiket gyakran vendégül lát családi asztalánál...

Esther Ralston amerikai filmszínésznő otthonában (Foto Paramount)

Hullámozó Budapest

A hullámfürdő a pesti strandok sztárja. A legdivatosabb, a legelegánsabb és természetesen a leglátogatottabb is. Ide jár tout Budapest, élén *Augusta* királyi főhercegasszony, aki minden reggel kilenc órakor már vígan élvezzi a mesterséges hullámokat. A főhercegasszony korán jön, de még korábban távozik és mire a strand vendégei megrohmozzák a magasra tornyosuló hullámokat, ő már a szokásos napi másfélórás autótúráján van.

A hullámfürdő legkésőbbi vendége viszont *Austuló* hercegnő, aki rendszerint *Hohenlohe* hercegnő társaságában jön ki a késő délutáni órákban. *Albrecht* királyi herceget is nagyon sokszor láthatjuk báró *Piret de Bihain* társaságában. *Albrecht* főherceg sokszor egy-egy teljes órát úszik olyan buzgalommal, mintha csak az olimpiászra készülődne. Gróf *Zichy* Her-

mann, aki trikójában talán még jobban fest, mint huszárcapitányi uniformisában, hosszú időn át kifeszített testtel hátán fekszik a vízben és hagyja, hogy a hullámok ide-oda dobálják.

A hullámfürdőben természetesen a nagytekintetű tőzsde is képviselve van néhány taggal. Ők azok, akiknek nem ujság a hullámfürdő, mert a legtöbbjének — tisztelet, becsület a kivételnek — már össze is csapott egy párszor a feje fölött a hullám. Itt is vitatkoznak, tárgyalnak, sőt vesznek. Ha mást nem is, egy kis szabad levegőt, a Markó ucca után.

Primadonnáink közül *Somogyi* Nusi kelti a legnagyobb feltűnést, aki fekete trikójában minden áldott nap újra és újra meghódítja a férfiakat. Miután a teste is oly feketére sült le, mint a trikója, szegény fürdőtársai nagy zavarban vannak. Nem tudják,

Jön a hullám . . . (Hársányi felv.)

hogyan végződik a trikó. A Budai Szinkört Zilahy Irén képviseli, aki a legutóbbi héten minden nap más és más fürdőruhával lepte meg a fürdőzőket. A legutóbb, mikor véletlenül Sziklai József is kinn volt, három üveg pezsgőbe fogadott, hogy ki bírja tovább az úszást. A fogadást Zilahy Irén nyerte meg, aki egy óra két percig úszott megszakítás nélkül, Sziklai József pedig a negyvenedik percben kidőlt.

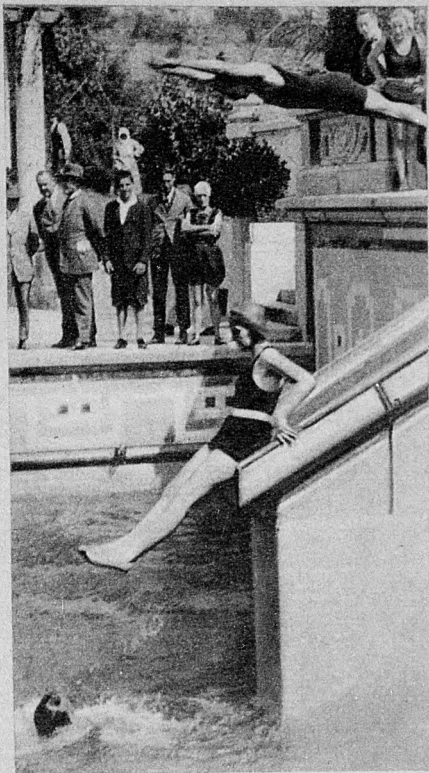
Dénes Oszkár itt is csak sodródik. Úszik az árral és véletlenül mindig odasodorják őt a hullámok, ahol egy magányos szép nő úszik. Így köti össze az úszást a halászáttal, mert ezeknek a sodródásoknak az eredménye mindig az, hogy a kiszemelt áldozat horogra kerül. Egyébként Gózon Gyula, amikor legutóbb összetalálkozott a hullámfürdőben Dénes Oszkárral, megkérdezte tőle:

— Mondd csak, Oszikám, igaz az, hogy te mindennap egy kolléganőnkkel mész a vízbe?

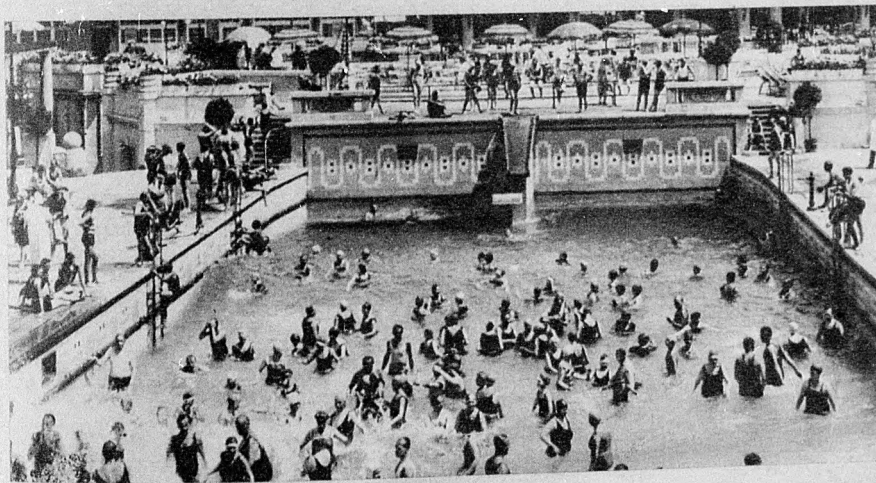
— Kivel? — kérdezte csodálkozva Dénes.

— Hát egy-egy szép fejessel.

Végül pedig nem szabad kifelejtenünk a hullámfürdő törzsvendégeinek névsorából a legexkluzívabb tagját, aki csak akkor fürdik, amikor már a többiek régen elhagyták a bazent, a jó öreg holdvilágot, a hullámfürdő egyetlen éjszakai vendégét.

Lejéle a lejtőn (Harsányi felv.)

Szélesend a hullámfürdőben (Harsányi felv.)

Zenei élet Pesten

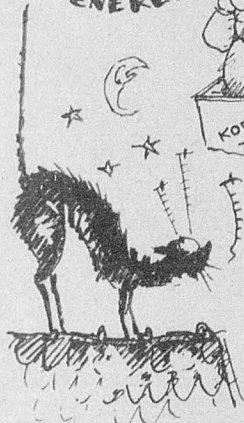
UDVARI ÉNEKES

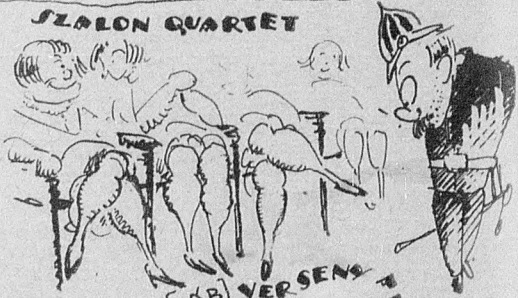
KÓRUS

KOFA KALAUZ VICE KOCSIS

SZERENAD

SZALON QUARTET

ZONGORA (LÁB) VERSENY PIORZÓN

NAGYBÁRÁ A CSILLAGOKHOZ AZ IRGALMASOKNÁL

JAZZBAND FIATAL HÁZASOKNÁL

Székely L.

Lea Seidl
berlini operettművész (Foto Schneider)

JELENETEK, MELYEK MEGTÖRTÉNTEK

ELMONDJA DREGELY GÁBOR

Gyufaügy

Az első szivart reggel szoktam elszívni ébredés után. A háború után, amikor a pénz elértéktelenedése folytán a szükségleti cikkek napról-napra drágultak, éppen Baden bei Wienben tartózkodtam a Herzoghofban.

Egy reggel, amikor rá akartam gyújtani szivaromra, arra ébredtem, hogy elfogyott a gyufám, becsöngettem hát a szobalányt és gyufát kértem tőle.

Egy skatulyából kivett egy szálat és azt mondta — tessék vigyázva meggyújtani, mert ez az utolsó szál gyufám.

— Hát hozasson kérem a számlámra egy egész dobozzal és tegye az éjjeliszekrényembe.

— Nem lehet kapni, nagyságos úr.

Felhozta a portás öngyújtóját

s kereskedők eldugják a gyufaikat, nehogy értéktelen pénzt kapjanak értük.

A következő reggelen amikor ismét gyufát kértem tőle, felhozta a portás öngyújtóját és azzal gyújtott rá a szivaromra. Akkor már nem volt egy szál gyufa sem a házban.

Ezen az estén, amikor vacsora után hazafelé indultam, a Parisiana előtt csoportosulást láttam, közéjük mentem és érdeklődtem, hogy mi történik. Amire egy halott férfit pillantottam meg a kövezeten, akit szélhűdés ért, mikor kilépett a Parisianából.

— Egy versenystállótulajdonos — mondták.

Bauernek hívják.

Nem szeretek halottat látni, hát hamarosan otthagytam a csoportot és hazamentem a Herzoghofba.

Másnap reggel, amikor becsöngettem a szobalányt és tüzet kértem tőle, diadalmas arccal vett elő egy skatulya gyufát a köténye zsebéből, éjjeliszekrényemre helyezte és, így szólt:

— Ezt most már itt tarthatja, uram! A tulajdonosa, tudniillik, meghalt.

Por a tudományban

Ez a történet műegyetemi éveimből datálódik, amikor mély áhítattal hallgattam tudós professzoromnak, dr. Wartha Vincének előadásait, aki a kémiai technológiát tanította.

Egy ízben elmagyarázta, hogy nemcsak a gázak égnek a levegőben, hanem a levegő is égne, ha az atmoszférában levegő helyett gáz volna. Ennek bizonyítására kiszivattyúzta egy üveg-búra alól a levegőt és egy vékony csövön keresztül bevezette a külső levegőt, amelyet meggyújtott. A levegő a Bunsen-lámpához hasonló, szintelen lánggal égett, amely nem világított.

De ha olyan anyagok kerülnek a levegőbe, amelyben kalcium vagy nátrium van, például por, akkor ez a láng is világítani fog.

Ennek dokumentálására rávert ruhája ujjára, amelyből annyi por jött ki, hogy hirtelen egy nagy világító láng csapott fel a csövön. Ezt az esetet megírtam azzal a toldalékkal, hogy a professzor úr azt mondta: Ez még a múlt évi kísérlet óta maradt a kabátomban.

A cikket felvittem a Pesti Naplóhoz, ahol Nagy Endre leköszölte a Tarka Krónikában.

Ellenlábasaim besúgták a professzor úrnak, hogy én írtam a cikket, amit ő feljegyzett a katalógusában a nevem mellé, hogy visszaadja a kölesönt, ha vizsgázni jövök hozzá.

Képzeltető, hogy nem minden félelem nélkül jelentkeztem a colloquiumra és hogy onnan mégis „jeles”-sel távoztam, annak története a következő:

A professzor úrnak az volt a szokása, hogy egyszerre két hallgatót vizsgáztatott. Az elsőnek feladta a kérdést és ha az megakadt fejtegetéseiben, hát a másodikat szólította fel, hogy a tételt megoldja. A névsorban a nevem mellett egy Drakula nevű kollégám szerepelt, akit egyszerre hívtak ki velem. Kissé megvetően méregette a farsamat és egy nehéz vizisztitási példát adott neki. A kollégám megoldotta a kérdés nehezebb részét, kiszámította, hány gram mész van a vízben, amire a professzor úr feltette a kérdést, hogy hány keménységi fok ez? Ezt Drakula nem tudta, amire a professzor úr fejcsóválva mondta:

— Ha ahelyett, hogy újságot írt volna, ezt tanulta volna meg, akkor tudná.

A barátom érthetetlenül nézett a professzor úrra, aki rám mutatott, hogy én feleljek a kérdésre, amire kijelentettem, hogy ez a mennyiség 10 grammként egy francia keménységi fok.

— Látja — szólt a professzor Drakulához, — a társa tudja. Ó bizonyára nem ír újságokba.

Barátom kétségbeesetten nézett a professzorra és még egy kérdést kért tőle, amire a professzor úr azt mondta:

— Kérem, adok önnek még egy kérdést, hogy belássa, milyen keveset ért a kémiai technológiához.

És egy új kérdést adott neki a fémkohászat köréből. Barátom 10 percig dolgozott rajta a fekete táblán és

kisütötte, hogy az elemek reakciója milyen képletet produkál.

— Mi a különös ebben a képletben? — kérdezte szigorúan a professzor úr. E percben mellettem, aki lenn álltam az első padsor mellett, odasúgja egy hallgató, hogy „szilárd égéstermék”. Én hallottam, de barátom nem hallotta, úgyhogy a professzor úr újra hozzám fordult.

— Mondja meg maga.

Amire én a legnagyobb lelkingyugalommal vágtam ki: „szilárd égéstermék!”

— Látja, ő tudja — mutatott rám a professzor, — de maga nem tud semmit. — És megvetéssel vette kezébe a tollat és áthúzta Drakula átnyújtott indexében a megfelelő rovatot, amely elégtelent jelentett, aztán az én indexemet kérte, ahova jelest írt be.

Amikor az indexeket visszaadta, hát megnézte az indexben levő fényképeket, hogy nem-e más jelentkezett

„Maga az a Drégely?”

a vizsga letételére és meglepetten nézett az én indexemre, melynek fényképe alatt ott állott a nevem is.

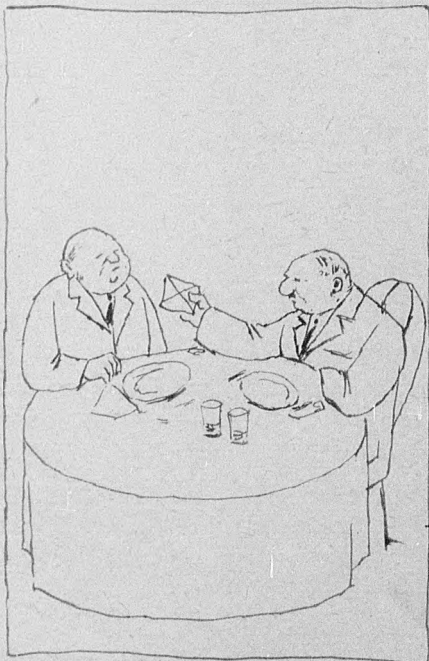
— Maga az a Drégely? — kérdezte.

— Igen, kérem, méltóságos uram — feleltem meghajolva. Erre olyan dühös gesztussal nyújtotta át az indexemet a beleírt jelessel, mintha engem buktatott volna meg. Drakula pedig kétségbeesetten ment ki indexével a folyosóra és mondta:

— Azt hitte, hogy újságíró vagyok, azért buktatott el.

Amerikai morál

A badeni Herzoghofban ott lakott akkortájt Hans Müller, a neves német színműíró és Alexander Engel, aki szintén nagysikerű bécsi író, ő fordította németre a „Kisasszony férje” című darabomat. Rendszerint együtt ebédeltünk mind a hárman és természetesen beszélgetéseink a dráma-irodalom kérdései körül forogtak. Akkor írtam a „Kártyavár” című darabomat, amelynek még csak az

Bosszusan mutattam a levelet

idei newyorki szezonban lesz a premiérje Harris színházában. Kiküldtem Amerikába az ügynököm lefordította angolra és a „House of Cards”-ot benyújtotta egy előkelő amerikai színgazgatónak, aki a darab elolvasása után levelet írt nekem.

„Nagyon tetszett nekem az Ön darabja, csak egy kis változtatást kérek, hogy a darab az amerikai morálnak is megfeleljen. Az Ön darabjának hősnője egy leány, aki Monte Carlóba megy, hogy kokott legyen, ebből tessék csinálni egy tisztességes asszonyt, aki otthagyja urát, mert az rosszul bánt vele. A darab hőse pedig ne menjen vissza Monte Carlóba azzal a szándékkal, hogy ott ölje meg magát, hogy tettét egy tönkrement kártyás cselekedetének higgyék, hanem vegye feleségül a darab hősnőjét. Ezt kívánja a „happy end”, ami nélkül nem létezik siker Amerikában”.

Bosszúsán mutattam ezt a levelet barátomnak, amire Hans Müller egy érdekes történetet mesélt el az amerikai és európai morál különbözőségeiről, amelyet Hans Heins Ewers mesélt neki.

Ewers künn volt Amerikában a háború után, mikor az amerikaiak Gorkijt várták odakünn, akinek tiszteletére nagy ünnepségeket akartak rendezni, hogy lássa a világ, mennyire megbecsüli Amerika a kultúra nagyjait.

Közben híre járt, hogy Gorkij a nőjét is magával hozza, aki nem volt törvényes hitvese. Amikor ezt meghallották, hát lefújták az összes ünnepségeket és az amerikai társaságokban felháborodva tárgyalták, hogy Gorkij a szeretőjét akarja idehozni.

Egy társaságban, amelyben Ewers is részt vett, egy fiatal lady erősen kikelt Gorkij eljárása ellen és azt mondta, hogy ilyen ember, aki a szeretőjét idehozza magával, nem lehet befogadni a társaságba.

Amire Ewers azt felelte, hogy mi németek sokkal liberálisabbak vagyunk e tekintetben. Mert volt egy igen kiváló költőnk, akit Goethének hívtak és aki Vulpius asszonyt szerette anélkül, hogy feleségül vette volna.

Mire a lady azt felelte:

— Hát azt hiszi, hogy Goethet beeresztettem volna a társaságomba?

* A SZUBRETT * * IRTA FARAGÓ SÁNDOR *

Ha nem is érdekes, mégis elmondom,
én láttam a szubrettet a strandon,
kijelentem önöknek ezennel,
trikóban láttam, tulajdon szememmel,
a strandon, ahol mindent szabad,
s szívem a szubrett után szaladt,
trikója után, mely testén feszül,
amikor áll és amikor leül,
a forró homokba, bizony.

Az alakod !

Nem tud úgy kigyózni egy kobra,
és regényt írni róla Dekobra,
az ihlelett francia köllő.

Vonalaidról nem is beszéllek,
szépek a testeden a szélek,
s elmennék innen egy végtelen hidra,
és akasztanám magam vonalaidra,
melyek a testedből néhol kilógnak,
öröme sok-sok neológnak,
kik csodálják szent vonalaidat
Ha látlak, úgy este is hajnal van
s mint kökörcsin a hajnalban,
úgy virít az alakod, drága,
szegény, szomorú szívembe bele
és a vágy itt a strandon folyton éget,
hogy gipszbe kéne önteni téged,
de úgy, hogy te is bennmaradj a gipsz-
ben

és ne jöhess a strandra
és ne kellhess csömört Ipszilomban,
Ixben.

A lábad !

Fehér, mint a frissen hullott bárány,
s bokád karsú és a térded márvány,
a váallid úgy hajlik — állítani merem,
mint a szerző egy nagy premiéren.
A multból hajlik hozzá a mához,
és elmegyek az akadémiához,
a tudósokhoz. És megkérem őket,
ajánljanak nekem új jelzőket,
a legszebbeket ! Nem is egyet. Szóval,
hogy méltón tudjam zengen a lábad,
mint egy szegény, kósza trubadur.
S a lábodon átvillanak az erek,
tur és retur.

A szájad !

Istenem, hol vetted e száját ?
Melyen a ruzs meg sohasem szárad,
szájad vonala úgy hajlik merészen,
mint piros artista fenn a trapézen.
És kacéran kikukkant fogad hegyed

hogy a szájúregbed aztán visszategyéd
visszategye és ismét elővegye,
ezt a drága, fehér opál ékszer,
és nem kell mondanom kélszer,
hogy szent a száj, melyben ily fogak
vannak

és szent a fog, melyet ily száj vesz
körül.

Lenn zúg a strand, a strand népe örül,
köröskörül.

Művésznő, én meghalok a szádért,
fiatal és nyalka vagyok noha . . .
És zúgom, zengem a világba bele :
Szent, a szád, de ki ne nyisd soha
és lehetőleg ne énekelj vele !

Miből lesz a Cserebogár?

Szöke Szakálnak már nincs szöke szakála, de még egy rongyos szöke bajusza se. Szegénynek most már mind-össze egy színháza van Berlinben, meg egy nyomorult kis nyolcvan lóerős autója. Szegény Szökének olyan rosszul megy, mióta Pestről elkerült, hogy még villanyosra se telik neki. Folyton azon a piros autón kénytelen járni.

Azért a nagy nyomorúsága ellenére is szívesen beszél el pályája kezdetét.

— Miután szüleim nem voltak színészek, nem volt semmi, ami vissza-riasszon a színpályától. Nem hallottam soha az apámtól, hogy „inkább a nyakát csavarom ki”, meg hasonlókat.

Mikor leérettsgiztem, a váci körüti Piccola-kávéházba jártam. A kávéháznak híres bohém asztala volt, sok színész járt oda. Doktor János, Bársony István, Bárdos Artúr és mások. Ezek mind hatalmas csokorra kötött Lavalliére nyak-

Hatalmas csokorra kötött gavalléryakendőt hordtak

kendőt hordtak. Akkoriban ez a nyakkendő volt az egyetlen, ami vonzott a színpályához. Roppant imponált nekem. Vettem is magamnak egyet és boldog voltam, mikor a kávéház vendégei a nyakkendóm révén azt hitték rólam, hogy én is színész vagyok. Sőt különbenk tartották a többinél, mert mindig külön ültem — nagy bánatomra.

Volt a kávéházban valami jótékony asztaltársaság, kispolgárokból, kereskedőkből állott, akik egyszer egy gyermekfelruházási estét rendeztek a kávéház üvegszalellijében s felkérték az összes bohém törzsvendégeket, hogy lépjenek fel. Engem is felkértek. Nem tudták ugyan, hogy ki vagyok, de aki Lavalliéret hord, az természetesen művész.

Felléptem, csak azért, hogy renomé-mal fenntartsam s hogy spisznek ne nézzenek. Az előadáson ott volt Garvay Andor, a Pesti Hírlap színikritikusa. Neki nagyon megtetszett a szereplésem. Megkérdezte, hogy hol vagyok leszerződve és én zavaromban azt feleltem: „Éppen sehol.” Erre megígérte, hogy beszél érdeklődésben néhány színháznál. Nemsokára kaptam is meghívást egy színházról, de nem mertem elmenni. Ez volt Magyarországon az egyetlen színházi meghívás részemre, azt is akkor kaptam, mikor nem voltam színész.

Ettől kezdve azonban sokat forogtam színészek közt és egy alkalommal kinn voltam a nyári Folies Caprice öltözőjében a kis Rottnál, aki jó barátom volt. Feld Matyi is odajött, akinek akkor ment a „Berta panamája” című darabja századszor s felkérte Rottól, Türk Bertát és még néhány művészt, hogy a jubiláris előadáson lépjenek fel.

A kis Rott mindig szeretett mókázni, így hát azt mondta: „Fellépek, de csak akkor, ha a barátom is fellép...” Mire Feld a legnagyobb nyugalommal azt felelte: „Miért ne? Lépjen fel ő is.”

En a vicc kedvéért belementem a do-logba. A jubiláris előadás két napra volt tervezve: szombatra és vasárnapra.

En a
(Megy
gyon 9
talkoz
ben ez
példa
kint n
baréba
tisztis
zeszik
isler-
szakla
telki i
Nos
szerep
küldjö
„Mag
tanuja
Feld
enged
után
öltözö
„Hov
Ez t
dalma
szemb
lehetet
Leg
értem
ban ö
a puc
nagyke
Ijdet
koesm
sége
mutat
„Na,
És h
az éjs

Feld Zsiga veszekedett Matyjival

Én a szombati főpróbára elmentem. (Megjegyzem itt, hogy külföldön nagyon gyakori eset, hogy egy polgári jogalkozású ember este színészkedik. Bécsben ez annyira megszokott dolog, hogy például Kessler, bécsi állomásfőnök, esténként minél bűvész lépett fel a Chatnoir kabaréban. A bécsi állami nyomda egyik főtitkárja, Jurek, a fiával együtt négykezesezik egybárban. Ő az, aki a Deutschemeister-marsot szerezte. Egy Breuer nevű szaklapszerkesztő pedig valamelyik külügyi kabaréban kuplézik. Satöbbi.)

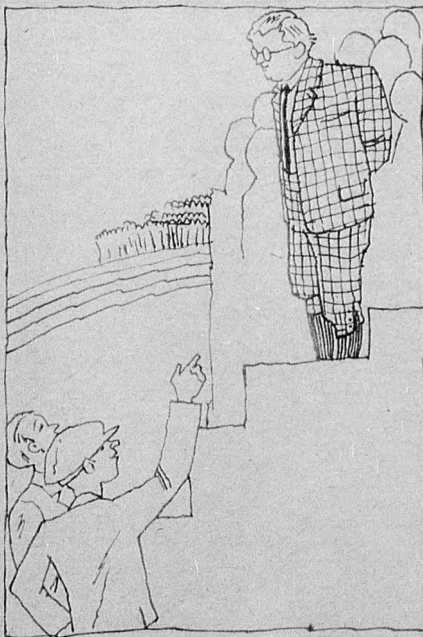
Nos hát, a próbán Feld Matyj minden szereplővel megbeszélte, hogy este hová küldjön érte kocsit. Nekem azt mondta: „Maga gyűhel gyalog is.” Továbbá tanuja voltam annak, hogy az öreg Feld Zsiga veszekedett Matyjival, miért enged engem fellépni. Első fellépésem után azonban az öreg Feld bejött az öltözőbe és csak ennyit kérdezett: „Hová küldjem holnap a kocsit?”

Ez volt életem legderűsebb napja. Fájdalmasan csak az érintett, hogy pont szemben laktam az arénával és így nem lehetett értem kocsit küldeni.

Legnagyobb sikeremet a háború alatt értem el, mikor a törökbálinti garnizonban önkénteskedtem. Egy éjjel felzörget a puccer azzal, hogy rögtön menjek a nagykozmába, az őrmester úr hívat. Ijedten felöltöztem és odarohantam. A kozmában mulatott az őrmester, a felesége és ennek nővére. Az őrmester be se mutatott a hölgyeknek, csak rámondott: „Na, önkéntes, adjon elő valamit!” — És háromtagú közönségem végignévette az éjszakát.

Az egyik legfelszegebb helyzetbe pedig nemrégén Németországban jutottam. Opel báró engem is meghívott a rakétaautó első kísérleti bemutatására. Nagy izgalomban a sajtótribün peremére álltam és kniekbakerem egyik szára lecsúszott. Alattam egy nagy társaság állott, férfiak és nők. Egyszer csak az egyik úr felszól: „Hallo! Önnek valami toaletthibája van!” — Iszonyúan megijedtem, keresgéltem a hibát, — akkor felmutatott sétabotjával a lecsúszott nadrágszárra. Én udvariatlanul vettem tudomásul a figyelmeztetést, az úr visszafelelt, már majdnem komolyan összevesztünk, mire az egész társaság nevetni kezdett. Ismertek a színpadról. Én ezzel a kijelentéssel menteltem meg a szituációt: „Lám, ez jellemzi az ön egész lényét. Annyi jó tulajdonságom van és ön pont ezt az egy hibámat veszi észre!” Végszóra pedig elindult a rakétaautó.

Az egész elbeszélésből semmiesetre se lehet azt a következtetést levonni, hogy a művészi pályafutáshoz elég egy bohémesen megköltött nyakkendő. Kell hozzá egy szőke szakáll is. Sőt egy Szőke Szakáll.

Felmutatott sétabotjával

Jön az új tánc: Clog-Tom

1. figura

2. figura

3. figura

4. figura

Bemutatják : { Zilahy Irén és Sziklai József

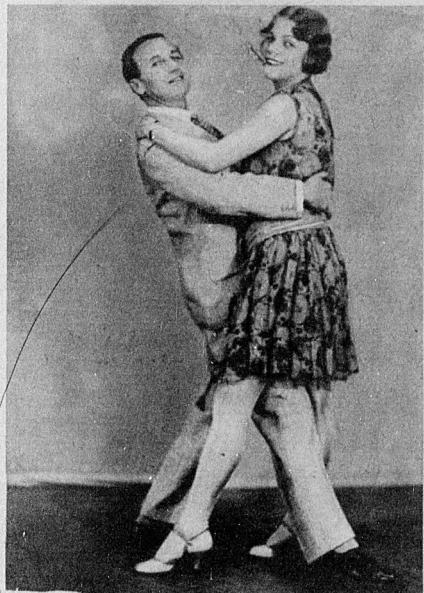
(L'Art foto)

5. figura

6. figura

7. figura

8. figura

Trafikot nyitott a Vig özvegy

A Budai Színkör közelében egy kis trafik nyílt meg a minap. Olyan mint a többi társai. A polcokon glédában állnak a különféle cigarettásdobozok, csak két Stambulos skatulya áll külön egy sarokban, mintha visszahúzódtak volna a Duna, Szimfónia és a Dráma kétes illatú társaságától. A főhelyen sárga- és piros című gyufaskatulyák. Svédok, Törékenyek és lobbanékonyak mind egy szálig.

A pult mögött áll egy uri asszony, *Marházy Miklósné, Turcsányi Olga*, a Magyar Színház volt tagja, az üzlet tulajdonosnője.

— Bizony kérem, szegre akasztottam a színészetet — feleli kérdezősködésinkre Turcsányi Olga. — Itt legalább megkeresem pozitív munkámnak ellenszolgáltatását, ha nem is sztárgázsit, de szerény jövedelmet, amiből meg lehet élni.

Valamikor tizenhat éves koromban más ambícióim voltak. A véletlen különös játéka, hogy

új hivatásomat ott kezdem meg,
ahonnan egyszer egy más pályára,
a színészetre elindultam.

Annak idején ugyanis szintén a Krisztina térre jártam, ha nem is egy trafikba, de a Budai Színkörbe, ahol

először a „Kis herceg”-ben léptem föl minden színiiskolai előképzettség nélkül. Nemsokára Kolozsvárra kerültem, de egy év múlva már a budapesti Népepera tagja voltam.

Tökéletesen bírom a francia nyelvet és ennek köszönhettem, hogy rövid idő múlva

az egyik legagyobb párizsi operettszínház tagja lettem.

Itt látott meg egy szentpétervári orosz operettszínház igazgatója, aki rövid vendégszereplésre hívott meg. Elfogadtam az ajánlatot és elutaztam Szentpétervárra. A rövidlejáratú vendégszereplés négy évig tartott. Ennél tovább nem bírtam ki Oroszországban. Visszavágyódtam Budapestre. Hazajöttem. A Magyar Színházban játszottam a „Vig özvegy” női főszerepét és azt hiszem, nem vagyok szerénytelen, ha azt mondom, hogy elég szép sikerrel...

Örültem a sikereimnek. Boldog voltam, de ma belátom, hogy nem az volt az igazi boldogság. A siker ideig-óráig tartó örömet okoz minden nagyobb pozitív eredmény nélkül. Minta érték nélkül. Az étellel való sikeres küzdelem azonban mélyebb és tartalmasabb.

A „Vig özvegy” a trafikban (Harsányi felv.)

gy

em föl
g nél-
ültem,
i Nép-
yelve
rövid

rett-

ervári
i, aki
meg.
asztan
i ven-
Ennél
ország-
pestre.
ázban
szere-
k sze-
y elég

g vol-
m az
ideig-
n na-
Minta
ikeres
artal-

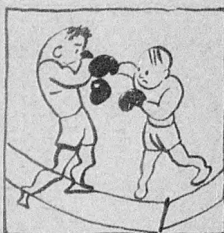
Luise Stösel,
a berlini Haller-revü új tagja (Foto D'Orab-Benda)

Hallja Maga Skót...

hát nem ment ki az amszterdami Olimpiászra? Kár, igazán nagy kár! Legálább lett volna valaki közöttünk is, aki jól el tudja velni a súlykot. No, de ha már itthon maradt és megint az árnyékkommá vált, elmondom magának, hogy mik történtek e hélen a színházak körül.

Remélem, maga kis anitálenlum, hogy ismeri Anyos Lacit, annyi szép magyar nóta szerzőjét. Jól van, jól van, elhiszem, hogy ismeri, de azt eddig biztosan nem tudta, hogy

Anyos Laci titokban boxolni tanult és az őszi országos boxmérkőzéseken a nehézsúlyú boxbajnoksáért indul a küzdelenben.

Ugyanek az esábitotta el Nagy Endrét, Dénes Oszkárt, Salamon Bélát és Peti Sándort, akik minden szorgalmas látogatói és trénirozói a boxiskolának. Irja csak fel ezeknek az uraknak a nevét édes öregem, nehogy összekerüljön velük, mert bizony mondom, hogy nem viszi el szárazon.

Hát azt tudja-e édes Skótom, hogy mit csinál Törzs Jenő síófoki villájában? Nyaral?! Ezt ugyan nem nagy kunszt kitalálni. Azt azonban ugye mégsem tudja, hogy miért nem fogad sohasem látogatót és miért utasította vissza a balatoni ünnepek rendezőségének ajánlatát, akik egyetlen fellépéséért ezer pengőt akartak fizetni? Na lássa. Hát majd elmondom én.

Elmondom még magának kedves rosszul értesült cimborám, hogy ki az a magányos úr, aki nagy pak-samétával a kezében órák hosszú során át bolyong a hűvöspölgyi erdőben. Ha kicsit ismerősebb lenne a színházak tájékán, rögtön felismerhette volna benne

Törzs Jenő síófoki nyaralása alatt fejezi be új történelmi tárgyú regényét.

Ezért nem láthatják a jó síófokiak sehol és sohasem Törzs Jenőt, aki az első könyve, a „Fekete futár” után úgy látszik újabb írói babérra vágyik.

Az itthonmaradt primadonnák közül újabban viszont Zilahy Irént nem lehet sehohsem látni, csak este a Budai Színkörben.

Zilahy Irén mindennap korán reggel autótúrára indul és csak este a városba.

Minden alkalommal más és más típusú kocsin teszi meg az utat, amelynek az a titka, hogy Zilahy rövidesen autótulajdonos lesz és úgy akarja ki próbálni, hogy melyik gyártmányú autó felel meg céljainak legjobban. Zilahy — miután maga akarja vezetni a kocsiját, — egyúttal most tanulja az autóvezetést is.

Remélem, kedves Skótom, hogy maga is ott lesz Zilahy úrvezelő vizsgáján és sügni fog a művésznőnek, ha belezavarodik a lecke felmondásába. Megtértem a művésznő nevében, hogy hálából maga lesz az első, akit el fog gázolni.

Elmondom még magának kedves rosszul értesült cimborám, hogy ki az a magányos úr, aki nagy pak-samétával a kezében órák hosszú során át bolyong a hűvöspölgyi erdőben. Ha kicsit ismerősebb lenne a színházak tájékán, rögtön felismerhette volna benne

Drégely Gábort, aki ezen a romantikus helyen fejezi be legújabb darabját.

Drégely Gábor ugyanis operettet ír „A szerenese fiá”-ból „Az utolsó Verebely-lány” címen.

A Drégely-operett — amelynek zenéjét Ábrahám Pál szerezte, — a Fővárosi Operettszínház fogja a jövő szezon elején bemutatni. Drégely különben ezenkívül még két vígjátékot is írt. Az egyiket Lakatos László társaságában, amelyet viszont a Magyar Színház fogadott el előadásra.

Mi az, ki kopog? Szabad! Tessék, én vagyok az. Egy levél nekem? Ejnye, hát ezt ki írhatta?

Azt a kutyafáját magának, mit kukucskál bele! Várjon, inkább felolvassom:

„Mélyen tisztelt Skót úr!

Mint hű olvasója, aki régóta elismeréssel csodálom jól értesültségét, a teljes igazság kedvéért nem mulaszthatom el, hogy a multkori, valószínűleg téves információkon alapuló történelmeskéjehez, mely a szőke művésznőről, a sokoldalú udvarlóról, valamint egy jól szituált fiatalemberről szól, a magam részéről is hozzáfűzek valamit.

A szóbanforgó rendkívül tehetséges művésznővel valóban nősülési szándékaim voltak, azonban szüleim érthetetlen előítélete folytán a rámnézve megtisztelő és kellemes nevezetést kénytelen voltam felbontani. Ekkor jött az igen rokonzatár, de nem mint amorózó, hanem mint békegalamb, hogy a művésznő kérésére az elmúlt összekötötést felújítsa. Én a fenli okoknál fogva sajnos kénytelen voltam az olajágat visszatartatni és így a csodálatosan sokoldalú művész úr dicséretreméltóan ambiciózus főrekvése meghiusult. A művésznő azonban érdemén felül szivére vette az esetet, annyira, hogy zilált lelkiállapotának észrevehető külső nyomai is voltak, ennek utalajdonítom, hogy a rokonszerű zeneművész nemes felbuzdulással vigasztalni igyekezett, amely vigasztalás, mint tudjuk, úgynevezett gyengéd szálakat eredményezett. Hogy mennyire nem ez az úriember okozta a művésznő közli és közöltem a szakadást, azt mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy mikor a művésznő még

egyik legnagyobb operett-színházunkban aratta sikereit és sokan azt hitték, hogy mialta várakozom a kisbejárónál, és már akkor is azt a másik tehetséges, finommodorú szintén szőke kis úrlányt vártam, akinek kedvéért most is minden este kíséreltem a ligeti műintézethez, hogy hazakisérjem.

Lojalis szívességét, mellyel helyreigazító soraimnak helyt ad, hálásan köszönöm.

Igaz tisztelője:

A jól szituált fiatalember.”

Ejnye-ejnye! Sohse ludhatja az ember, hogy kinek van igaza! Ilyenek ezek a fiatalok! Szerelem és veszekedés az életük.

Hogy teljesen meg legyen elégedve, mondok még egy pár rövid hírt, hogy azután végre megszabadulhassak magától.

„A régi nyár” szerzői az ötvenedik előadás alkalmával értékes ajándékokat adtak a szereplőknek. A hölgyek ezüst bonbonniert és plakettet, a férfiak pedig ezüst cigarettatárcákat kaptak az operett jubileumának dátumával és a két szerző aláírásával. Végre egy eredeti ötlet a zeneszerző részéről.

László Pülöp, a kiváló magyar festőművész a mult hét szombalján Londonban esélyt adott, amelyen megjelent lord Bathurst, Montrose hercegnő, lady Londsedale és lady Churchill Victoria királyi hercegnő, az angol király unokanővére.

Zilahy Lajos, a népszerű író villatula-lajdonos lett. Valahol Budán, egy romantikus helyen 42.000 pengőért szép villát vásárolt. Egyelőre még nem költözik be, mert Biarritzban dolgozik új darabján.

Most pedig jöjjön a szokásos vice, ami egy kis görlllel történt meg a Budai Szinkor legutóbbi vasárnap délutáni előadásán. Önagysága igen lenge, túlságosan állásztó öllözékben jelent meg, amire Sziklay József így szólította meg őt:

— Na, fiacskám, te is olyan vagy, mint a hőmérő.

— Miért? — kérdezte csodálkozva a görll.

— Mert napon többlet mutatatsz, mint árnyékban.

* KRITIKUSOK * * ÖNKRITIKÁJA * *

Megkértük Porzsozt Kálmánt és Ráskai Ferencet, a Pesti Hírlap két kiváló színházi kritikusát, hogy mondják el a „Déliabab” olvasói számára, miképpen lettek kritikusok.

Porzsozt Kálmán :

— Előbb a Nemzeti Színházban — tizenkilenc éves koromban — a „Párbaj” című drámát adták elő. És csak azután merem kritikát írni.

Porzsozt Kálmán

Hogy melyik bírálatom tetszett vagy nem tetszett valakinek, azzal sohasem törődtem. Nem is szabad törődni De különben is nem az a fődolog a kritikában, hogy a kritikus érvényesüljön vagy tetszést arasson. Annak az írott műnek vagy művészi játéknak kell kidomborodni a bírálatból, amit a kritikus ír. Amelyik maga akar érvényesülni, az nem jó kritikus.

Ráskai Ferenc :

— Hogy miképpen lettem kritikus ?

Éz a kérdés úgy hangzik, mintha azt kérdeznék, hogy született ? Válaszom : magam sem tudom.

Legnagyobb sikerem azzal a kritikámmal volt, amelyik *Ady* Endrét fedezte fel a Pesti Hírlap hasábjain. A nagy költőnek még Nagyváradon megjelent „Még egyszer” című verseskönyvével kapcsolatban.

A harmadik kérdésre csak ezt felelhetem : Mivel a kritikáimban mindig megállapítani igyekszem és a jóslásoktól tartózkodom, balsikerű kritikákról nem tudok.

Ráskai Ferenc

Őszintén...

Klebelsberg kultuszminiszter a minap vezércikkkel írt, melyben általános kultúr-szociális problémák között a színházak helyzetével is foglalkozott. Megállapította, hogy a színházaknak igenis van szubvencióra szükségük s mivel az állam nem vállalhatja magára valamennyi arra érdemes lársulat támogatását, a nagy vidéki városoknak — Szeged mintájára — házikezelésbe kellene venniük saját színházait.

A kultuszminiszter ettalálta azt a módot, amellyel a magyar színházi kultúra magasabbra emelkedhetnék. Csak talán árnyalati különbséggel vagyunk az övétől eltérő véleménygel.

Szerintünk az volna az ideális állapot, ha minden nagy vidéki városban két kis színház állna. Egy szubvenció és egy szubvenciótlan. A szubvenciótlan kapná a támogatást, ez játssza kizárólag irodalmi és művészi értékű klasszikusokat és moderneket és kísérletezhetne szerzővel, rendezővel, előadással — s ez menne rosszul. A másik, a szubvenciómentes, menne jól, mert ez meg se kísérelné *Katonát*, *Shakespeare*t, vagy *Klabundot* és *Tollert* : ez kizárólag zenés és zenétlen gicceseket játssza, jó népiesen, ripacsosan.

A vidéki színházak legnagyobb részénél ugyanis az a baj, hogy az illető város színházi bizottsága a statisztika kedvéért megköveteli a színházgazdától azt a bizonyos nívót — de pénzt nem ad hozzá. A nívóra a vidéki igazgató mindig ráfizet. Ehhez a szomorú megállapításhoz ismerni kell a vidéki publikumot, amely színházba csak akkor megy, ha véletlenül nincs meghíva vacsorára. A vegyes műsorú (t. i. nívós-gicces) színház tehát nem válhat be. Olyan színházat, amely irodalmon kívül gicceset is játszik, nem szabad szubvencionálni. A köztestületek támogatásának legfőbb célja, hogy az illető színház kulturális hivatást teljesítsen, tehát csak abszolút művészt nyújtson. Ebbe pedig nem megy el a közönség. Viszont a népet nem szabad egészen szórakozás nélkül hagyni, mert különben legelőször a kocsákat kellene becsukni, tehát legyen egy népszerű színház. Azért monduk el ezt a tervet : talán egyszer mégis átszokna a közönség a népiesből a művészibe.

Úszás - az igazi hölgyisport!

Nincs talán még egy testgyakorlat, mely annyira szépséget adó lenne, mint az úszás. A jó úszónők mindig szép természetűek és — ha elővigyázatosak — mindig gyönyörű bőrűek is. A legtöbb nőnek elővigyázatosnak kell lennie, nehogy a bőr szépségének a nap és víz ártson. Az Elida-krémek együttesen az a két ideális szer, amelynek segítségével a bőr finomsága és szépsége megtartható.

A szabadba való fürdés és este lefekvés előtt — Elida Éjjeli-krém. Ez a krém pótolja a bőr elvont természetes zsírosságát. Fürdés után és a nap minden órájában, napsütésben és éles szélben — Elida Arckrém. Ez megvédi a bőrt és megadja a sokak által kívánt matt, alabástromszerű színezetet.

Elida Éjjeli-krém tubusban P 1*80, téglában P 2*40, Elida Arckrém tubusban P 1*50

ELIDA KRÉMEK

MAGYAR EMBER A BERLINI OPERAHÁZ ESCAMILLOJA

Ezelőtt egy évvel, a szegedi színház szezon befejezésekor Leopold Andor, a színház baszbaritonistája, azzal búcsúzott kollégáitól, hogy világgá megy, elbujdosik és sose látják többet Szegeden. Leopold Andor, a fiatal operanékes csakugyan eltűnt Magyarországról, hogy rengeteg csalódása után győzelmesen jöjjön haza egy pár napra.

Leopold Andor ma a berlini Staatsoper tagja és 1500 márka fizetése van

s az idei szezonra nem kevesebb, mint *öt szerződteségi ajánlatot kapott.*

Hogyan történhetett az életében ilyen rohamosan, egymástrólulva, minden jó, erre ő maga ad választ.

Leopold Andor mint Escamillo a Carmenben

— Hiábavaló volt minden igyekezetem Szegeden, hiába játszottam el minden szerepet, rajtam maradt a kicsinyítő epiteton ornans: „vidéki színész”.

Pestre jöttem. Teli ambícióval, reménnyel s kértem a Városi Színház igazgatóját hallgasson meg. Minden előzetes beprötezsálás nélkül. A „vidéki színész” nem hallgatta meg a Városi Színház direktora. Próbafel lépésről szó sem volt. Ekkor elhatároztam, hogy *azértis.* Utolsó pár pengőmön mentem Bécsbe.

Egy fillér nélkül értem a bécsi pályaudvarra.

Nagyon kellemetlen volt ez a pénz-nélküliség, de egyenesen rettenetes volt az, hogy *egy szót sem tudtam németül.* Bécsben azonban már meghallgatott egy prof. Wolff nevű énektanár, magához vett, három hónapig tanultam ingyen, nála laktam ingyen és ugyancsak ő helyezett el a Teplitz-Schönau-i operához is.

Ekkor már tudtam németül, vendégszereplésre hívtak Drezdába, Berlinbe, Kölnbe. A meghívásnak eleget tettem mindenütt. Ezekben a városokban olyan kritikákat kaptam, amelyeket itthon talán sosem tudtam volna elérni.

Amikor leszerződtem a berlini Staatsoper, végre a Városi Színháztól is kaptam ajánlatot.

Lóránt László

Urinó

az új tanévre elegáns különbejáratú szobát, fürdőszobát, elsőrangú ellátást ad egy-két úrileánynak, vagy fiúnak. Zene- és nyelvyakorlatban gondos felügyeletben részesülnek. Zeneakadémia főiskolák közelben. Elekné, Budapest, Jókai ucca 40, I. emelet 13. szám

A SKARLÁT KÖPENY

IRTA MOLY TAMÁS

Vivian Dorliac világhírű táncosnő a nizzai Grand Hotel egyik szobájából elrabolja Bruggencote Oktávian gróf. A művész csak egy repülőgépen tér magához, amely Afrikába viszi őket. Innen tevéhaton mennek Tripoliszba. A gróf közben elmeséli, hogy azért szöktette meg Viviant, mert egy összesküvésnek jött nyomára, melyel a művész ellen terveztek és az összeesküvők terveit akarta keresztelni. Tuniszban merényletet követ el a gróf ellen egy régi ellensége, Towers Peter, a „kanacsal”, a merényletet azonban Leontine meghiusítja. Menekülnek innen. Egy csempészhajón akarnak elutazni, de felfedezik, hogy ennek kapitányát meggyilkolták. A hajósainak gyanakosának, aki eltűnt. Csakhogy indulhassanak, Vivian megveszi a hajót, amelynek vezetésével a kormányost, O'Leary-t bízza meg. A hajón a gróf elmondja, hogy az ő családja teljesen lötkrement s ő koldulni volt kénytelen. Ebből nagyon jól megélt. Egyszer meglátta Viviant táncolni és beleszeretett. Közben vihar tör ki. Mindenki elveszti a fejét csak a kínai szakács, On Löng marad nyugodt. Viviannak láthatóan imponál az ügyes, fölényes, okos és mindig nyugodt kínai s a gróf is észreveszi ezt és féltékeny lesz. Vivian unja már az erőszakoskodó grófot. Másnap a gróf értesül fel azzal, hogy kikötöltek.

— Dél előtt tíz óra. Hajónk már két órája, hogy kikötött. Azt ajánlanám, ha a művész volna olyan kegyes fölkéne, ha nincsen valami komoly baja, Isten ments, úgyhogy nem tudja elhagyni a hajót — —

Vivian türelmetlenül rászólt az ajtó előtt reménykedőre:

— Semmi bajom. Fel fogok kelni. Csak azt sajnálom, hogy fölkeltett. Várhatott volna a partraszállással. Nagyon jól aludtam. Nekem nem sürgős partraszállni.

Bruggencote nem felelt mingyárt. Vivian szinte látta, mint sötétül el a gróf arca. A fiatal leány vállat vont.

— A művész téved! — mondta most keményen a gróf. — A művész már elfelejtette, hogy milven meghökentő meglepetés ért minket, amikor Tripoliszban a hajóra értünk. A művész nem emlékszik már arra, hogy menekülésünk egy ember életébe került s ez Jean le Bordélie, a hajó kapitánya volt. A művész esodálatos módon tisztára elfelejtette, hogy a halott kapitány tenyere alatt egy papírsáv volt. Amikor ezt a kezembe kaptam, leolashattam róla egy üzenetet. A művész elfelejtette, hogy mennyire megdöbbsentem, amikor ezt az üzenetet láttam. Mert ez az üzenet nekünk szól, nem csupán nekem, hanem önnek is, művész. És eddig a művész nem tudja, hogy mit írtak arra a cédulára, mely a megölt kapitány kezében volt. Ezért kegyeskedjék rám hallgatni, hamarosan felöltözni és partra szállani, mert különben — —

— Elég! — szólt rá idegesen Vivian — Menjen csak a földélzetre, gróf úr. Hamarosan ott leszek én is. Nem szeretek beszélgetni, ha nem látom azt, aki hozzám szól. Húsz perc mulva fönn leszek!

— Várom! — szólt csendesen Bruggencote.

Vivian hallotta, amint távozott.

Kis kezével végigsímított homlokán. Mégis csak jó, hogy fölkeltek. Most kellett volna kiszökellnie a színpadra... s nem tudja, mit táncoljon... még most sem tudja, hogy mit táncoljon... a réműlet megbénítja tagjait... halálos kudarc... Meghorzad — s a következő pillanatban már kiszökött az ágyból. Neki a mosdónak... de jó a hideg víz!

Azután felöltözött. Megszokta már, hogy arcán egy maszk vonásai legyenek s megnézi magát a tükörben s ahol szükséges, kiegészíti a hiányokat s rendbehozza a spanyol cigányleány arcát. Tetszik neki, hogy most egy más arccal jár.

Tehát megérkeztek. Itt vannak Malagában. Itt vannak Spanyolországban. Persze, ide kellett jönniök, mert hiszen spanyol cigányt csinált belőle a gróf. Most mint ilyen fog partra szállani.

Amint rátette kezét a kilincsre, látta, hogy a kuleslyukban valami fehér van; jobban megnézi: egy kis darab papír. Összesodorva dugták ide. Kipiszkálta óvatosan.

Amikor kezében volt a papír, Vivian kibontotta. Persze, üzenet, figyelmeztetés.

Egy angol ujság kinyírbált betűi egymás mellé ragasztva.

Vivian ezt olvasta:

„Vigyázn! A gróf szakálla lenni hamis. A halott kapitány keze alatt találni cédulát, rá lenni írva, ami lenni fontos. A hajóinas lenni bérelve. Vigyázn! Nem megtudni soha, hogy ki figyelmeztet.”

Vivian elsodálkozva nézett a cédulára.

Mit akar On Löng ezzel a figyelmeztetéssel?

Kitől fél Bruggencote ?

A fiatal leány a kis hajószobában körülnézett keresőn. Kereste a választ erre a kérdésre. Persze, hiába nézett, sehol semmi, amitől okosabb lenne...

Megérkeztek. A bárka kikötött. Tehát itt van Malagában. Most mi lesz? Újabb kalandok, újabb döbbenetes meglepetések?... Ki ez az On Löng? Miért veszi pártfogásába? Honnan tudja, hogy Vivian titokzatos kalandok forgatagába sodródott leány, aki szorongva várhatja, hogy mit hoz a következő perc, és nem tudja, ki az az ember, aki védelmébe vette... védelmébe?!... akivel most partra fog szállani s folytatni fog egy utat, melyről sejtelve sincsen, hová vezet és talán módjában se lesz védekezni, ha valamiért a jó barát átváltoznék hiúságában megbántott ellenségé? Honnan tudja vagy sejtli ezt ez a pléharcú kínai? „A gróf szakálla lenni hamis” — üzeni. Ezt nem nehéz megállapítani. De ki tudja, hátha a gróf is „lenni hamis”, On Löng és mindenki, aki felbukkan ebben a mindjobban titokzatos történetben, mind „lenni hamis“?!

Vivian most már nem bírta ki tovább — rossz elképzelni a veszedelmet; sokkal jobb mingyárt a szeme közé nézni. On Löng? Vivian vállalt vont. Okosabban teszi, ha valami tájékoztatót közöl, vagy felajánlja szolgálatait és megjelöli a helyet, ahol találkozhatnak; akkor meg lehetett volna talán tudni egyet és más. De így? Vigyázn! Mit ér ez, ha az ember nem tud magán segíteni? A fiatal leány felrántotta a kajüt ajtaját, kilépett a rövid folyosóra, körülnézett gyors mozdulattal — nem látott sehol senkit... Csak rémeket... Elmosolyodott.

Amint fölért a földélzetre, eléje jött a gróf. Finom volt és tartózkodó.

— Remélem, művésznő, jól aludt s kipihente az eddig átélt fáradalmakat? — mondotta kedvesen és mélyen meghajolt.

— Köszönöm szíves érdeklődését — felelte Vivian gépiesen és körülnézett.

Rakodópart. A bárkát vastag kötelek fűzték a parti kövébe eresztett néhány vasgyűrűhöz. Keskeny palló kötötte össze a kis hajót a parttal. A palló végén ült a nagy, erős, szélesvállú, kissé rongyos matróz. A földélzeten sehol senki. Mindenütt a legnagyobb nyugalom. A kínai sehol,

A
PESTI
HIRLAP
VEZET

Te-
lesz?
enetes
Lőng?
tudja,
orga-
ongva
tkező
mber,
?!...
foly-
e sin-
an se
barát
tt el-
li ezt
källa
nehéz
ha a
min-
djob-
lenni

vább
sok-
ézni.
osab-
özöl,
meg-
nak;
udni
Mit
a se-
tajüt
kö-
n lá-
t...

jött

dt s
kat?
meg-

t —
zett.
elek
ány
ölte
vé-
issé
ehol
iga-

Vivian még kezében tartotta a cédulát az üzenettel s most, maga se tudta, összegyúrta a kis papírlapot, azután a vízbe dobta. Egészen fölöslegesnek tartotta, hogy itt van, hogy foglalkozik önmagával, ránéz a bárkára, a rakodópartra, a grófra és — vár valamit.

Bruggencote csöndesen állt és nem szólt; nézte a leányt, figyelte minden mozdulatát, de feltűnés nélkül, szinte észrevétlenül. Oda se pillantott a vízre, amikor a galacsinná gyúrt papír a korlátan át lerepült.

Halkan mondotta most:

— Ha megengedi, művész, partra szállhatunk. Bemegyünk a városba, egy fogadóban készülhetünk utunk folytatására, egyúttal tervünk megvalósítására.

— Jól van, menjünk — felelte Vivian és nem mozdult. — Előbb azonban szeretnék búcsúzni a derék O'Leary úrtól, a matrózoktól, akik oly hősiiesen küzdöttek értünk a tomboló viharban —

Bruggencote mosolygott.

— Valamennyien a városba mentek már — mondotta csöndesen. — Bosia van csak itt, a palló végén ül, amint látja és... On Löng sincsen itt — tette hozzá, szinte célzatosan.

— On Löng? A kínai? — szólt erre rögtön Vivian és sikerült ezt közönyösen elmondani. — Nem reggelizünk itt a hajón?

— A szállóban — felelte Bruggencote. — Engedje meg, hogy elvezessem oda. Azt hiszem, jobb, ha minél előbb eltűnünk a hajóról, az uccáról... a városból. Különben sem szeretnék ok nélkül időt vesztegetni. Bocsásson meg, ha erre kérem —

— Furesa! Erre kér, arra kér, azt akarja, hogy bízzam önben, de még mindig nem magyarázta meg nekem, hogy miért visel álszakállt! — szólt rá türelmetlenül Vivian.

Bruggencote lehajtotta fejét s valóban szomorú volt, amikor mondta:

— Már nem bízik bennem... Nagyon fáj...

Vivian kissé lebiggyesztette a szája szögletét.

— Egészen mindegy, bízom-e magában vagy sem. Egyszerűen az történik, amit ön akar. A zsarnok ne érzelegjen, ez nem való neki. Föl a fejjel, Bruggencote Oktávián gróf, úgy is az történik, amit ön akar.

— Ha erről meg van győződve, művész, akkor, remélem, ez így is lesz! — mondotta erre a gróf, most már keményen. — Menjünk!

Keze egy-egy mozdulatával mutatta az utat. Amikor a palló végéhez érték, Vivian bájos főhajtással búcsúzott az örökös matróztól, ki utána kiálltotta:

— Viszontlátásra, asszonyom, viszontlátásra!

Híába volt az a kis nyüzsgés a kikötőben, a vele szomszédos uccákban — aki nagyvárosban élt, megérezhette, hogy ez bizony nagyon kis fészek, ez a kikötő. A szálló sem olyan, amelyet nagyvárosi ember megszokott. Mindenki lomha, közönyös, nem törődik se magával, se mással. A vendég nyűg, akit immel-ámmal látnak el; még a bőséges borralaló se hat, mint életelő.

A pincér maszatos frakkban, gyűrött ingmellel, bevezeti a hölgyet és az urat az étterembe és nem titkolja: mindegy neki, a vendég hol ül le. Az étterem az eddigi megfigyelt részletek után nem csalódás: szutykos az abrosz, a padló, a fal, a mennyezet; nincsen itt más csalogató, mint a szoba egyik sarkában, az asztalon a virág. Vivian gondolkodás nélkül odament s ekkor látta, hogy cseréphen rózsafő áll az asztalon. Már le is ült; amint jobban nézi, látja, hogy ugyanolyan különös rózsza ez, amilyennel a hajón díszítette az asztalt a szakács. Aranysárga rózsza, illata édes, mint a méz... igen, ugyanaz a rózsza, könnyű ráismerni... és lehetséges, hogy ugyanaz a rózsabokor... On Löng? villant fel az ötlet hirtelen Vivian fejében s gyors pillantást vetett szeme szögletéből a grófra.

Bruggencote rá se nézett a rózsára, mely talán föl se tűnt neki, hanem élénken tárgyalt a pincérrel. Ez hamarosan elsieltett.

Vivian most egy kísérletet tett:

— Nézze csak, gróf, milyen szép rózsza!

Bruggencote ránézett a rózsára, helyeslően bólintott és így szólt:

— Érdekes, hogy mennyi kedvességgel visz egy ilyen cserép virág a más-különbön komor és kellemetlen környezetbe. Különbön is a rózsá a leg-szebb virág.

— Milyen igaza van — jegyezte meg csendesén Vivian. — Nem is olyan régen, va'aki nagyon kedvesen és találóan a virágok királynőjének nevezte el a rózsát. Kedves, mi?

— Kedves és találó — mondotta Bruggencote egyszerűen s mintha a gúnyt észre se venné.

Vivian kihívóan nézett rá.

— Éhes vagyok — mondotta. — És ha a reggeli olyan lesz, mint ez az ét-terem — —

A gróf lehorgasztotta fejét.

— Bocsásson meg — mormogta. — Nem áll módomban ezen segíteni. Különbön sem maradunk itt. Amint indul a legközelebbi vonat északnak, már megüünk is. Madrid mégis csak más.

— Madridban maradunk?

— Nem, kérem, ha lehet, mielőbb Párizsba igyekszünk jutni. Ez nagyon fontos.

— Fontos? — Vivian vállat vont. — Elhiszem, ha ön mondja.

— Be is fogja látni, művésznő, amint abban a helyzetben leszék, hogy ön elé tárjam azt a nagyszabású ter-vet — —

Ekkor jött a pincér az étellel, a gróf elhallgatott.

Újabb meglepetés: az étel kívánato-san volt tálalva. Vivian szedett belőle s amint megkóstolta, már tudta is: ezt On Löng készítette. Elmosolyodott. Mi-lyen ötletesen figyelmezteti őt ez a sárga ember, virággal, étel'el: itt va-gyom, öröködöm, hátorság!

Vivian jó étvágygal evett s lopva né-zett hol ajtóra, hol ablakra, hátha meg-pillantja valahol a kínait, csak egy má-sodpercre. Óvatosan bontotta fel a zsemlyét, hogy jókor elrejtthesse a cé-dulát az üzenettel — — de a zsemlyé-ben nem volt üzenet, a kínai nem tűnt fel ajtó vagy ablak mögött. Vivian rá-nézett a grófra; várta, hogy Bruggen-cote megállapítsa: Ezt On Löng főzte;

hogyan kerül ide ez a fickó?! — de a gróf szinte gépiesen evett, nem ügyelt az ételre, mereven nézett s látni lehet-t a szemén, hogy befelé néz... gon-dolatai nagyon foglalkoztatták.

A fiatal leány egy darabig figyelte szórakozott lovajgát; majd rászólt:

— Mondja csak, gróf úr, nem éhes?

Bruggencote zavartan végigsímított homlokán, előrehajolt, még egyszer kö-rü'nézett gyorsan, hogy nincsen-e senki a közelében, és rekedten sutto-gta.

— Megmondom őszintén, Vivian, nyiltan és őszintén: félek!

Vivian ránézett elcsodálkozva, kissé felvonta szemöldökét s gúnyos mosoly-lyal mondta halkán:

— Igen? Érdekes! A vérteskapi-tány, ezzel az imponáló fekete álsza-kálal, szerencsés óráiban a skarlátkö-pennyel, amikor úgy hat, mint egy fe-jedelem, Bruggencote Oktávián gróf, ki tudja, hány veszedelmes kaland dia-dalmas hőse — fél? Kitől és mitől, ha nem to'akodás a kérdésem?

A gróf riadt pillantást vetett ajtóra, ablakra, mutatóját rátette ajakára figyelmeztetőn és sutto-gva kérte:

— Csöndesen! Minden okom meg- van arra a föltevésre, hogy nyomunk-ban vannak!

Vivian rosszalóan rázta a fejét.

— Kik vannak nyomunkban? Miért vannak nyomunkban?

A gróf most elővett egy kis cédulát, egy hosszú papírsávet, melyen meglát-szott, hogy össze volt sodorva vé-konyra s Vivian elé tette kibontva. Uj-ságból kivágott betűkkel ez a szöveg volt rajta:

„Bruggencote! Hiába minden. Előbb-utóbb leterít'ek!”

— Honnan vette ezt az üzenetet? — kérdezte Vivian érthe'ő kíváncsisággal.

— A zsemlyében vo'l, melyet az imént feltörtém.

— Érdekes! — mormogta a fiatal leány és On Löngre gondolt. De ez nem lehet a kínai üzenete. — Nem lát-tam, amikor ráakadt — jegyez'te meg.

— Nem akartam elrontani vele jó-kedvét.

(Folytatjuk)

Tarka epizódok

Itt a világ vége!

1881-ben a lapokban különböző közlemény jelent meg, mely a világ végét jósolta. A szenzációt a színészvilágban is kihasználták, aminek érdekes bizonyítéka a következő tudósítás: „Köz-tudomású dolog, hogy augusztus 28-ára jósolták a világ végét. Ez alkalmat nem akarta elszalasztani *Reflényi* Lázár, ki jelenleg Erdélyben kóborol engedély nélkül néhány tagból álló truppjával, azért tehát szép jövedelem reményében jónak látta egy-két felvonásos bohózatot összefércelni és ezt a mult vasárnap elő is adatta *Te-kén* ily cím alatt: „*A világ vége, vagy hogyan pusztul el az emberiség s vele a sok kincs*”. — Az írott színlap végén pedig ez volt olvasható: „Kéretik a nagyérdemű közönség ez előadásra tömegesen megjelenni, hogy legalább mulatva hagyjuk el e siralomvölgyét. Kezdeté pont 8 órakor, vége, amikor a világnak is vége lesz, ami 10 órára bizonyosan bekövetkezik”. — Kilenc órakor a darab vége felé csakugyan nagy vihar keletkezett, dörgött az ég cikáztak a villámok s az „igazgató úr” e szavakkal lépett a színpadra: „Hallják önök a dörgést? Itt az utolsó perc, Isten önökkel, többé sohasem látjuk egymást!...” Nem is látták többé, mert még azon éjjel — *megugrott* a helyiségből a truppjával együtt!...

(*Magyar Polgár*, Kolozsvár, 1881 szeptember 7. III. oldal, I. hasáb híre.)

A magyar főúr műpártolása

Tatán 1863-ban egy magyar főúr anyagi támogatását kérte az ott működő *Hidassy* Elek színtársulata nyomoruk enyhítésére. A deputáció ezen választ kapta: „Ökegyelmessége a magyar színészekért nem tesz semmit, hanem ha elmennek hozzá napszámba dolgozni, majd megfizet nekik.”

(*Színházi Látszó*, 1863, 71. szám. 4. hasáb.)

Ha Liszt Ferenc közreműködik...

A zongorakirály 1840 január 11-én hangversenyt rendezett Pesten a léte-

sítendő Nemzeti Zenede alapja javára. A hírre rengeteg ember gyűlt össze. De a bevétel is csinos összeg volt: 1750 ezüst forintot tett ki ez egyetlen est jövedelme!

(*Honművész*, 1840., 5. szám.)

Színházi mindentudó

Írta: LAKATOS LÁSZLÓ

A világ legnagyobb színésze állítólag a francia Talma volt. Viszont Talma Párizsban játszott a nagy francia forradalom és a császárság alatt. Művészetét így ma már lehetetlen ellenőrizni. Viszont azt tudjuk, hogy nézői közt ott volt: Napoleon is. Az tehát nem bizonyos, hogy Talma volt a legnagyobb színész. Viszont az is biztos, hogy neki volt a legnagyobb „közönsége”: Napoleon.

*

A régi Görögországban és Rómában a színészek többsége rabszolga volt. (Egyes igazgatók kezében ma is az.)

*

Asta Nielsen, a film első sztárja, eredetileg színésznő volt. A kopenhágai Király Színház tagja. Kicsi, sikertelen színésznő volt. Ha nem az lett volna, sosem jut eszébe, hogy elmenjen a filmhez, mely akkor még kalandos vállalkozásnak látszott, de amelyet talán az ő ragyogó tehetsége tett meg először művészi értékű és nagyszerű üzletű.

*

Az első Shaw-premiér Pesten a — Király Színházban volt, annak első szezonjában (1903—1904.) Beöthy László akkor vegyesen játszott prózai és zenés darabokat a Királyban és ő volt az, aki Shaw-t először játszotta Budapesten. A darab címe: *Hősök*. Előadások száma: pont három. A mi közönségünk akkor még nem fogadta el Shaw-t, akinek neve abban az időben még teljesen idegen volt Budapesten.

A BÜBÁJITAL

Játék egy felvonásban. Irta: Vitéz Miklós

Szereplők: { János gazda, negyvenöt éves
Sára fiatal özvegyasszony
Laci legény, huszonöt éves

A történet színhelye egy alföldi falu mellett János gazda szőlője. Idő: egy szép nyárvégi alkonyat.
Előadási joga a Magy. Színpadi Szerzők Egyesülete útján (Budapest, Miksa u. 7) szerezhető meg.

Bemutató

Éltre-halálra menő harc az asszonyért és a harc rendezője és nézője maga az asszony. Nagy feszültséggel induló lüktető dialógusba komprimált belső cselekmény futi át a kis darabot. Az asszony magával viszi a sértődött agglegénységre tökélt János gazdához a hetyke Laci legényt és mint mátkáját mutatja be, Jánost vérig bántja az asszony kihívása és a legény szemtelen elbizakodottsága. Párbajra mennek. Nem kardra, nem pisztolyra, hanem ivásra. Ki issza az asztal alá a másikat? A győztes az asszony. És megindul a kegyetlen mérkőzés. A hetyke legény letörik, az öreg jobban bírja az italt és jobban is ismeri az asszonyt. Mikor a legényt csúffá tette és válláról úgy dobja le, mint egy zsákot, akkor az asszonnyal akar leszámolni. De itt megakad, mert az asszony még nála is sokkal ravaszabb és elhitei Jánossal, hogy az egész csak arra ment ki, hogy Jánost ostoba zárkózottságából nyílt színvalásra ugrassa ki. És a sokszínű játéknak az a vége, hogy János legyőzte a legényt, legyőzte az italt — de vereséget szenvedett az asszony frontján.

Igen gyorsan perdülő dialógusban folyik a játék. A rejtett céltatok, ugratások, sértések, nekirugaszkodások pontosan összetanult játékok igényelnek. Mindvégig nyugtalanító bizonytalanságban kell tartani a nézőt a játék célja és kimenetele felől.

János nyugodt, okos, ravasz észjárású ember; Laci ostoba és szerelmesen vak legény, hebehurgya és tájékozatlan, röpköd az ital és a szerelem tüzeiben, mint egy vak lepke; az asszony ravasz, huncut, asszonyosan hajlékony. Úgy forogjon a győztes férfi felé, mint szélkakas a szélben.

A rendező különösen a dialógusrobanásig telítettségre ügyeljen.

A díszlet ne legyen naturalisztikusan részletezett. Fő, hogy a szőlő illúzióját fel tudja kelteni. Az asztal a szín közepén egészen elől legyen, mert körülötte játszódik le minden.

A szerkesztő.

Szín: Kis, füves térség. Jobbról egy fehérre meszelt nádfödeles lakóház-féle, két ajtóval és egy ablakkal. Az első ajtó a lakószobába, a második a présházkamra-féle helyiségbe nyílik. Baloldalon az előtérben van a pince. Gádora mohás terméskövekből és máladózó vörös téglákból van rakva. Nehéz ütött, vert pántos deszkaajtó. A háttérben a gyümölcsfákkal tarkított szőlő látszik. A szín közepén hatalmas diófa áll. Tővében földbe üsött asztal, pad és támlátlan székek. Az asztalon piros terítő, boroskanesó és három pohár. A szín fölött a nyári ég mély kékje, mely lassan sárgás alkonyati fénybe megy át.

A színen ketten vannak: Sára, ki a nézővel szemben a padon, Laci, ki az asztal jobb végén ül. Sára jól megtermett, kívánatos asszony, ünneplőruhában. Színre élénk, jókedvű, pedig nagyon vigyáz az emberekre és a bort is alig kóstolja. Fejkendője fenn van a diófaágon, csak menyecskekendője van a fején. Laci ezüstpitykés sötétkék lajbiban, patyolatfehér ingben és gatyában, tükörfényes rámás csizmában. Hetyke, virtuskodó, jóképű legény. Kis pörge kalapja félrevágva. Már alaposan felhajtott a garatra.

A helyzet az, hogy elfogyott a bor és János gazda lement a pincébe újért.

Laci (a pince felé kiált): János gazda, a legjobbibbul ám!

János (a pincéből): Csakis, amilyen dukál.

Laci: Hát nekünk a legjobbibbul dukál!

János (a pincéből): Majd elválík!

Sára (megrángatja Laci karját): Né igyál annyit, te.

Laci: Mé né innék?

Sára: Maj földhő vág!

Laci: Kicsoda?

Sára: Kicsoda? Hát az ital!

Laci: Azt hittem, hogy ez a vén medve.

Sára: Az is könnyen möglöhet. Ha lé-
iszod magad, égy ujjal csúffá tősz.

Laci: Né mondd, mer még elhiszöm!

Sára: No, no...

Laci: Mit no, no?! De nagyra vagy vele! Öreglegény e má énhozzám!

Sára: No, no...

Laci: Hozzá sé nyúlok, oszt má úgy földre tőszöm!

Sára: Má hogy tőnnéd?

Laci: Itallal iszom az asztal alá.

Sára: No csak mög né próbád, mert té kerühecc elébb oda.

Laci: Mán pedig mögpróbálom, oszt mög is tőszöm, aki szentödet, de kevés bizodalomma vagy hozzám!? Mátkám vagy, égy hónapra mög-lesz a lagzink, oszt nem is ismerz engöm!

Sára: Dehogy sé, Laci. Csakhogy én ismeröm ütet is!

Laci: A vén medvét? (nevet) No maj möglássuk. (kiált) Füttyüjjön, János gazda, különben azt hiszöm, hogy mögesal lénn... az itallal...

János (a pincéből): Né féjj sémmil! Gyüvök, csak a kétéves rizlingbü! szívk.

Sára: Né hozzon sokat!

János: Nem sokat, csak eleget!

Laci: Hordóba kő akkó főgurítani!

János: Jó lösz abbú égy-két kanecsóva is!

Laci: Magának!

János: Majd elválík!

Sára (fojtva, gyorsan): Nem azé gyüttem ide, hogy disznórészögnek lás-salak!

Laci: Ne féjj, nem is lácc engöm! Oszt,

ha úgy is lácc? Azé gyüttünk, hogy igyunk.

Sára: Én nem.

Laci: Nem úgy-e? Akkó té ne igyá. Oszt nizz bennünket.

Sára: Nagy gyönyörűség, igaz. A vő-legényöm mög a...

Laci: No kicsodád?

Sára: Sénkicsodám... a földön hem-pörögnek majd...

Laci: Té is hempöröghecc! Ha kedved szottyan!

Sára: Szottyan a maj mögmontám ki-nek!

Laci: Pedig nem lönné ám rossz... este, ha maj ketten mögyünk innen hazafele...

Sára: Kive beszézs, te taknyos?!

Laci: A kedves menyasszonyommal!

Sára: Hát akkó úgy beszéjj.

Laci: Úgy beszétem, nem? De csak té mindig fősrófolod az embört, oszt mikó mög akarom fogni a dolog élvezetös végét, akkó téneköd áll még főjjebb!

Sára: Biztos, mer így van rőndjnin!

Laci: Van a fenét. A hempörgés van rőndjnin!

Sára: A disznónál!

Laci: Hát akkó lögyek disznó!

Sára: Má az is vagy!

Laci: No, no. (elkapja Sára derekát, meg akarja csókolni. Amíg így vias-kodnak, megjelenik a pinceajtóban János gazda.)

János (fekete nadrágban, mellényben, ingujjasan, vasárnapi csizmában jön; kezében a teliszítt lopóstököt hozza. Komótos, nyugodt észjárású, ravasz, mókázni tudó, nehézkes ember. Mérgesen néz Laci és Sára felé).

Sára: Erissz má, te! Mögholondútá?

BŰVÉSZET

Villmann Hermann tanár Harmsstb. után. Négy száz rajzzal ellátott, több mint száz mutatóványt tartalmaz. Ára 4 pengő, portó 50 fillér. Megrendelhető a

Délibáb kiadóhivatalában,
Budapest, VII. kerület, Dohány uca 12

Laci: Mög-é? Mer a jussom követő-
löm? Hun a száz, lelköm, Sárrikám?

János (bosszúsán kőhint egyet).

Sára: Nízze má János, mögkergűtt ez a gyereök!

Laci: Kergűtt a nehésség. Nem akar mögesókóni. Hallott má kend ilyet? A vőlegényt a mönyasszony? Mit szó! ehhó?

János (az asztalhoz megy): Mit szölok, Laci? Hát hogy biztos okka tőszí, ha tőszí!

Laci: De jó tuggya kend! Oszt miféle okbul tőnné?

János: Azt tőle kérdd mög. Én legfőj-
jebb csak aszondhatom, hogy biztos azé tagaggya mög tőled a csókját, mer szégyönli magát e'öttem! Mondd neki, hogy lémöhetök még égy kicsit a pincébe, ha úttyába vagyok.

Sára: Sosé mönjön. Mé vóna utamba? Vőlegényöm kér tőlem, oszt vőlegényömmnek is adom. (hirtelen megcsókolja Laci) Ehol ni.

Laci: Bolond asszony! Az Isten sé tud rajtuk kiigazonní!

János: No tarcsd a kancsót, itt a két-

éves riz'ingi. (a lopótőkből beengedi a kancsóba a bort) Ilyet sé ittá mostanába! Színe, szaga dícséri; az íze mög itattya!

Laci: A gazdája sirattya!

János: Sirattya, aki rossz szívvvel itattya! Tőlem akár az egész hordóva kiidd!

Laci: Kiiszom, János bátya!

Sára: Ki ám az eszöd toktyát! Né aggyon má neki annyit!

János: Né, né? Né fétsd ütet, nem gyereök má. Embör a té emböröd. (tölt a poharakba, aztán leül) Legalább mögláthatod, miféle égy embör. Igaz-é, Laci?

Laci: Igaz hát. (isznak) Hát e má ágas-kodós égy ital. Színte éneköl a gymorba! (énekel rekedten) Sári, te... Sári, te kis szentöm... Aggyon még égygyel, János gazda... De magának is ám! Be né csapjon!

János: Né féjj attú!

Laci: Tuggya, mit mondott, amíg az elébb maga lénn vót?

Sára: Sémmit, te buta...

János: Mit?

Négy és fél kiló olvasnivalót 2 pengő 90 fillérért küldünk

Negyvenmillió példányt osztanak ki Angliában az egyes testületek és társulatok nyaraló tagjai között képes újságokból és egyéb regényekből. Hírlapraktárunk túlömöttsége miatt ajánljuk ezt a páratlan kedvezményt. A négy és fél kiló olvasnivaló a következőkből áll:

1. Tíz pompás regény kemény kötésben,
2. Huszonkét vegyesszámú Tolnai Világlapja,
3. Tíz példány vegyesszámú Párisi divat,

vagy ha nem kívánja, helyett nyole példány Délihá színházi hetilapot adunk különböző régi számokból. Egy pompás kis legyezö is van díjtalanul mellékelve. Mi a titka ennek a páratlan olcsóságnak, hiszen ilyen súlyú csomagolópapír is többbe kerü!?

Nagyon egyszerű, ugyanis szeretnénk megismertetni lapjainkkal abban a biztos reményben, hogy nemsokára előfizetőink sorában tisztelhetjük.

Megrendelés esetén kérjük levélbélyegben a 2 pengő 90 fillér és 60 fillért postadíjra beküldeni. Amennyiben utánvételt kívánja, úgy a 60 fillér postadíjon kívül még 40 fillért számít fel a pósta.

Tekintettel arra, hogy a készlet feltűnően fogy, kérjük, hogy mielőbb küldje be megrendelését e lap kiadóhivatalához, Budapest, VII, Dohány u. 12.

Laci (nevet): Hát aszonta... aszonta magára, hogy...

Sára (Jánoshoz): Né higyjön neki, égy szó sé igaz!

Laci: Láttya, hogy szégyönli má előre?

János: Hát mit mondott?

Laci: Aszonta, hogy kend engöm csuffá akar tönni!

János: Csúffá? Hogyan-miképpen?

Laci: Fene tuggya! Aszongya, hogy asz-tal alá akar inni engöm.

János: En? De hisz a nem rajtam áll.

Én legfőjjebb a bort adom hozzá, mög oszt tartok veled! De az asztal alá má magadtul köll bemásznod.

Laci: Csak kend után, János gazda.

János: Majd elvá'ik! Igyál! (tölt neki, koccint vele s isznak.)

Laci: Bűbájitalnak köll annak lönni, aki engöm léver a lábamrul. A pedig nines kendnek, igaz-e?

János: Mé né lönnö, mikó van!

Laci: Van? Hun van? Bűbájital? Azt aggya hát!

János: Maj rákerül a sor arra is. Lénn kö kezdeni, hogy érözze az embör a főfelé szállást!

Laci: Hát akkó né beszéjjön rúla, mer csiklandós vagyok.

János: Igazad van. Kutyát szalonnáva, disznót kukoricáva, mönyecskét bajszos szájjá könnyű kísértésbe vinni. Igaz-é, Sára?

Sára: Mönyecskéje válogattya.

János: Mög a bajszos szája. (töltött, koccint velük) No, de Isten éltessön titóket! Kívánok nagy lagzit, kis családöt, kövér disznót, kövér kalászt, kövér esztendőket!

Laci: Köszönöm. Kendnek is, János gazda. No, Sára erre neköd is innod kó!

Sára: Nem iszok.

Laci: Oszl mé nem?

Sára: Mer nem!

Laci: Az ántiságodat, de kurtán felegcc!

János: Hadd csak, nem neköd szól e, hanem neköm.

Laci: Magának? Mijé?

János: Mer nem szívelhet engem.

Sára: Miket beszél? Má mé né szível-ném?

Laci: Mér hát?

János: Mér? (kis szünet után) Sem-mijé, csak tréfátam. No igyatok. (iszik) Hallottad-e, Laci a bűbáj-italla mögitatott embör hírit?

Laci: Nem én. Mongya e kend.

János: Mit mongyak rajta? Nincs annak hosszú sora. Vót itt nem messzi égy takaros mönyecske, aki nem az urát, hanem égy más legényt kedvett.

Laci: Biztos a szöbb vót, embörebb vót,

János: A jó fene tuggya. Asszonyná sosé löhet tunni, mit? hogyan? mijé? Elég a hozzá, hogy igön epeködött ezé a legényé. Fejibe is vötte, hogy az üvé lösz, vagy elpusztíttya magát a legényne mög az uráva égyütt. Hama sor is került erre, mer a legény jegyese lött égy falubeli lánynak.

Laci: Oszl mögitatta?

János: Mög a, bűbájitala. Mög is hatak mind a hárman annak rön-gye, möggya szerint. De mi a fené-nek beszélök én ilyen marhaságok-rul, mikó itt a jó ital. Igyunk. (koc-cint, isznak) Döfl-é?

Laci: Döfl ám!

János: Hát még az a kis hordóba? Huszonöt liter az egész, de égy re-giment embörnek is elég vóna! Tizenkét éves a.

Laci: Az a bűbájital??

János: A...

Laci: Sok beszéd helött anna inkább égy kicsit belüle.

János: Nem löhet azt mögbontani, csak ha égyszörre fogy el.

Laci: Hát elfogy égyszörre. Ketten va-gyunk hozzá!

János: Hászén az a baj. Tizenkettőnek kéne lönni, akkó is hamar asztal alul löhetne összesöpörgetni ben-nünket!

Laci: Engöm né fétsön. Ha nem akar be'üle ügyse anni, akkó mög kár mindön szóé.

János: Dehogy is kár. Neköd szántam én azt a kis hordót.

Laci: Neköm? Igazán? Mikó?

János: Hát a lagzitokra.

Laci: Ammá möglösz két hét múva.

János: Ott lösz akkorra.

Laci: Biztos?

János: Akárcsak a lagzitok.

Laci: Akkó biztos! Hallod, Sára? Mon-
tam, dérék embör a János bátya.

János: De úgy-e a Sára nem akarta
ehinni?

Sára: Má mé né hinném?

János: Hát én szívesen hallom. Tu-
dod-é, Laci, én fenemöd örülök,
hogy kigyúttetök.

Laci: Mögigértem, állom a szót.

János: Rőngyin van. Én is, möglásd,
a kis hordóva. Osztán vajjon nehe-
zen vőtted rá a Sárát a kigyüve-
telre?

Laci: Hát ellenkődött égy darabig.

Sára: Oszl ugyan mé ellenkődtem vóna
má?

Laci: Azt té tudod...

János: Hát mé húzódozott?

Laci: Ütet kérgye.

János: Ütet kérdöm.

Sára: Semmijé! Haggyanak békin en-
göm!

János: No, no, má égyet sé szótam.

Laci: Fuzsitos bo'ond. Mongya kend,
mindön asszony ilyen dilnyós?

János: Égyiké, amíg bele nem kóstósz,
akárcsak a vadalmába.

Sára: Ha nem haggyák abba ezöket a
ronda beszédöket, én úgy elmögyök,
hogy na!

Laci: Itt maracc. Mi fene lett?

Sára: Sémmit!

János: Né homójjatok má. Ráértök,
elég hosszú a házasetlet. Né zavad-
zájj, Laci! Az asszonyt úgy kő
vönni, ahogy van. Ha bo'ond —
bo'ondnak; ha olvadó — hát olva-
dónak. De hogy té a bo'ondbul
olvadózt csináj, arrul tögyé lé!

Laci: Mán pedig nem löszök. Azé asz-
szony, hogy óvaggyon, ögye ki a
fene!

Sára: Szépen beszéssz. Tuttam, hogy ez
lösz a vége!

Laci: Minek?

Sára: Ennek!

János: Ej, haggyátok má, mer még el-
vöszitök a gusztusomat a házasság-
tul. Pedig nagyon akarok. Nem hi-
szitök? Teremtugysé, csak mögtaláj-
jam az igazit! Hisz tuggyátok, öz-

MINDENBEN

ELSŐ A

PESTI NAPLÓ

vegy embör asszonypréda, ha e'ebb nem, hát utóbb, de mind csalónni akar... az első házasságába. No igön, mer jobbat várnak, oszt ezé röpúnek bele az első gyértyalángba. De mit prézsmítálok? Inni kő. Az ám, de úgy-e, nincs mit? Sé baj. Ugorj lé Laci, itt a lopótök, oszt szíjj egy kancsóraivalót!

Laci (készségesen veszi el a lopótököt): Szívesen (indul).

János: A harmadik hordó az ajtótul.
Laci: Ne féjjön, mögtalálom (lemegy a pincébe).

János: No, Sára, hát égyedü vagyunk.
Sára: Majd gyün a Laci mingyá.

János: A nem olyan biztos.

Sára: Mé né vóna?

János: Hát mer altú függ, tud-é háromig számóni?

Sára: Hogy-hogy?

János: Hát úgy, hogyha töszöm azt, például négyet számol három helyölt, oszt abbu a tizenöt éves kis hordóbul tanál színi, hát akkó bizony nem gyün fő mingyá.

Sára: Csak nem mérög van benne?

János: De az a. A bűbájital. Hát mondom, ha abbú szí, mi emondhatunk itt egy pár Miatyánkot.

Sára: Mit akar tüle?

János: Én? a Lacitul? Sémmit?

Sára: Mér itattya?

János: Ez is baj? Hászen vendégöm. Né fétsd, én is ve'e iszom.

Sára: Nem is fétöm. De tudom, érzöm, hogy valamit akar. Mé csata ide?

János: Mé? Hát csak. Atyámfia félig-meddig.

Sára: De én nem!

János: Maj a löszö az ü révin!

Sára: Mé köllött neköm kigyünnöm?

János: Hát mer égyütt akartalak látni ve'e...

Sára: Mijé?

János: Ej, de kívánesi vagy. Hát mer, vót idő, mikö égyedü szerette'ek vóna itt látni!

Sára: A régön vót. Magán állt. Most mit akar tülem?

János: Sémmit. Égyátajjába sémmit. Ugyan mit akarhatna égy ilyen magamfajta vén medve tüled, más

mátkájátul? ... No mit? ... Leg-főjebb égy esókot.

Sára: Mögbolondútt?

János: Mé? Mer élök az a'ka'omma? Úgy löhet, hogy ma löhet utoljára.

Sára: Tuttam, hogy valami komisságba töri a fejit. No de abbú nem öszik!

János: Csak né fogadozz, mer még aztán elszégyölöd magad, ha mégis mögsókoná.

Sára: No arra várhat!

János: Hát én várok, mer hisz azé hit-talak. A jegyesöd e'ött köll neköd engöm még ma mögsókonod, de amúgy istenigazából.

Sára: Né mongya, mer még elhiszöm.

János: Elhíhetöd, mer mögtöszöd! Möglásd. *(a pinceajtóban megjelenő*

Lacihoz): No, Laci, möghoztad?

Laci (kezében a lopótökkel, köhög): Mög az istenit!

János: Mi a? Torkodra sza'att?

Laci: A tüdömre...

János: Nem tüdöve, hanem pofáva kö azt színi!

Laci: Pofáva hát, elébb monta vóna...

Hun a kancsó? Hüj azt mög lénn hattam. Sára, lépj má lé érte, té könnyebben ficánkoce a lépesökön.

Sára: Hát mé itá annyit?

Laci: Aszontam, a kancsót hozd!

Sára: Jó jó, te híróz, má hozom... (lemegy a pincébe)

János: Láttad é a kis hordót?

Laci: Nem én.

János: Kár. Mögkocogtathattad vóna, má csak azé is, hogy nem-e lösz nehéz evinnöd.

Laci: Hát idaggya?

János: Má mé né annám, ha eviszöd.

Laci: Eviszöm örömet.

János: Igön ám, de mit szól a Sára?

Laci: Mit szóna? Szépen mögköszöni.

János: Az ám, vagy majd a fejemhö vágja.

Laci: Mögköszöni.

János: Mérögbe gyün, mögszid érte.

Laci: Mögköszöni!

János: Mé nem mondod mingyá, hogy mög is csókol érte.

Laci: Azt is mögtöszí, ha jó'esik.

János: De kinek? Neköd vagy neköm?

Laci: Neki!

János: De csak úgy, ha neki jól esik?

Laci: Ha én akarom, jól esik.
 János: Akkó vihetöd is a kis hordót.
 Laci: Csak akkó? ha má jólesött neki?
 János: Úgy hát.
 Laci: Az elébb még aszonta, hogy id-
 aggya, oszl' aztán essön jó? ...
 János: De mán csak jobban esne, ha
 ha elébb esne jó neki, oszl' aztán
 annám neköd a hordót.
 Laci: Hát neköm ez is mindég, csak
 kedvesköggye ki belüle.
 János: Bízd rám, oszl' ha nem sikerül,
 a hordó akkó is a tied.
 Laci: De biztos kend a dógába?!
 János: Pszt. Vigyázz. Gyün. (A belépő
 Sárához): Hun vótá, szép mö-
 nyecske ilyen soká? Nízd é, göres
 ál a Laci ujjába a sok szorítástul.
 Sára: Hát csak ájjon! Mé tölte a kan-
 csót a kis hordó mög?
 Laci (integet neki, hogy ne beszéljen):
 Ugyám, csak csiripójj.
 János: Hát a kis hordóná vót Laci?
 Hisz akkó láltad?
 Laci: Hát igaz, mögníztem ... (szé-
 ggyenli magát).
 János: Oszl' vót szíved nem abbú színi?
 Laci: Nem vót neköm.
 János: Abbú szíttá?
 Laci: Né haraguggyon, abbú én ...
 Sára: Szégyöd magad! (Mérgeesen eléje
 teszi a kancsót.)
 János: Mé szégyőné? Úgyis az üvé lösz.
 Kíváncsi vót az izire, hát mögkös-
 tóta. O'yan e mint mönyasszony
 szájárul a csók. Igaz-é, Laci?
 Laci: Igaz hát, a nyú essön bele, csak
 attúl nem köhög az embör, legfőj-
 jebb a nyála csurog (kiönti a lopó-
 tókból a kancsóba a bort). Hallod
 é, Sára, neköm aggya a János bátya
 a kis hordóva. No, tán nem is
 örűsz?
 Sára: Nem!
 János: Nem is örűhet, a bor nem is
 neki szól. Neki maj más szól.
 Laci: Hát neki is ád valamit? Hallod,
 Sára?
 János: Adok hát. Má csak üt sé erisz-
 töm el üres kézzel. Benn van a szo-
 bába. Az ágyra készítöttem ... maj
 möglássuk ...
 Laci: Mög sé kérdöd mit? Mög sé kö-
 szönöd? Szójj má, te fagyosszent!

János: Maj csak ha mögláttya. Kihoz-
 zam, Sára?
 Sára: Né fáraggyon.
 János: Nem fárattság, no jó, maj ki-
 hozod té magad. Erdemös ám érte
 bemönni. Szép égy főkötő, csipkés
 a cakkja. Tavaj vöttem égy asz-
 szonynak a félegyházi vásárba. Az
 asszony másé lött, a főkötő mög-
 maratt. Sára fejire akkurát jó lönne.
 Ha nem kéri, maj bemögy érte.
 Sára: Nem mögyök én!
 Laci: Mi ütött beléd?!
 János: Hadd csak. Nem sürgös. In-
 kább igyá. (Tölt a poharukba.) Ez
 is a kis hordóbul való?
 Laci: Abbul. Ha kend nem kinátt mög
 be'üle, hát mögkínálok most én.
 Mer hát az enyím, igaz-é? No az Úr-
 isten soká mögtarcsa. Gyarapogy-
 gyon — szaporoggyon!
 János: Asszony nekü bajosan mögy az.
 Laci: Az igaz, de hát vögye vissza azt
 az asszonyt, akit evöttek magátul.
 János: Abba próbákozom éppen.
 Laci: Igyunk akkó a visszaszörzött
 mönyecskére! Sára, erre má neköd
 is inni kő!
 Sára: Montam má, nem iszok.
 Laci: Én mög aszondom, iszol. Oszl' a
 főkötő is előkerül, igaz-é?
 János: Igaz hát. Várj, né igyá még.
 Van odalént égy üveg oportóm.
 Öreg jószág az is. Abbul egy-két
 csöpp ebbe, oszl' az lössz a földhő-
 vágós ita!
 Laci: Főhózzam?
 János: Nem tanánád. El van ásva. Ho-
 zom én. De addig mög né csajj ...
 az itallal! (Lemegy a pincébe.)
 Laci: Majd inkább a Sárival. (Nevel.)
 E most fogadok, mögcsal odalént?
 Az enyimbül iszik. Node nem ha-
 gyom magam. (Iszik, újra tölt.)
 Sára: Laci, mönnünk köll.
 Laci: Van eszömbé. Éppen most, a bor
 elü! (Mégfogja karját.)
 Sára: Eríssz. Ha nem gyüssz, mögbá-
 nod!
 Laci: Mögbánom, mit bánom. (Ráhaj-
 lik, énekel.) Sári te, Sári te, kis
 szentöm ...
 Sára: Gyere, té nem tudod ...
 Laci: Mit?

Sára: Sémmit! Csak aszondom, gyere!

Laci: De rád gyűtt?!

Sára: Möglásd, nem lösz ennek jó vége! Té nem ösmeröd üt.

Laci: Kit, a János bátyát? No, ilyet má né mongy!

Sára: Nem látod, mibe sántikál?

Laci: Nem! Én semmiféle sántikálást sé látok! Mé vagy olyan morcos hozzá?!

Sára: Tán a nyakába kéne esnöm?

Laci: Assé vóna olyan nagy vétök!

Sára: Mit beszélsz?

Laci: Egy csók nem a világ... Jut is, marad is...

Sára: Úgy?... Hisz té elattá neki!

Laci: Micsoda?

Sára: Ez a csókra unszolás?... a hordó bor... Na jó... Ezt mög-bánod!

Laci: Ne izéjj má, mer mérögbe gyüvök! Újj lé, oszt' né morcoskogy! Hej de: Sári te, Sári te, kis szentöm... Én magát, jaj magát szerezlöm...

Sára: Részög vagy?!

János (egy üveggel kezében jön): Ej, de jó kedvetök van. No ez az.

Laci: Mé? Tán magának nines?

János: Dehogysé, inkább má rég vót ilyen kutyajó kedvem!

Laci: Akkó hát töltsön abbú a vörös orvosságbú.

János (a három pohár fehér borhoz vörösset tölt): Nízd, hogy elpirútt tüle, akar csak a szüzlány az első csóktul!

Laci: Hát az Isten soká mögtaresa ajándékos kedvive, oszt' azt az eve-szött mönyceskét is segítse vissza mihamarébb! Sára, fenékgi kiüdd!

Sára: Iszom is! (Kiüssza.)

Laci: Ej, de möggyütt az ihatnékod?

Sára: Mög az!

János: Kivárta a búbájita't, jó tötte. Ha iszik, jót iszik!

Laci: Hama duflázzunk rá!

János: Én nem bánom.

Sára: Né aggyon neki, hisz má is lök-részög!

Laci: Ángyod térgye! Ki részög? Töcesön, János gazda. Hóttá napjáig patikába járjon, aki sajnájja tülem!

János (tölt): Az is, aki mögbánnya! (Koccintanak, isznak.)

Sára (súgva Jánoshoz): Még egy pohár, oszt' lénn van az asztal alatt!

Laci: Mit sustorogsz neki?

János: Csak aszonta, hogy mongyam e, hogy mive itatta mög azt a legényt az az asszony.

Laci: Miféle legényt?... Micsoda asszony?

János: Tudod, akit az elébb mesétem...

Laci (bódultan mered rá): Ja az... No hát csak mongya!

János: Mi a fenének mongyam, hisz mingyá elaszó?

Laci: Aszik a nyavalya! Oszt' ha aszom is, mongya. Né töröggyön sémmive, csak mongya!

János: Mondom, csak elébb igyunk még éggye. (Tölt, isznak.)

Laci: Ménkü egy erős ital, az istenit a gazdájának! Nem magát szidom, enyím a bor! No hát, miféle vót az a búbájital?

János: Hát furesaféle. Aszongyák, vót abba: Három szál kutyatej virága, három hajszál a legény hajából, amit összefont csödörösikó söreynihül tépött három szállal, száz új gombostű, temetői földhül három csipetnyi, három legény sírjárul, aztán a legény viseletös keszkenője...

Laci (bódultan hallgatja, egyre nehezebb lett a feje. Közben erősen alko-nyodik.) Az ántiságát, de sok minddön! (Iszik.) Mögbolondult az az asszony!

János: Vött aztán a zsidónál egy literös bögrét, az ára mindégy vót, alkunni sé vót szabad. Oszt' akkó az egészét öreg borral léöntötte és forrni tötte a tűzhö. Mikó má jó forrt, akkó arepirosítót tött bele, mög patkánymérget. Értöd, Laci?

Laci (egészen elázva): Öhön... patkánypirosítót... (lenehezül a feje a karjára).

János: Azt, azt. Szép piros lött tüle, oszt' akkó szerelmi búbánatába beatta nekik. Azok mögitták, csakúgy, mint ti, ezt a jó italt. Értöd-é, Laci?

Sára (felkiált): Jézus atyám, csak nem a vót ez is?

János (keményen néz szembe): Mi?

Sára: Ez az ital?!
(A szíve fölött)

János: Oszl' ha az is lönne? Nem egyedül ittad!

Sára *(felsikolt)*: Szent Szűzanyám! Mőgitatott! Mőgmérgezőtt!

Laci: Ne óbégass! Kit mérgeztek mőg?!
(A szíve fölött)

Sára: Minket, mőg út, magát, a bűbáj-
 itallal!

Laci: Né jajgass! Té ezt nem értöd! Bűbájital? ... bolondgomba... Kis hordó rizling! Igaz-é, János bátya? Buta egy asszony... bolond!

János: No Laci, ha akarod, mőnj lé érte, hozd fő, oszl' neköd adom...

Laci: Főhozom, főhozom. *(Sárához)*: Té mőg csótkód má mőg!

Sára: Kit, te disznó?

Laci: Nem a disznót, ütet, a vén medvét... Hallod? Neköm alta a kis hordóva... Csótkód mőg érte...

János: Nem sürgős a'. No csak mőnj, hozd fő. Itt a lopótök. A lépcsőn négykézláb mőnj, úgy biztosabban jársz.

Laci: Né fécsőn maga engöm! *(Indul, közbe dőnyögve mondja)*: Bűbájital... Bolond asszony... bolond embőr... két bolond... égy pár... *(Lemegy.)*

János *(hosszan nézi Sárát)*: Jó mőgnízted? Mer ma ezt má nem igőn látod!

Sára *(felkacag)*: No ezt jó mőgesináta, János!

János: Nem hiszöd má, hogy bűbáj-
 italla mérgeztelek mőg bennetöket?

Sára: Nem lütem én égy percig sé!

János: Nem-é? Pedig nagyon úgy fél-
 tötté az elébb! Begyullattá, Sára!
 Oszl' kit fétötté? Út, vagy magad?

Sára: Maga is ivott belüle...

János: Szóva nem fété?

Sára: Most má nem félök!

János: Hát azza a csókka mi lössz?

Sára: Attul kérje, aki ígerte.

János: Hát ez az a hírós legény?

Sára: Láthattya...

János: Ennek varrtad magad a nya-
 kába? Ehhó a pipogya nyámnyám-
 hó mész?

Sára: De nagyra lött magáva égy-
 szörre?!

János: A tiedéné biztos többre!

Sára: De csak azé, mer léitatta, mőg a pincébe küdte?!!

János: Mindég! A teremtsödöt! Min-
 dég több vagyok enné a ganyéná.
 Hisz eladott neköm, a kis hordó
 boré, mőgvöttelek tüle!

Sára: Ha mőgvött, most micsinál ve-
 lem? *(A pincéből robaj hallik. Olyan, mintha egy hordó gurulna le a lépcsőn. Egy nyekkenés és sóhajtás, aztán csend.)* Jaj, Uram-
 isten, mőghallotta! Most fölgyün!

János: Hagy hajja, hagy gyűjjön!

Sára *(feszülten figyel)*: Nem, hála Is-
 tennek, nem gyün!

János: No hát akkó majd én mőgyök
 érte!

Sára *(úttát állja)*: Nem, nem János, né
 tőgyel!

János: Adod-é a csótkot?

Sára: Mőgadom, ha nem tőszí...

János: Mőgtőszöm, oszl' mégis mőg-
 adod! Üelőtte kő annod, aszontam,
 hát előtte is adod! Itt ma mindönt
 kitisztázunk!! *(Elhárítja maga elői
 és elszántan megy a pincébe.)*

Sára: Szent uram Isten! Irgalmazz!
(Rémülten figyel és gépiesen hátrál.)

János *(csoszogás, szuszogás hallik, az-
 tán megjelenik a pinceajtóban. Vél-
 láról Laci lóg le, másik hóna alatt
 a kis hordó)*: Itt van é az embőröd,
 mőg a hordója. *(Egy ideig így áll.)*

Sára *(elragadtatva)*: János!...

János: Itt van, süsd mőg! *(Leteszi a
 hordót, aztán Lacit, úgyhogy az
 alvó feje a hordóra hajlik.)* Gyugd
 égy zsákba, oszl' vidd haza...

Sára: Van eszömbel! *(Olvatagon köze-
 ledik)*: Itt vagyok, János...

János: Lát'ak...

Sára: Mőg ú is itt van... Ha most
 kérné, mőgannám!

János: Nem kérom. Né add mőg! Mőnj!

Sára: János!... Aszongya?...

János: Aki tülem... aki éngöm... égy
 ilyen kapcarongyé elbágy, az mőn-
 jön innen!!

Sára: De csak aki ehaggya!

János: Aki akart, az is!

Sára: Az is! De én nem...

János: Sára!

Sára: Csak nem gondóta komolyan, hogy evve a füligszájja el akartam völetni magam??!!

János: Te! Hát akkó mé lötté mátkája??!!

Sára: Mé? ... Azé, hogy kipiszkájjam a vén medvét a barlangjából!

János: Né hazuggy! Sára, né hazuggy!!

Sára: Mos! beszélök legigazabbat... úgy segítjön...

János: Hát mé gyütté ide? Mit akarsz?

Sára: Mér? Hát mer meg akartam itatni magát a búbájita'la, hogy bátorságra kapjon, oszt' mögvallhassa, hogy van odabe égy fehér-csipkés főkötő, akit én nagyon szeretnék mögnézni, mög egy kicsit föl is próbáni... Ezé gyüttem...

János (*Lacira mutat*): Minek köllött ehöz ő?

Sára: Jaj Istenöm, de nehéz főfogású kend! Hát ő vót a szomjúság a búbájital előtt. Aki nem szomjas, az nem iszik. Azé hoztam ki ít, hogy maga szomjas lögyön! No érté má? (*Kacéran közeledik.*)

János (*elképedve*): Hüj... asszony... Igaz? ... Igaz-é???

Sára (*horzásimul*): Igaz ám, maga vén medve...

János: Hát... izé... kihozzam akkó... azt a főkötőt? ...

Sára: Né... né fáraggyon... majd én mögnézöm magam odabenn... (*Szégyenlősen, de kacéran besomfordál a házba.*)

János (*fejét vakarja, kábultan áll*): Az irgalmát!! Mi vót e??? Ebbül okosoggy ki! Búbájital?... Asszony?... Vagy mind a kettő... (*Tanácsaltanul néz.*)

„Ne koplalj, de légy karcsú!”

A helyes táplálkozás szabályai. Teljes étel-lap kalória-táblázattal, gyönyörű illusztrációkkal. Kapható kiadóhivatalunkban (VII. ker., Dohány ucca 12). Ára 1 pengő 80 fillér. Az összeg bélyegekben is beküldhető, utánvétellel nem küldjük

Sára kiált a szobából): Nem taná'om, János...

János: Gyüvök má... adom má... (*Tántorogva megy a ház felé.*)

Laci (*álmában lefordul a feje a hordóról. A földön végigterül. A hordó elgurul a ház felé.*)

János (*riadtan néz a hordó felé. Egy percig elgondolkozva áll, aztán fejcsóválva*): Az istenit! Csak legalább né ittam vóna annyit!

(Függöny!)

Sötét esetek

Z. Molnár hónapok óta lakást keres, de eredménytelenül.

— Miért nem tetszik ez a lakás a művész úrnak? — kérdezi Z. Molnárt a lakásközvetítő, aki már hetek óta egyik helyről a másikra cipeli.

— *Mert olyan kicsik a szobák* — volt Z. Molnár válasza — *hogya kifejezetem ökel, nem marad hely a bútoraimnak.*

— Nézd azt a nőt azzal a farkaskutyával — szól hirtelen Somogyi Nusi Mészáros Paulet tehez a korzón, — ez volt valamikor a legjobb barátóm. Mos! olyan dühös rám, hogy mindig megfogja a kutyája farkát, ha találkozunk, *nehogy esővállhassa.*

A vidéki, kiskerületű színigazgatónak dolga volt egyik szomszédos faluban. Megfogadott hát egy kocsist, hogy átvigye. A sűrű kis lovacskával el is indulnak. Az út meredek felé megy, a lovacska izzad, nyög, alig vonszolja a kocsit.

Egyszerre megszólal a kocsis:

— Nagyságos úr, szálljunk le a kocsiról, menjünk gyalog!

Megindulnak felfelé. Mikor felérnek nagynehezen, felülnek a kocsira. A lovacska iszonyú vágatással megy le a lejtőn.

A direktor megszólal:

— Hallja, szálljunk le, mert kitörjük a nyakunkat.

Leszállnak. Estefelé fáradtan megérkeznek a faluba.

A direktor sóhajtva mondja:

— Nekem jó, hogy ideértem, mert dolgom volt, magának jó, mert pénzt keresett — *de mi a fenének hoztuk magunkkal ezt a lovacskát?*

Délidáb

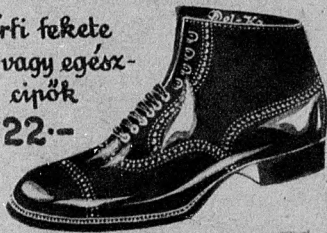
Szent István-heti vásár:

I^a Fiu fekete
idkolacipők
26-30 = **13.90**

31-35 = **17.90**; 36-39 = **19.90 P.**
ugyanaz barnában:
26-30 = **15.90**; 31-35 = **19.90**;
36-39 = **22.-**

Férfi fekete
fél vagy egész-
cipők
P. **22.-**

Női
lakk

divatcipők faszarokkal
P. **22.-**

Női barna
és fekete
trottórcipők
P. **19.50**

Budapest VI. Erzsébet körút 28. VII. Rákóczi-ut 6.
CEGLÉD, ESZTERGOM, GYŐR, KAPOSVÁR, KECSKEMÉT, NAGYKÖRŰS, PÁPA, PÉCS, SZEGED, SZÉKESFEHÉRVÁR, SZOMBATELY: FÜKŐ-TELEPEK

PESTI STRAND 1918

Week-end a Nyulak szigetén. Nem régék halk éje, hanem történelmi valóság, szombat délután van, ilyenkor benn a poros városban biztosan megkondítják a dohányuccai nagy templom harangját. A költő fáradtan trikóba bújik a strandon, elfelejti a várost, a kávéházat a tejfejjeszájú főurakkal és a nagyszakállú szivarosgyerekekkel és a homokba fúrja a fejét, a strand forró homokjába, mint egy strucc a Szaharán, hogy felejtse. És a Duna mellett már nyugvóra kezd térni a két összenőtt iker, Pest és Buda.

Fekszem a strandon, gurgulázom a napfényvel, lenyelem az ultraviolett sugarakat, átszűröm őket pórusaimon, mint egy öreg szita a paradicsomot. Lenn zúg a Duna. És nézem az édes hártáncosnőt, noha itt kevésbé anya-

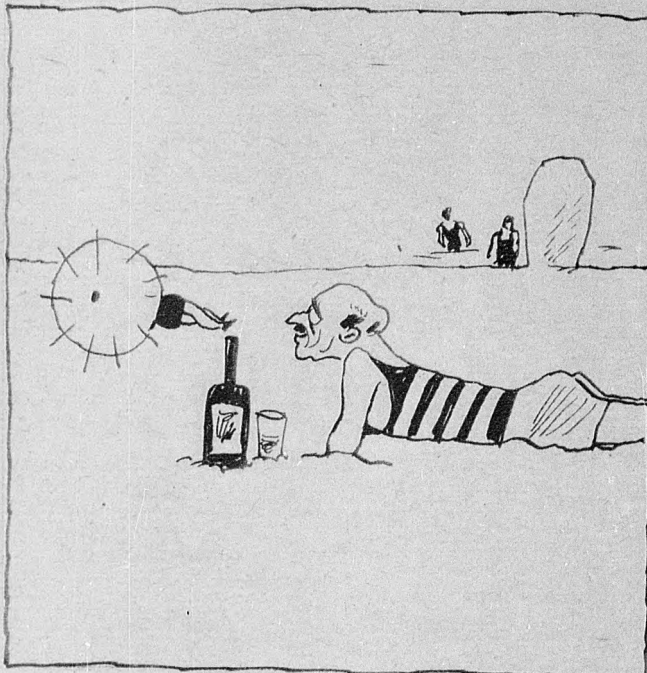
szülten lép fel, mint a bárban. A fiatal lány körül fellendült a strand forgalma, rengeteg asszony és úrilány nézi ezt a nőt, hogy azután odahaza megnézhesék magukat a tükörben és megállapíthassák a különbséget. Mert szép ez a meztelen gyerek, riadt báránytekintete van, a tekintete is meztelen, őszinte gyermekszemek sugározzák. Tízennyolc évével, tavaszos üdeségével betölti a strandot, öreg nénik virágzani kezdenek és kővér hölgyeken irigy rügyek fakadnak, olyan ellenállhatatlan a fiatalsága. Pedig ő is öregebb lesz naponta egy nappal, sőt lehet, hogy naponta két nappal. A jazz mellett lehet a legjobban megöregedni. Szegény bárlányokat hamar megeszi a zene.

Valaki nézi a lányt és ezt mondja:

— Ezt a Malmgreent biztosan megtették...

— Alászolgája méltóságos uram — hangzik a homokban. Egy gróf érkezett. Egy percre abbahagyja hanyag előkelőségét és a nőt nézi, aki napernyő alatt tündököl. Potyán nem mutatja magát a napnak. A nap dühös és foltjait vakarja. A bárnyfelhők ijedten ugranak el mellőle és bégetnek a melegben. A gróf whiskyt iszik a homokban. Nagyon elfoglalt ember. Hátralevő napjait számolja. Már nincs neki sok hátra. Mindnyájan meghalunk a végén, gróf úr.

A Leszámitoló Bank egy tisztvise-

Nagyon elfoglalt ember

Délbáb

ője négerül énekel a homokban. Angol és francia szavakból áll ez a néger ének. Egészséges afrikai humort hozott magával a strandra Schlézinger úr. A humor abban nyilvánul meg, hogy egy furcsa gumisapkát tett a feje tetejére. A humor a sapkában összpontosul, azon kell nevetni. De a bárlány nem nevet. A gróf sem. Szegény bankfiú ott áll egyedül a humorával, amit senki sem vesz észre. En sem. Végre a bankfiú leveszi a humort a fejéről és bemegy a vízbe. A halak nagyon örülnek neki.

Most jön az atléta, akit ismerek a kávéházból. Elvei vannak. Nem megy a vízbe. Az ismert szubrett mellett ül és felfogja előle a napot. Már olyan fekete, mint egy fekete. Nem megy ki az olimpiászra, mert még nem hívta senki.

És a homokban lassan, szerényen megszólal egy gramofón. Hatan veszik körül Edison hallhatatlan művét.

1. Az igazgató, aki mult héten szabadult.

2. A népszerű író, a lánylelkek alapos ismerője.

3. Egy fehértrikós szűz.

4. A fentemlített hölgy hajadon lánya.

5. A bankfiú, aki a humorral a fején visszajött a vízből.

6. A szőke démon, aki a Király Színházban lép fel, mint görli, elég hátul.

Edison Alva Tamás énekelni kezd hogy:

„Kicsike, vigyázzon, egyszer nagymama lesz.”

Most dübörög a tánc a homokon. Szegény kis apácák, ha most feltámadnának a Nyulak szigetén... Visszasínálnák az egész feltámadást.

A bankfiú hangoosan kacag és magához szorítja a fehértrikóst, aki emlékei között turkál.

A görli négykézláb ereszkedik és úgy

táncol. Igaza van, eleget táncolt már kétkézláb.

És a bártáncosnőt, a csodálatosat, akinek egy-két táncát már betiltották, hazaviszi a múmamája. Nem engedi meg neki, hogy itt maradjon. Egy ilyen szolid báberkölsökhöz szokott kislánynak megérthatnak a strand kúsza erkölcsei.

A vízbe nem megy senki.

Sokan örülnek, hogy Mózes kivezette őket és nem mennek be.

Egy néni kipakkol és egy nagy libacombot rágcsál.

Valaki megjegyzi mellettem.

— Biztosan megették Malmgreent.

— Biztosan megették Malmgreent.

— Biztosan megették Malmgreent.

— Biztosan megették Malmgreent.

— Biztosan megették Malmgreent.

— Biztosan megették Malmgreent.

— Biztosan megették Malmgreent.

— Biztosan megették Malmgreent.

— Biztosan megették Malmgreent.

— Biztosan megették Malmgreent.

— Biztosan megették Malmgreent.

— Biztosan megették Malmgreent.

— Biztosan megették Malmgreent.

— Biztosan megették Malmgreent.

— Biztosan megették Malmgreent.

— Biztosan megették Malmgreent.

— Biztosan megették Malmgreent.

— Biztosan megették Malmgreent.

— Biztosan megették Malmgreent.

— Biztosan megették Malmgreent.

— Biztosan megették Malmgreent.

— Biztosan megették Malmgreent.

— Biztosan megették Malmgreent.

— Biztosan megették Malmgreent.

— Biztosan megették Malmgreent.

— Biztosan megették Malmgreent.

— Biztosan megették Malmgreent.

— Biztosan megették Malmgreent.

— Biztosan megették Malmgreent.

— Biztosan megették Malmgreent.

— Biztosan megették Malmgreent.

— Biztosan megették Malmgreent.

— Biztosan megették Malmgreent.

— Biztosan megették Malmgreent.

— Biztosan megették Malmgreent.

— Biztosan megették Malmgreent.

— Biztosan megették Malmgreent.

— Biztosan megették Malmgreent.

— Biztosan megették Malmgreent.

— Biztosan megették Malmgreent.

— Biztosan megették Malmgreent.

— Biztosan megették Malmgreent.

— Biztosan megették Malmgreent.

— Biztosan megették Malmgreent.

— Biztosan megették Malmgreent.

— Biztosan megették Malmgreent.

— Biztosan megették Malmgreent.

— Biztosan megették Malmgreent.

— Biztosan megették Malmgreent.

— Biztosan megették Malmgreent.

— Biztosan megették Malmgreent.

— Biztosan megették Malmgreent.

— Biztosan megették Malmgreent.

— Biztosan megették Malmgreent.

— Biztosan megették Malmgreent.

— Biztosan megették Malmgreent.

— Biztosan megették Malmgreent.

— Biztosan megették Malmgreent.

— Biztosan megették Malmgreent.

— Biztosan megették Malmgreent.

Most dübörög a tánc a homokon

Ha a vörös szalon mesélni tudna...

Hát bizony, ha a vörös szalon mesélni tudna. Szó van pedig arról a vörös szalonnáról, amely a Pestre érkező külföldi művészek és művésznők apartamentjához tartozik és amely de sok furcsa jelenetnek volt már a szemtanuja. A pesti szálloda lakosztályának aranyozott barokk karosszékei és kis filigrán asztalkája mellett de sok külön művész megfordult már. De sok olyan jelenet zajlott le ebben a szobában, amely szigorúan a nagy művész, vagy nagy művésznő magánéletéhez tartozik és bizony sok olyan intim pletykáról tud, amely feltétlenül igen érdekli a publikumot.

Odakinn tikkasztó a nyári hőség, nyári álmukat alusszák a színházak, interjúvoljuk hát meg a vörös szalon kíváncsi bútorait és kérjük meg őket, meséljenek nekünk a nagy primadonna, vagy a nagy művész furcsa bogarairól, amelyeket csak ők ismernek. A híres vörös szalon nevében szólaljon meg itt a kitűnő szállóigazgató, aki közelről ismeri minden nagynevű külföldi vendégünk életmódját, külön szokásait és furcsaságait, hiszen mindannyian az ő hoteljébe szállnak.

Ezt meséli a szállodaigazgató:

— Bizony kérem, igen sok furcsasággal találkozok össze a szálloda igazgatója a külföldi primadonnáknál, vagy nagy művésznél. Olyan dolgokkal, amelyenekre nem vagyunk soha más vendégnél elkészülve.

Lifar, a moszkvai cári balett első táncosa például igen esodálkozott azon, hogy nálunk nem lehet pizsamában lemenni reggel az étterembe.

Egyik partnernője: *Danilova* asszony viszont a legragyogóbb toletteben jelent meg már korán reggel, mondván, hogy ezt ő így szokta meg. De ha csak ennyi baj volna velük, az jó lenne. A szálló igazgatójának és kiszolgáló személyzetének előre kell tudni a primadonna, vagy a nagy művész excentrikus szokásait, hogy aztán azok azonnal teljesíthetők legyenek. *Orska Mária*t például nem szabad este hatig senkinek sem zavarni, mert különben idegösseresőket kap és nem tud fellépni. Jeritza viszont a legkorábban kelő külföldi vendégeink egyike, aki már nyolc-

kor reggelijét kéri. Ha *Saljapinnal* a felesége is Budapestre érkezik, az ugyanazon a fronton lakó olyan vendéget, akinek véletlenül kutyája van, egy másik emeletre kell telepíteni, mert

Saljapinné nem engedi meg urának, hogy énekeljen, ha aznap kutyával találkoznak

a hotelben...

Aztán meg az étkezéssel van rengeteg baj. *Bánky Vilma* például minden áldott este két szelet sonkát, egy teát, meg egy szelet pirított kenyéret vacsorázott, *Battistininek*, a nagy olasz énekesnek viszont csak zöld főzelékeket volt szabad szervírozni.

Conrad Veidt a lenggyöbber inyene egész Európában,

ő töltött paprikát vacsorázik decemberben és friss őszi barackot kíván utána. Ilyen szempontból legkedvesebb és legjobb vendégünk *Pia Ravenna*, a finn csalóány volt, aki annyira megszerette a magyar konyhát, hogy még ma is érkezik hozzánk tőle levél, amelyben bizonyos speciális magyar ételek elkészítési módja iránt érdeklődik.

— Na és az autogrammok?

— Az autogrammkérőktől pedig mentesen meg az Isten bennünket — hangzik a szomorú válasz, — mert azok teszik időnk előttre fehérré a szállodaigazgatók haját. Mert nekünk azt is tudni kell, hogy ki ad szívesen autogrammot, viszont van olyan művész vendégünk is, aki tombol, ha ebből a célból valakit bejelentünk nála. *Rod la Rocque* még éjszaka három óraor is boldogan állt bárkinék a rendelkezésére, aki autogrammot kért tőle, viszont *Maurice Dekobra*, a híres francia regényíró, csak levélben küldi névaláírását.

Emma Grammattea csak azt fogadja szívesen, akit Péter, a kutyája nem ugat meg,

Lil Dagover viszont akár egész délutánokat is ott tölt az íróasztala mellett, ahová az autogrammkérők egész serege szögezi...

Megszólt hát a vörös szalon és íme ezeket mondotta a pesti publikumnak kedvenceiről.

Boyd Marshall titokratos pesti utja

Néhány nap óta a legszigorúbb inkognitóban Budapesten tartózkodik *mr. Boyd Marshall*, Amerika egyik legnevesebb drámai színésze. Magas, stramm férfi, halántékán már végighúzta ujját az idő és beüzüstözte. De ez is jól áll neki.

Tipikus amerikai. Kurta fapipáját fogai között szorongatva sétál minden reggel a *Stefánia* úton. Folyton mosolyog és a végén persze hogy nem tud ellenálni a riporterkérdések kereszttüzeinek.

— Hát legyen — adja meg végül magát *mr. Boyd Marshall*, — kérdezzen!

— Először is! Miért van Budapesten?

— Ez titok,

— hangzik a borzasztó sokat sejtető válasz.

— Szerződés?

— Nem! — pattog a felelet.

— Film?

— Nem! — hallatszik újra.

— Nő?

— Igen. Bevallom. De többel egy szót sem.

És hiába minden, tényleg nem lehet a nagyon díszkrét *mr. Boyd Marshall*-ből többet kivenni. Inkább magáról beszél.

— Először operettszínpadon dolgoztam, énekes bonviván szerepeket játsztam, azután áttértem a prózai oldalra...

— Drámai hősnek?

— Ó, nálunk nem úgy van, mint önöknél — nevet *mr. Marshall*, — nálunk nincsenek ilyen tág szerepkörök, nálunk egészen külön kis szerep-ágakra kell hogy specializálódjék a színész. Amiben a legjobb mindig és amiben a legjobban szokta meg a publikum. Így lettem én az amerikai színpadokon

a család barátja.

Mindig azt a kedves, szimpatikus, százszázalékos gentleman férfit játszom, aki az anya mellett áll nagy fájdalomában, vagy pedig a fiatalok boldogságának útját egyengeti. Feltétlenül igen szim-

patikus szerepkör, amelyre a publikum igen szeret. És meg is kívánja állandóan ezt a figurát a darabokban. Számtalanszor megtörtént, hogy olyan darabokba is beiratták ezt a szereplőt, amelyekben különben „a család barátjára” semmi néven nevezendő szükség sem lett volna. Kell a közönségnek és ez már parancs a színigazgatók számára...

— És önnek nem lett volna kedve más szerepkört is vállalni?

— Az már nálunk hallatlan eredmény és igen kevés színész engedheti meg, ami nekem sikerült. Tudnillik, hogy az énekes szerepkörrel áttérhessek a drámaira.

Az amerikai publikum nem szereti, ha kedvencei meglepetések elé állítják őket.

Ők, ha hozzá vannak ahhoz szokva, hogy valaki mindig intrikust játszik, abból sohasem lehet Amerikában bonviván.

És fordítva. A nőknél is így van.

Aki démon, az démon marad késő öregségéig. És viszont. A bájos kedves kislány az mindig az kell,

hogy maradjon az amerikai publi-

kum szemében és ha az ellenkező szerepkörre áttér, rögtön elveszíti népszerűségét. Itt van például, hogy magyarokat említsek, a Mitzi...

— Milyen Mici?

— Hát a Hajós Mitzi. Ő például, lássa, mindig az a kedves szubrett-szerű, kissé rakoncátlan, de alapjában véve nagyon jó kislány marad az amerikai publikum szemében...

— Honnan tudja ezt *mr. Marshall*

olyan jól és miért éppen Hajós Micire hivatkozik?

— Istenem! Hiszen a feleségem!

Itt hirtelen észbe kap, elhallgat. Már késő. Le van leplezve *mr. Boyd Marshall*. Most már tudjuk, ki az a nő, aki miatt Pesten tartózkodik.

Royal Marshall

ZSÖLLYE JOB I-4

Ezen a néven ismerte őt apró és nagy, de mindenki, az Operában és a környékén. Ő volt a legrégebb pesti habitűek egyike, azon kevesek közül való, akik még joggal és büszkén tarthatnak igényt erre a valamikor szép és nemes intenciókat rejtő, de azóta bizony igen megkopott aranyozású jelzőre.

Weisz bácsi halálos szerelmese volt a zenének és az Operaháznak.

Különben volt prózai foglalkozása is: *tapétaüzlete volt a Dalszínház uccában, amely fölött még ma is büszke aranytábla hirdeli a nevet: Weisz Béla.*

Hosszú évtizedek óta nem volt olyan előadás az Operában, amelyen ő ne lett volna ott.

**Ő volt a zsöllye első sor,
jobb négy.**

Weisz bácsi minden áldott este ott ült az első sorban és barátságos mosolyával, szemének simogatásával üdvözölte a színpadra lépő kedvenceit. És mindenkinek a barátja volt. *Radnay* igazgatóval éppen úgy parolázott, mint a legegyszerűbb díszletmunkással.

Az Operaház kis kapujában szabadságos színészek állnak és a nyári álmukat alvó kőszfinkekhez támaszkodva Weisz bácsiról beszélgetnek.

— Emlékszem, a kommiún alatt — meséli *Dalnoky* Viktor, — amikor semmiféle élelmiszert nem lehetett kapni, borzasztó kétségbeesés uralkodott az Operaház tagjai között. Mindenkinek lógott az orra, mindenki éhes volt és a *játék, meg a próbák persze hogy nem mentek úgy, mint rendszeren.* Akkor jött a Weisz bácsi. Megtudva a nagy elkeseredés okát, nekilatott és

néhány nap alatt drága pénzen összevásárolt nekünk mindent,

ami földi jót abban az időben elő lehetett keríteni. *Krumplit, kalarábét, vaját, sonkát, még talán lisztet is* — és ezeket a megbecsülhetetlen drágaságokat odaraktározta fel a tapéta-boltja polcaira. És hogy kifényesedett az arca, amikor látta a mi örömlőnk. Nekünk szedte össze a vidéken, nekünk rakározta fel és nekünk adta, hogy mi örüljünk. Szegény Weisz bácsi...

— Folyton csak nevetett — veszi át most a szót *Székelyhidy* Ferenc, — arany szíve volt a Weisz bácsinak.

Néhány hónappal ezelőtt mesélte,

hogy egy öregasszony állított be hozzá azzal a kéréssel, hogy segítsen rajta. És hogy kérését megindokolja, elmondotta, hogy *ő páholynyitogató asszony volt az Operában — tíz esztendővel ezelőtt.* És azért fordul a Weisz bácsihoz, mert tudja, hogy még senkit sem hagyott elmenni üres kézzel. Most is így történt. Weisz bácsi pénzt meg ruhát adott neki, a lányát álláshoz juttatta és mikor megkérdeztük, hogy *miért fekszik ennyire a szívében az öregasszony és családjának sorsa, hiszen már eddig is eleget tett értük, ő nagy csodálkozva felelte:*

— *Na halljátok, hát ez az asszony is az Operaházhoz tartozott!*

Ilyen ember volt Weisz bácsi. Temegetésén az Operaház Pesten levő minden tagja ott állt könnyes szemmel a koporsója körül és mint értesülünk, az Operaházi tagok körében mozgalom indult meg, hogy Weisz bácsi évtizedeken át megszokott helye, kegyeletük jeléül, az *évi megnyitó előadáson maradjon üresen.*

Weisz Béla

Filmszínészek * anyakönyve *

ANYAKÖNYVVEZETŐ: HAVAS ZSIGMOND

Aalten van, Truus, holland származású filmszínésznő. Aarnheimban, Hollandia egyik kisvárosában született, 1912-ben. Filmszínésznői kar-

Truus van Aalten

rierje úgy kezdődött, hogy a berlini Ufa-gyár megfilmesítette Herzegh Ferenc „Gyurkovics lányok” című regényét és azt egy svéd filmtársasággal együtt készítette el. Ehhez a filmhez Európában szépségversenyt rendeztek, mert a hét leány-szeretpet Európa hét legszebb leányára akarták bízni.

Egy nagy holland hetilap külön díjat is tűzött ki a versenyre. Truus van Aalten Groningenből küldte be a fényképét, amellyel megnyerte az első díjat. Első filmje után ötéves szerződést kapott. Címe: Berlin, W. 62., Lutherstrasse 27.

Mary Astor

First Nat.-Studio, Burbank, California. Bányk Vilma, magyar filmszínésznő, 17 éves korában debütált Budapesten,

a Star-filmgyárban, ahol kisebb szerepek eljátszására alkalmazták. Legelőször Balogh Béla, az ismert filmrendező lett figyelmes rá és ő adott neki először nagyobb szerepeket. Később a müncheni Emelka-gyár szerződtette le, de Münchenből ismét Budapestre jött és a színházaknál kísérletezett — kis sikerrel. Később Bécsbe ment, ahol Max Linder partnernője volt a „Cirkuszkirálynő” című filmben, amely a Vita-filmgyárban készült. Bécsből Berlinbe a Gloria-filmgyárhoz szerződött. Amikor ezzel a filmtársasággal Budapestre is el látogatott, ismerkedett meg az amerikai filmkirállyal, Samuel Goldwyn-nal, aki első látásra úgy el volt ragadtatva Bányk Vilma szépségétől és tiszta amerikai típusától, hogy fényes szerződéssel kínálta meg. Első amerikai filmje a „Fekete angyal” volt. Ezt a filmet Fitzmaurice rendezte és Bányk partnere Ronald Colman volt. Ezzel a filmmel nagy sikert aratott egész Amerikában. Egy napon Hollywood uccáin sétált és találkozott Rudolf Valentinóval, az azóta elhunyt nagy filmszínésszel, aki éppen partnert keresett készülő filmjéhez, a „Sas”-

Astor, Mary

(e.: Meri Esztor), igazi neve Lucille Langhanke, amerikai filmszínésznő. Kenneth Hawkes felesége. A „Kard és korbács” című filmben Douglas Fairbanks partnernője volt. A legszebb amerikai filmszínésznőnek nevezik. Haja vörös, szeme sötétbarna és 58 kg. 1906 május 3-án Quinciben született. Címe:

Bányk Vilma

ugyancsak Valentinóval a „Sejk fiá”-ban, Ronald Colmannal pedig a „Sivatag árvája” és a „Szerelem éjszakája” című filmekben szerepelt. Ma egyike Amerika legünnepeltebb filmszínésznőinek és nevét öles plakátok hirde-

tik az egész világon. 1927-ben Rod la Roque amerikai filmszínészhez ment feleségül, akivel boldog házasságot él. Családi neve Konesics, 1903. Budapesten született, szülei és testvérei Pestszentlőrincen élnek. Szeme kék, haja aranyzőke, 1.58 m. magas. Címe: United Artist-Studio, 7200 Santa Monica Bld., Hollywood, California.

John Barrymore

Barrymore, John (e.: Dzon Bérimör), angol filmszínész. A színpadról — ahol Shakespeare színész volt — került a filmhez. Híres színészesaládból származik. Apja Maurice Barrymore volt. John művésznek készült, majd praktikus pályára akart menni. Egy ideig külföldön élt, de színészevére nem hagyta nyugodni. Felesége Michael Strange; egy leánygyermek van. John Barrymore minden filmjéért 100.000 dollárt kap. Legutolsó filmjei: „Don Juan” és a „Koldusköltő”, az utóbbiban François Villon költő szerepét alakította. 1886 február 15-én született. Haja világosbarna, szeme barna és 78 kg. Címe: United Artist Studio, 7200. Santa Monica Boul. Hollywood, California.

Barthelmess, Richard (e.: Ricserd Berszelmesz), amerikai filmszínész. Először a „Letört bimbók” című filmben tűnt fel, amelyben Lillian Gish partnere volt. Majd több nagy film főszerepét játszotta el. Híres filmjei: „Ut a boldogság felé”, „Dávid és Góliát”, „Akik a szívükkel látnak” és „Amatőr Gentleman”. 1895 május 10-én született New-Yorkban, haja, szeme sötétbarna, 67 kg. Első felesége

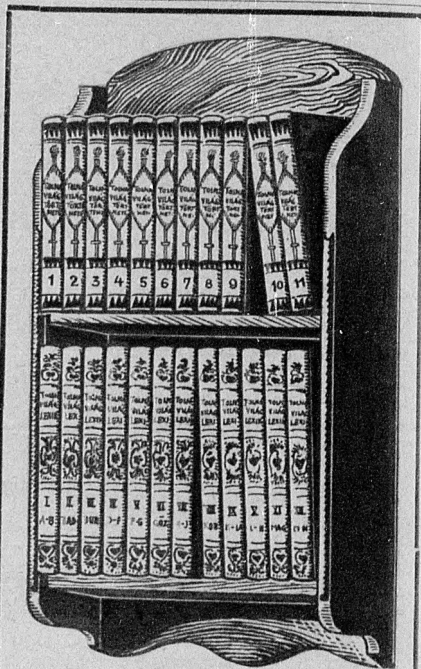

Richard Barthelmess

Mary Hay filmszínésznő volt, akitől egy kis leánya született. Most ismét meg nősült. Címe: Tec. Art. Studio, 5360. Melrose Ave., Hollywood, California.

Őszinteség

Három színésznő beszélget.
 — A jövő héten utazom Svájcba — mondja az egyik.
 — Én viszont Olaszországba — mondja a másik.
 — Hát te, angyalom, hová utazol?
 — kérdezik majdnem egyszerre a harmadikat.
 — Én drágám, szintén Pesten fogok nyaralni.

Könyvespolc

a Lexikon és Világtörténelem részére. Egy izléses szobadisz az itt rajban bemutatott könyvállvány, amely 60 cm. magas és 33 cm. széles.

A könyvállványon 12 Lexikont és 12 Világtörténelmet lehet elhelyezni. Igen izléses és finom kivitel.

Előfizetőinknek készült díofaszímben. Az ára 6 pengő 90 fillér, postadíj 60 fillér. Utánvétellel 40 fillérrel drágább.

Megrendelhető a „Délbáb” kiadóhivatalánál, VII, Dohány ucca 12.

öl egá
meg-
5360.
ornia.
▼▼▼▼

ájcba

a —

azol ?
re a

len

„Ballag már a vén diák”
 (Egy hercegnő és egy diák szerelme)

A Forum Színház megnyitó műsorából augusztus 15-től 23-ig

Egy
ott
33
Vi-
ses
Az
an-
ta-

BEBE DANIELS SZERELMEI

Hollywood, 1928 július

Közel huszonnyolc esztendővel ez előtt látta meg a világot és a vad texasi tájakat Bebe Daniels, aki ma a legtemperamentumosabb amerikai filmszínésznő.

Ha megkérdezik tőle, hogy mivel tölti a napjait, akkor azt mondja, hogy *sportol*... Bebe mindig sportol és minden hozzátartozóját arra kényszeríti, hogy szintén sportoljon. Még a *nagymamáját* is, pedig szegény már a *kilencven* felé jár...

Nagyon szép háza van a filmváros közelében, itt lakik a mamájával és a nagymamájával. Bebe — gondolom — az életben éppen olyan, mint a filmjein: *rakoncátlan*.

Elhatároztam, hogy kipróbálom: mennyi benne a temperamentum és ezért olyan kérdéssel fordultam hozzá, amikor szalónjának egyik sarkában leültünk, amely egy kicsit indiszkrétnek és tapintatlannak hangzott.

Hollywood legjobb lovas-pólójátékosa: Bebe Daniels, filmszínésznő
(Photo Paramount)

— Kérem, kedves művésznő, mondja el, hogyan történt meg, hogy annakidején visszament a parti Harold Lloyddal...

— Á, nem volt az komoly dolog... Abban az időben mind a ketten még *fiatalok* voltunk és én beleszerettem Haroldba... Olyan szerelmes voltam, hogyha megláttam a filmstúdióban, megremegett a szívem és nem tudtam szóhoz jutni az izgalomtól... Ezt ő észrevette rajtam és egy napon bevallotta, hogy örülten szeret... Mind a ketten nagyon boldogok voltunk és elhatároztuk, hogy hamarosan megtartjuk az eljegyzést...

Ez meg is történt volna, ha valami közbe nem jön... Tudniillik valaki megtudta, hogy mi félig-meddig már jegyesek vagyunk és ez a valaki gyönyörű prédikációt tartott nekem: „Hová gondolsz — mondotta az illető, — egy ilyen névtelen senki, egy ilyen tehetséges kezdő filmszínésznek akarsz a felesége lenni?... Ha már mindenáron le akarod magad kötni, akkor légy egy híres ember felesége...”

Ezek a szavak gondolkodóba ejtettek és végül elhatároztam, hogy mégsem szeretem úgy Haroldot, mint ahogyan gondoltam és így szépen visszament a parti...

Mint nagyon jó barátok váltunk el, anna azt bizonyítja, hogy ő sem szeretett engem olyan halálosan, mint ahogyan gondolta. Még ma is nagyon jó barátok vagyunk... Az a régi *jóakaró* azonban tévedett, mert Harold Lloyd néhány hónap múlva olyan, de olyan híres lett, hogy beleszédült mindenki,

Bebe Daniels, a „fekete kalóz”

aki a pályafutását figyelte... A tehetséges kezdő igen hamar beérkezett...

Harold Lloyd tehát el van intézve, de máris jövök a második kérdéssel:

— És Paddock?...
— Igen, ő jó férj volt... — mondja Bebe, — de nem igaz, hogy azért

szeretem a sportot, mert ő sportember. Én mindig sportoltam és sportolni is fogok...

Tehát kitérő válasz. Jöjjön a következő kevésbé kényes kérdés:

— Milyen sportot űz?

— Mindent, a sport minden ágában otthon érzem magamat és még az úgynevezett férfias sportokat is szeretem... Uszás, futás, teniszezés, gólfózás, pótlózás, vívás, lovaglás, minden... Hirtelen nagyon nehéz lenne egy olyan kérdésre válaszolnom, hogy

melyiket szeretem a legjobban.

A kert egyik lugasában Bebe Daniels nagymamája ül és kézimunkázik. Nagyon kedves öreg hölgy, aki rajongásig szereti híres unokáját és a gólfózásban szívesen a partnere is...

— Egy kicsit már öreg vagyok az ilyesmihez — mondja, — de neki mindent megteszek.

— Mit szól a filmhez és a filmvároshoz? — kérdezem tőle.

— Nagyon különös... — feleli fejcsoválva. — Dalasban másképp volt... Abban a csendes texasi városban, ahol Bebe született, mindenkit ismertem, itt pedig annyi furcsa ember jön a házhoz...

Crepe de Chinek, georgettek
Foulard- és nyersselymek
Nanszu fehérnemű batisztok
Pouplinok, kartonok, delének
pazar választékban

Klein Antal

divatnagyruházában

Király ucca 53 szám

(Akácia ucca sarok)

Bebe Daniels golfozni tanítja nagyanyját (Foto Paramount)

Ha a filmszínészek verekednek *

Nagy megdöbbenést keltett Hollywoodban az a hír, hogy egy boxpárban, amely a felvevőgép előtt játszódtott le, az egyik ismert sztár véletlenül úgy vágott halántékra egy stasztiztát, hogy az azonnal meghalt.

Ez az eset aktuálisá teszi azt a kérdést, hogy vajjon a filmszínészek, ha a felvevőgép előtt verekedniök kell, kesztyűkézzel bánnak-e egymással? Nem, mert bár ezek a verekedések merően különböznek azoktól, amelyeket a verekedő emberek egymással folytatnak az életben, a filmen ritkán érik be a szereplők egy-két pofonnal és ritkán esik egy árva ökölcsepás. A verekedésnek tartósnak és izgatónak kell lenni. Dulakodással kell kezdeni, boxpárbaival folytatni és a földön kell végezni. Még a legügyesebb és leggyakorlottabb filmverekedők is megsebesítik egymást s gyakran előfordul, hogy a színészek komoly sérüléseket szenvednek. Sebek, zúzódások,

Tim Mc. Coy a leghíresebb filmverekedő
(Foto M. G. M.)

ujjkificamodások gyakoriak, de néha komoly kartörések is előfordulnak.

Tom Mix már többször megsérült filmverekedés közben, Buck Jones pedig egy ízben úgy beleverte a fejét egy kőbe, hogy majdnem agyrázkodást szenvedett.

Talán az összes filmszínészek között a cowboy-filmszínésznek kell a legtöbbet a felvevőgép előtt verekedni, hiszen ezeknek a cowboy-daraboknak a cselekménye rendszerint igen gyenge szokott lenni és ezeknek a filmeknek csak a hős verekedése ad egy kis tartalmat. Ezeknél a jeleneteknél az amerikai közönség a hőssel drukkol és nem egyszer hangosan kiabálják, hogy „ne hagyj magad, Fred”, vagy „tempó Tim”, bár ezek a közbekiáltások feleslegesek, mert hiszen a hős végül mindig legyőzi ellenfeleit.

Felkerestem néhány ismert cowboy-filmszínészt és arra kértem őket, hogy mondják el véleményüket a filmverekedésekről.

Ken Maynard éppen a stúdióba indult, hogy egy készülő film felvételeinél pontosan megjelenjen, amikor házána kapuján becsengettem. Délutánra adott találkozót egy bárba.

Amikor szembe ültünk egymással, nevetve jegyezte meg, hogy azért adott délutánra találkozót, mert délelőtt még részt kellett vennie egy nagy filmverekedésben.

— Bizony — kezdte elbeszélését Ken Maynard, — nem tréfa az, amit nekünk a felvevőgép előtt el kell játszsanunk. Ugy vagyunk vele, hogy eleinte csak kis „színpadí” csapásokat mérünk egymásra, de később, amikor tűzbe jövünk, bizony előfordul, hogy bennünket is elfog a verekedés láza és sokszor megtörténik, hogy egyik-másik gyengébb ellenfelünket a felvétel befejezése után úgy mossák fel. A felvevőgép lencséje a legpontosabban adja vissza minden mozdulatunkat s ezért mi arra törekszünk, hogy játékunk természetesen hasson. Már pe-

dig, ha ezt el akarjuk érni, az ökölcsepások sem lehetnek valami gyengék. Filmjeimen rendszerint én játszom a hőst, aki végül is legyőzi ellenfelét, de azért nem szégyellem bevallani, hogy legutolsó filmemben ellenfelem, akit látszólag legyőztem, a valóságban úgy vágott orron, hogy emiatt napokig ki sem mozdulhattam a szobából.

Tim Mc Coyt, a fiatal cowboy-film-színészt, aki arról nevezetes, hogy a legjobban verekedő amerikai sztár, a stúdió egyik sarkában találtam meg. Azért kerestem fel, mert meg akartam tudni, hogy a filmverekedések cselekvő és szenvedő hőse mint vélekedik mesterségének erről a részéről.

— Kellemes, határozottan kellemes — felelte kérdésemre nevetve és amikor meglátta arcomon a csodálkozást, ezeket mondotta:

— A mi mesterségünknek vannak jó és rossz oldalai. En a filmverekedést sportnak és nem valami kellemetlen feladatnak tartom. A szöveggönyv, de legtöbbször a rendező ennyi és ennyi verekedési jelenetet ír elő és mi — mint a film többi részét is — ezt is lejátszunk... Hogy komolyan verexszünk-e?... Hát félig-meddig igen. A filmfelvevőgép előtt mindent komolyan kell csinálni és egy kis test-edzés nem árt. Persze, hogy ezeknek a verekedéseknek néha kellemetlen következményei is szoktak támadni. Hat hónappal ezelőtt például egyik ügyetlen kollégám kiütötte az egyik fogamat, de megnyugtatom, ezt már én is megcselekedtem másokkal — természetesen véletlenül.

Egyszer megtörtént, hogy én és két kollégám — két félvérnek maszkírozott színész — úgy összeakaszzkodtunk, hogy mondhatott a rendező, amit akart, mi komolyan folytattuk a verekedést vagy egy félórán keresztül. Természetes, hogy a végén kibékültünk.

— Sokat verekedett már?

— Éppen eleget. Legutóbbi filmem egyharmadrésze verekedésből áll. A szcenárium szerint egy kunyhóban folyik a verekedés. Itt a földön hempergünk, a falra mászunk, a tetőgerendáiba kapaszkodunk, ütjük-verjük és döngetjük egymást... Ezek a felvételek négy napig tartottak.

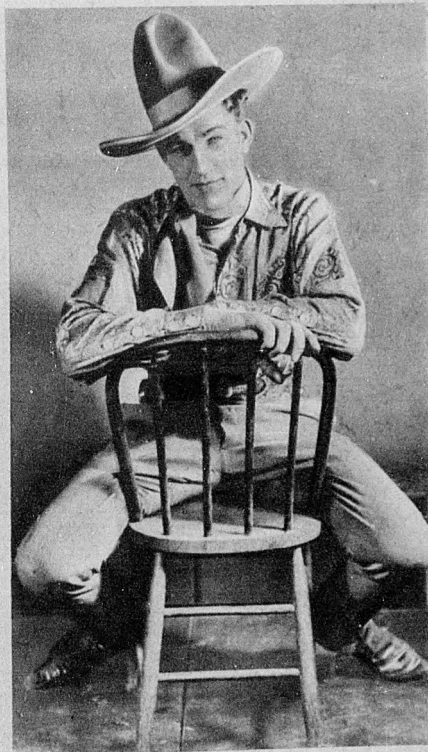
Négy napon át verekedtem!

Don Coleman lakásának verandáján találtam meg. Őneki is ugyanaz a véleménye a filmverekedésekről, mint két kollégájának.

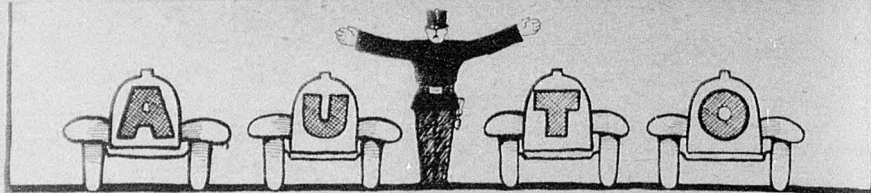
— Bizony — mondotta, — gyakran esnek a filmverekedések hevében komoly sérülések is. Velem eddig még nem történt baj, mert bár ellenfeleimet alaposan el szoktam döngetni, mindig nagyon vigyázok arra, nehogy súlyos következményei legyenek a verekedéseknek.

Nem tudom, hogy vannak-e emberek, akik szeretik a verekedéseket végignézni, de ha vannak ilyenek, azok egészen bátran idejöhetnek a kaliforniai filmstúdiókba, mert kitartó, fordulatos, az izgalmakat fokozó és vér-fagyasztó verekedéseket csak itt láthatnak. És mennyt! Reggeltől estig.

(J. P.)

Don Coleman amerikai cowboy filmszínész
(Foto Pathe New-York)

Stopp!...

— akadályhoz értünk amúgy is gidres, gödrös utunkban. A magyar automobilizmusnak, rövid kis országútján a továbbhaladást lehetetlen rendeletek, indokolatlan adók, bürokratikus formák, a magyar nemtörődomség és nagyon sokban a hozzá nem értés akadályozzák.

Hiábavaló itt a KMAC szakszerűen felépített és megrendezett versenyprogramjaival, útmutatásaival, kérésével, — hiábavaló a löbbtek, a MAC, BEMAC és TTAC nagy járadéggal és még nagyobb áldozattal megrendezett propaganda-versenyei. Mind meddő erő és pénzpoecékolás. Nem propaganda, nem országrészeken keresztül megrendezett versenyek fogják előrevinni a magyar automobilizmus ügyét, hanem az arra hivatott hivatalos tényezők belátása és a hozzáértő szakemberek véleményének komoly megszívlelése kell hogy meg hozza az első lépést a továbbhaladás útján.

Kél esztendeje elmúlt, hogy a kereskedelmi miniszteri székbe egy szakember került. Az egész magyar autóstábor fel-letekzett akkor. Hermann Miksa... egy valóságos egyetemi tanár. Egy kiváló autószakértő, akinek lelkéhez van néve az autó és az azzal összefüggő ügyek. Akkor mindenki a dolgok helyes irányba terelését és előrehatadását remélte. Sajnos, ez csak remény maradt. Mert mi történt azóta. Jóformán semmi, ami a magyar automobilizmus ügyét előbbre vitte volna, eltekintve az idő és szükség kívánta kényeszerű dolgoktól. Csináltak egy pár jól-rosszul megépített országutat, hoztak egy pár sebtében megszövegezett rendelkezést, de a mélyen fekvő problémák, a mindent hátráltató alapvető kérdések megvitatására, elintézésére nem került sor. Ezek talán nem is Hermann miniszteren múlnak. A dolgok intézésének rendszerében van a hiba.

A magyar autókerekeskedelem megvan bennitva a lehetetlen adótelekek miatt. — Nálunk az autó luxus. — Franciaországban a szakácsnő autóval jár bevásárolni. Amerikában? — a koldus autóval jár egyik helységről a másikba.

Ott a koldusi foglalkozás még autóval is rentabilis. Nálunk csak vagyonos emberek és magasrangú állami tisztviselők kiváltsága az autónjárás. Miért? Mert nálunk luxus, ha valaki új gumit vesz elszakadt pneu-ja helyébe, luxus, ha carbid vagy petroleum helyett villanynyal világítja ki aulójának lámpáit, jelzőkészülékeit. Az áramot szolgáltató dynamó vételára után 10% luxusadót szed az állam. Minden elfogyasztott liter benzin, nyolc fillérrel drágább, csak azért mert az állam ebből is haszonrészesevést húz. Kétségbeejtő, ha látjuk azt, hogy a luxusnak minősített drága autók, csapnivalóan rossz, balkáni utakon közlekednek. Ilyen és hasonló dolgok veszik el a nem luxusból utazó autótulajdonosok kedvét az autótartástól és így akadályozzák hivatalosan az automobilizmus további fejlődését.

Hallomásból tudjuk, hogy a múlt év őszén megalakult egy úgynevezett „Parlamentari autós blokk”, — amely alakulatnak tagjai ugyancsak kötötték az ebet a karóhoz. Eredmény! — Egyszer lett volna alkalmuk lényeg valami akciót kezdeni, az új autó- és közlekedési törvények tárgyalásánál, de úgy látszik defektet kaptak és lemaradtak. Ellenben megtörtént az, hogy Wolff Károly, aki mindezeidig nem luxusnak minősített autón, csak lipcaikon járt — elmondott egy olyan beszédet és úgy védte az automobilizmust, hogy a „Parlamentari autós blokk” bármely szakértő tagjának becsületére vált volna. — Stopp!...

Firestone

⊗ Cord ⊗

Autóalkatrész ⊗ Főszerelek

Stapk László és Társa

VI. Jókai (Győr)-utca 8. sz. Telefon: Peréz 110-54

A Soly
karebó
azt mi

óta ké
Soly
kedő
(IV. K
közép
jár fe
nek sz

stáció
nagy
Köpen
adom

TAKKA* TAKKA* YOGA TARÓ*

Budapest varieté szempontból világviszonylatban bizony nem tartozik a jelentős állomások közé. A nagy varietészámok Budapestre nem jöhetnek egyszerűen azért, mert *mi nem tudjuk azokat megjízteni*. Egyetlen varieténkban (az sem kimondott varieté) idegenforgalmunk a minimális s így rendszerint *meg kell elégednünk a másodrangú attrakciókkal is*.

Josephine Bakert is csak azért láthattuk, mert annak Párizs olyan szerfölött nagy reklámot csinált, hogy valószínűnek látszott a feleségázott érdeklődés folytán — az anyagi siker.

Az istenek hívása

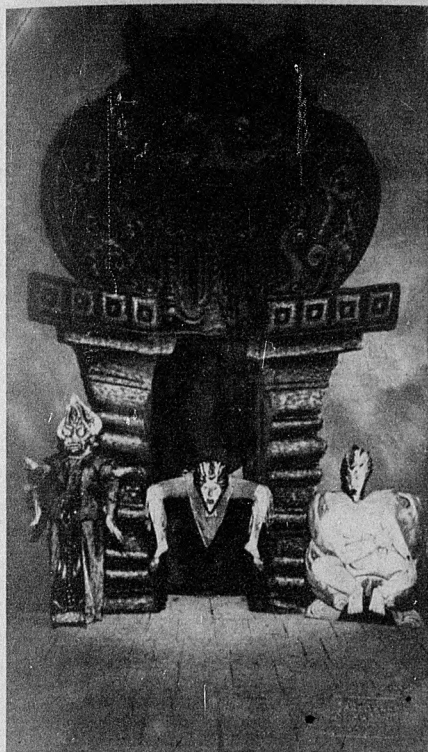
A *Takka-Takka Joga-Taró*-szám már harmadik éve járja a világot, mindehnyütt megcsodálták és megbámulták őket, most télen az impresszáriójuk tárgyalásokba is bocsátkozott Budapesttel, eredmény azonban csak az volt, hogy *horribilis felléptidijaikat nem tudták megfizetni*, jobban mondva, nem merték vállalni a kockázatot, tekintve, hogy ennek a számnak Párizs nem csinált egy Bakerhez hasonló reklámot.

Pedig egy rendkívül érdekes, a maga nemében egészen különleges és csodálatosan exotikus látványival letünk volna gazdagabb, ha sikerült volna megszereznünk ezt a számot.

A *Takka-Takka Joga-Taró* táncospár. A nő *jávai* születésű, de félvér, hollandus keverék, exotikus viszonylatban egészen előkelő családból származott, édesapja őrnagy volt a holland tengerésznél, anyja azonban *jávai* nő, a legmagasabb törzsfőnök leánya. A férfi *szingaléz*, foglalkozására matróz. Egy kirándulás alkalmával ismerkedett meg *Takka Taró*val a szép matrózzal s halálosan beleszeretett. Arról szó sem lehetett, hogy egy pár legyen belőlük „legális” fogalmak szerint. Megszöktek egymással s egy egészen különös táncszámot tanultak be, amellyel azóta — most már három éve — bejárják a világot mindenütt nagy sikert és csodálatot keltve.

Maga a táncszám, amely tizenöt percig tart, a következő:

Négy erős hindu szolga behoz a színpadra egy három méter magas, gyönyörűen faragott, arannyal vert, elefántcsontokkal kirakott alkotmányt, amely Jáva legfőbb istenségét ábrázolja. Az alkotmány elő részén fekete lepel húzódik le, amely egy különlegesen konstruált és kivilágított színpadot takar el. Az alkotmányt a színpad közepére helyezik el. A férfi és a nő táncruhája bőrből, növényekből,

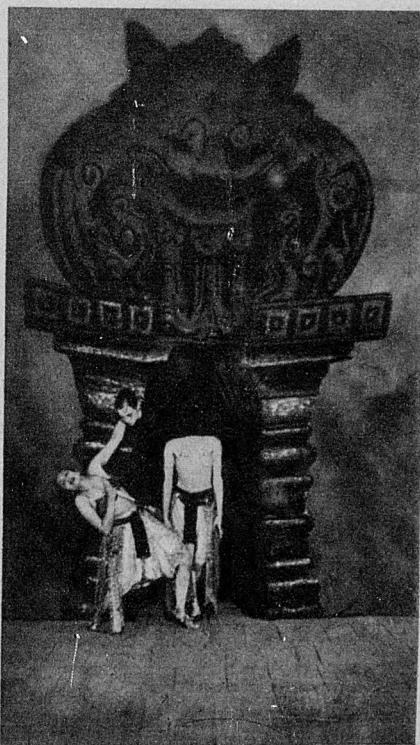
A gonosz szellem megjelenése

tigris-, krokodil-fogakból van megcsinálva.

A tánchoz különleges négytagú zenekar játszik. Dobbal, síppal, cintányérral és kürttel fölszerelve. A tánc tulajdonképpen ősi jávai vallási szertartásokat rögzít le. Koreográfiája a primitívség látszata alatt a lehető legrefináltabb. A tánc alatt egész kis színdarabok játszódnak le az istenség belsejében, a fekete függöny fel- és lehúzása jelzi a jeleneteket. A táncok, amelyeket az istenség körül lejtenek el, mintegy kiegészítői a jeleneteknek. A jeleneteket erre a célra konstruált bábok játsszák végig, amelyeket a hinduk mozgatnak az alkotmány belsejéből. Az összes jelenetek a vallási szertartásokból merítik tárgyukat. Egészen különleges világítási effektusok kísérik a táncszámot, amelynek furcsa zenéje és az egész attrakció újszerűsége, misztikuma, színszerűsége, stí-

lusa, exotikuma, látványos frappírozás a nézőt.

Megjegyzendő, hogy a Takka-Takka Joga-Taró táncospár minden előadásának keretében bemutatja ezt az ősi áldozati játékot, amelyeket most három képünk bemutat. A táncospár produkciója előtt fohászkodik az istenekhez, hogy védje meg most is, mint máskor a gonosz szellemtől, amely a táncosok legnagyobb ellensége. Főajánlja ezzel szemben, hogy áldozatot hoz, egy megvásárolt rabszolgát hajlandók lefejezni. A harmadik képen látszik is, amint a rabszolgát ábrázoló bábút lefejezik s ezáltal engesztelik ki az isteneket, illetve így mondanak köszönetet a gonosz szellem elűzéséért. Az engesztelő áldozat után, amely persze fényes világítási effektusok között megy végbe, megkezdődhetik a tánc, a Takka-Takka Joga-Taró táncospár, most már bátor, az istenek velük vannak...

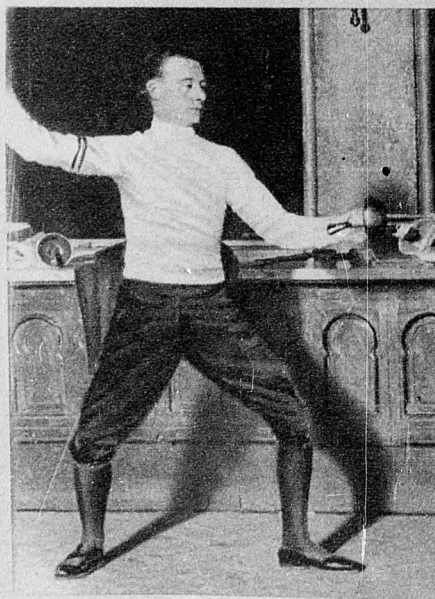
Az áldozás

Szepes Béla, aki az olimpiai gerelyvető-
bajnokságban a második lett

Hibini, a 62 éves japán sprinter az olimpi-
ai maraton futás legöregebb résztvevője

Gaudin, az egyéni törvívás olimpiai bajnoka

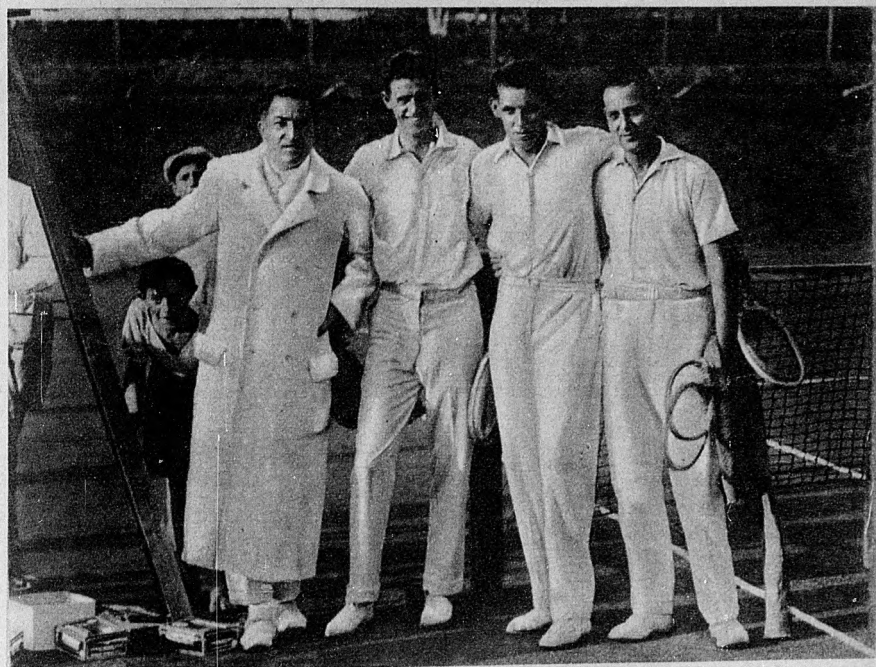
Kinui Hltomi japán atléta, aki az olimpi-
ászon a 800 m. síkfutásban második lett

Keresztes Lajos, a könnyűsúlyú birkózás új világbajnoka (Harsányi felv.)

Papp László, a kisközépsúlyú világbajnokság második helyezettje (Harsányi felv.)

Ausztrália—Magyarország 3 : 3. Balról jobbra: Kehrling, Cunnings, Moon és Takáts (Pobuda felv.)

az olim-
sztlvevője

az olim-
odik lett

UTOLSÓ LÁTOGATÁS Kassai Vidornál

Kassai Vidor a „váci remete“ a napokban elhunyt.

Amikor híre kelt, hogy Kassai Vidor, a Népszínház régi, híres karakterkomikusa váci remetemagányában súlyosan megbetegedett, a *Délibáb* kiküldött munkatársa elutazott Vácre, hogy pontos értesülést szerezzen Kassai Vidor egészségi állapota felől. A Jókai-arcú művész göröguccai lakását azonban bezárva találta; a ház népe adta tudtul a lesújtó eseményt, hogy Kassai Vidor állapota olyan aggasztóra fordult, hogy kórházba kellett szállítani.

Hörl Péter dr. tisztí főorvos kezelte a művészt betegsége első percétől kezdve s olyan féltő gondnal, szeretettel ügyelt rá, hogy naponta többször, még a késő esti órákban is meglátogatta. Hétfőn este történt látogatásánál látta, hogy a beteg nem maradhat tovább lakásán s azonnal intézkedett, hogy a vezetése alatt álló kórházba még az éj folyamán beszállítsák.

Kassai Vidor hétfőn éjjel tizenegy órakor a váci közkórház lakója lett. Azóta a főorvos távolléte idején szinte minden órában viznek jelentést a beteg állapotáról.

Földszintes, sárgára meszelt épület a váci közkórház, ahol Kassai Vidor fekszik. Három-négy termében alig néhány beteget ápolnak; a művész

is csak negyedmagával van a nyolcágyas kórteremben. A fehér éjjelszekrényen néhány csésze, pohár társaságában ott búsul fekete pörge kalapja; az egyetlen jellegzetesség, ami a művészre emlékeztet. Ő maga, fehér szakállal, bajuszával, fehér vászoningben pihen a kórházi ágyon. Feje alatt magasra tornyosul a sok-sok párna, úgyhogy inkább ül, mint fekszik s a dagadó, fehér párnák alá egy kulcs van rejtve: egy kulcs, amely Kassai Vidor múzeum-lakásának kincseit őrzi...

Az ápolónő ott szorgoskodik körülötte s egyre szölongatja:

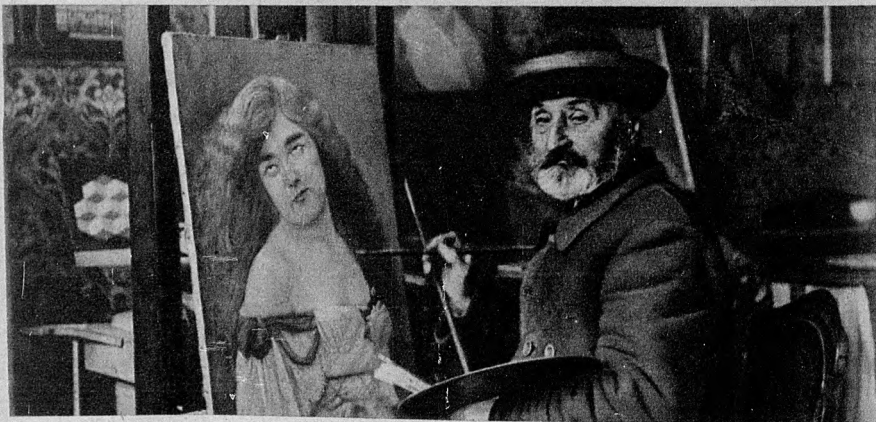
— Kassai bácsi! Látogatója van! Nem ismeri meg?

Nem. Kassai bácsi nem ismer meg senkit. Zihálva veszi a lélekzetet s a melle hörög, hörög... A mennyezet közepéről légyfogó lóg; legyek ragadnak, zümmögnek rajta, de egy csomó átkozott légy nem tudott ráragadni: körülzsongják, körüllepek a mozdulatlan beteget.

— Vége van... — mondják a betegek. — Utolsó óráit éli...

Halála esetére minden kincset előkészítette. Mindent rendbeszedett. Aki megtalálja a kulcsot, ott, a magasra tornyosuló fehér párnák alatt, búsás örökség birtokába lép...

Huray István

Kassai Vidor a festményei között (Harsányi felv.)

A
gájdán
az elt
meket
mutat
szám,
dég sz
a Br
vizsgá
tista,
zett.
ronka
befoly
szerző
Brick
akart
hogy
Brick
sikerü
Veron
zere k
Veron
artista
egy S
leszerz
hezen
gedni.
alakok
báró l
misszi
szertar
Sáril
báróna
lánya s
Párisbe
Luna-u
másnap
találja
utazlak
megism
magán
ajánlja

A budapesti Artistaegyesület vizsgáján nagy sikerrel mutatkoztak be az eltűnt Brick Gáspár artista gyermekei, a Brick-fiúk. Brick Gáspár mutatványait egy átok kísérte: az a szám, amely utána következett, mindig szerencsétlenül járt. Ez az átok a Brick-fiúkra is átszállt: már a vizsgán szerencsétlenül járt egy artista, aki az ő számuk után következett. A fiúkkal együtt dolgozott Veronka, aki egy Camponi nevű artista befolyása alatt állt. A fiúk Párizsba szerződtek. Veronka beleszeret az egyik Brick-fiúba, Pistába. Camponi arra akarta kényszeríteni Veronkát, hogy készítsen elő merényletet a Brick-fiúk ellen. A merénylet nem sikerült. Camponi dühében megszúrja Veronkát. Camponi a rendőrség kezére kerül, de sikerül kiszabadulnia. Veronka helyett szükség van még egy artistanőre. Egy kocsmában felfedez egy Sári nevű magyar lányt. Sári leszerződött a társasághoz, de csak nehezen tudott Veronka iránt felmelegedni. Közben távol Magyarországon új alakok vonulnak a regénybe. Hadházy báró leszerződötti gazdaságába Minimisszimusz, az egykori németországi szertartásmestert, aki a báró lányát, Sarit neveli. És Sári megszökik. A bárónak Minimisszimusz jelenti lánya szökésének okát. Minimisszimusz Párizsba megy. Fel is fedezi Sarit a Luna-variété színpadán, de mikor másnap ott ismét felkeresi, már nem találja meg. A fekete ördögök Berlinbe utaztak. Utánuk utazik és a vonaton megismerkedik Camponival, aki mint magán-detektív mutatkozik be és ajánlja szolgálatait.

— Hála Istennek! — kiáltotta Minisszimusz lelkesedve. — Önt az egék küldték. Nekem most szükségem van egy kedves, okos magán-detektívra...

— Én híres magán-detektív vagyok — mondta a szélhámos.

— Hát akkor legyen szíves, adjon nekem tanácsokat. Természetesen nem kívánom ingyen...

— Állok rendelkezésére.

— Ismerős maga Berlin artistavilágában?

— Igen.

— Nem tudja, hogy hol fognak föl lépni a fekete ördögök?

— A Brick-fiúkat gondolja?

— Azokat...

Camponi alig tudta legyűrni izgatottságát. De azért nyugalmat erőszakolt magára.

— De tudom. Az Alhambra-variétében...

— Nagyszerű. És mikor?

— Még ma este — felelte Camponi...

— Uram, köszönöm, ön mérhetetlen szolgálatot tett nekem. Hálából elmondom, hogy miért keresem őket. Én amatőr detektív vagyok.

Camponi nevetett.

— És mit nyomoz?

— Az eltűnt Hadházy bárókisaszszonyt. Párizsban a Luna-variétében megláttam őt az öt fekete ördög közt. De nem tudtam elkapni, mert korainak tartottam a közbelépést és ők elutaztak

Így hát Gábornak nem sikerült semmi biztosat sem megtudnia Antal Sári multjára vonatkozóan. Bármennyire törte is a fejét, nem lett okosabb, holott minden lehetőséget latolgatott. Mindenáron arra szeretett volna magyarázatot kapni, hogy mire költi el a pénzét a leány, de Sári kérdezősködéseinek éppen e pontjánál lett a legidegesebb és nem volt hajlandó magyarázatot adni.

Brick Gábor kénytelen volt belenyugodni abba, hogy nem tud semmit sem arról, akít szeret.

Természetesen fogalma sem volt róla, hogy a német főváros egy másik pontján szintén van valaki, akinek minden gondolatát Antal Sári foglalja le. Mi már tudjuk, hogy Minimisszimuszról, az egykori udvarmesterről szó. Szegény most éppen az egyik előkelő berlini szálló társalgójában ült, egy misztikus külsejű és semmiképpen sem bizalomgerjesztő úrral, aki a legszívesebben nem beszélt róla, hogy kicsoda tulajdonképpen. Mi már azt is

tudjuk, hogy ez az úr nem más, mint Camponi, aki most hatodik álneve és biztos maszkja alá bújva, forralt bosszút a Brick-fiúk ellen. Természetesen Minimisszimusz mindent elmondott neki és valljuk be, hogy Camponi nagyon örült mindannak, amit megtudott. Az első pillanatban arra gondolt, hogy a legjobb üzlet lesz Sárít a titok tudatában zsarolni, de azután kiverte a fejéből ezt a gondolatot. Így gondolkozott:

— Ez nem lenne méltó hozzád, Camponi mester.

— Mit tetszett mondani? — kérdezte Minimisszimusz csodálkozva.

— Semmit. Csak gondolkoztam — mondta Camponi.

— Mit csináljak? — kérdezte Minimisszimusz.

— Tessék kinyomozni a Brick-fiúkat — válaszolt az olasz, különös mosollyal a szája körül.

— Hiszen éppen ezt akarom.

— Nem nehéz feladat.

— Ön könnyűnek tartja?

— Nagyon könnyűnek.

Minimisszimusz egyik csodálkozásból a másikba esett.

— Hát akkor miért nem mondja, hogyan kell.

— Én nem mondok semmit. Én cselekszem. Még pedig az ön érdekében. Azonnal megkezdem a nyomozást. Tessék idefigyelni.

Camponi egy ujság után nyúlt, amely ott feküdt a hall egyik kis asztalán.

— Már nyomoz? — kérdezte Minimisszimusz.

— Hát persze. Nem látja?

— Nem.

— Nem látja, hogy a lapban lapozok.

— De azt látom. De hol itt a nyomozás?

— Most megkeresem a varieték hirdetéseit...

Minimisszimusz agyában kezdett de-rengeni valami.

— És megnézi, hogy hol lépnek fel a Brick-fiúk.

— Nem a Brick-fiúk,

AZ IDEI NYÁR
SLÁGEROPERETTJE

A RÉGI NYÁR

MINDEN ESTE ÉS
VASÁRNAP DÉLUTÁN IS A

BUDAI
SZINKÖRBEN

— Hát?

— Ha ezen a néven keresném őket, akkor akár reggelig is böngészhetném a lapokat.

— De én őket keresem — türelmetlenkedett az egykori udvarmester.

— Maga igen, de én nem. Én az öt fekete ördögöt — keresem...

— Csak négyet...

— Ötöt...

— Én csak négyről tudok...

— Megszaporodtak... az ötödik éppen az, akit ön keres, kedves Köppke Minimisszimusz. Ha ön olyan udvarmester, mint amilyen jó detektív, akkor nem csodálkozom azon, hogy jelenleg állás nélküli van...

Minimisszimusz sértődötten kelt fel és magára hagyta az idegent.

— Nekem nem tetszik ez az ember — gondolta. — Az arcában van valami nagyon sötét és a szeméből több évi fegyház mered elő. Szeretném tudni, hogy kicsoda...

*

Minimisszimusz gondolataiba mélyedve sétált fel és alá a szállóbeli szobájában. Azután hirtelen elhatározással cseppet a londonernek.

— Kérem, nézze meg, hogy hol lépnek fel a fekete ördögök.

A londoner elment és azonnal visszajött egy műsorujtsággal a kezében:

— Az Alhambrában, nagyságos uram...

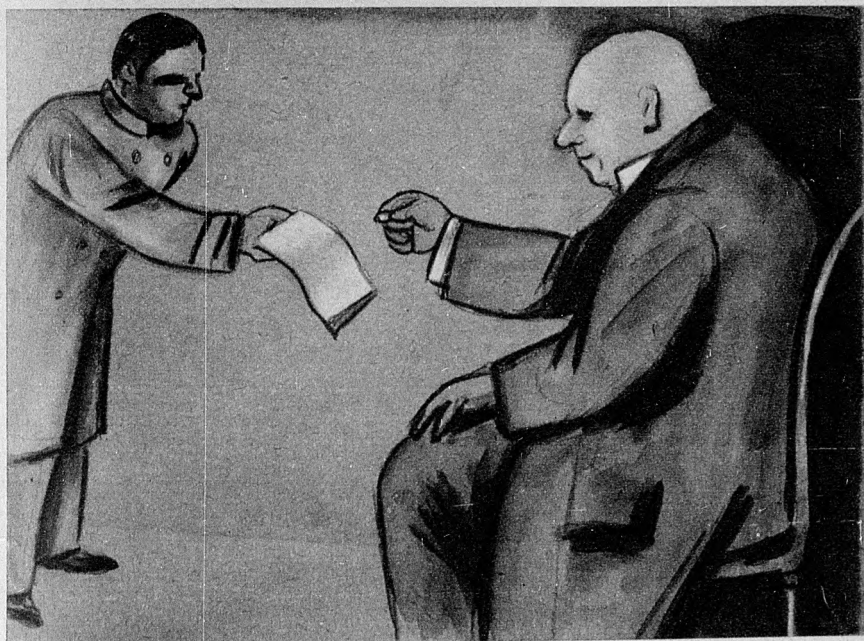
— Vegyen nekem ma estére egy páholyt az Alhambrába... Itt a pénz.

— Jawohl! — mondta az inas és elgaloppírozott.

Köppke úr egyedül maradt. Folyton arra a különös és megmagyarázhatatlan érdeklődésre gondolt, amelyet az idegen úr tanusított, amikor a négy fekete ördögről volt szó. Éppen elhatározta, hogy ezt a szúróskepű idegent nem avatja be további terveibe, amikor kopogtattak a szállodai szoba ajtaján.

— Herein! — mondta Köppke.

Az egykori fegyenc lépett be.

Vegyen nekem ma estére egy páholyt...

— Nem akar ma este eljönni velem az Alhambrába? — kérdezte.

— Nem! — felelt mogorván a tanár.

— De hiszen tegnap azt mondta, hogy a négy fekete ördögöt keresi.

— Csak tréfáltam — mondta Minimisszimusz.

— Sajnálom — mondta Camponi. — Én megyek. Nekem ma ott fontos dolgom van. Majd még hall rólam...

— Nem vagyok kíváncsi — mondta Minimisszimusz és most még nagyobb léptekkel sétált fel és alá a szobában.

— Milyen hang ez? — kérdezte Camponi elcsodálkozva.

— Ez az én hangom. Natur — felelte Minimisszimusz.

— Szóval nem vagyok önnek szimpatikus? — kérdezte Camponi.

— Nem!

— Csodálom — mondta nevetve Camponi.

— Volt szerencsém, uram — jelentette ki Minimisszimusz és az ajtóra mutatott.

De hiába.

Camponi nem mozdult.

Minimisszimusz ingerülten szólt rá: — Uram, úgy látom, hogy ön nincs tisztába a spanyol etikett legegyszerűbb formáival. Ha valakinek a spanyol etikett szerint ajtót mutatnak, akkor az azt jelenti, hogy az illető hagyja el a szobát, mert ellenkező esetben kénytelen lesz az, aki csöngetett, karhatalmat igénybe venni a szoba hatályos kiürítésére vonatkozólag... Verstanden?

Camponi csak ennyit mondott:

— Vén számár!

És távozott. Az ajtót becsapta maga után.

Odakinn megállt és visszanezített.

— Vajjon nem sejt ez az ember valamit?

De megvigasztalta magát.

— Semmi. Szeszélyes öreg bolond. Nem is érdemes vele tovább komolyan foglalkozni.

*

Minimisszimusz az Alhambra-mulató hatos számú páholyának háttérében húzódott meg. Mereven bámulta a műsort. Csodálatos számok váltakoztak, de Minimisszimuszt nem érdekelték. Ő

csak az öt fekete ördögére volt kíváncsi.

A páholy háttérébe húzódva, látszóvén keresztül figyelte a nézőteret.

— Szép, e'ökelő közönség — gondolta.

De aztán a látszóve megakadt egy ponton.

— Ott ül az idegen... — gondolta.

Valóban Camponi ült szemben vele, egyedül egy páholyban. Minimisszimusz le nem vette a látszóvét az idegenről.

— Mit csinál ez az ember? — gondolta hirtelen.

Nézte, egyre nézte az idegent, aki nyilván nagyon el volt foglalva valamivel. Amit csinált, azt nagy titokban csinálta, úgyhogy senki sem láthatta mivel foglalkozik. De a volt udvarmester le nem vette róla a tekintetét. És a következő pillanatban hakan felsikoltott. Nagyszerű tábori látszóve volt, amellyel tisztán láthatott mindent.

— Egy revolver — suttogta.

Hevesen dobogott a szíve.

GYORS elhatározással hirtelen felállt a helyéről és átment az idegen páholyába.

Camponi láthatóan bosszankodva fogadta őt.

— Mit keres itt? — kérdezte.

— Ideszól a jegyem — mondta Minimisszimusz merész hazugsággal.

És ez a hazugság nem is volt olyan rossz. Valóban az olasz nem az egész páholyt bérelte, hanem csak egy ülőhelyet a páholyból. Nem tehetett semmit sem. Bele kellett nyugodnia abba, hogy Minimisszimusz vele tő'ti az estét.

A volt udvarmester pedig úgy viselkedett, mintha egyáltalában nem érdekelné őt az olasz. Nagy figyelemmel nézte a számokat. Azután éte't hozatott magának és beletemetkezett az Alhambra konyhájának csodálatos készítményeibe.

De titokban folyton figyelte az olaszt. Látta, hogy az egy zsebkeendőbe rejti a revolvert és maga elé teszi a páholy karfájára.

— Valami gázságot akar — mondta magában a tanár.

Elhatározta, hogy az utolsó percben közbelép.

És az alkalom nem késett.

TIZENHARMADIK FEJEZET,

(amelyben szegény Minimissimusz majdnem hősi halált hal és leleplezi az ötödik fekete ördögöt)

Az öt fekete ördög már ott állt a kulisszák mögött.

Pista Veronkával bújt össze, Gábor Sárival és Jenő egyedül gunnyasztott egy ládán.

Neki nem volt senkije sem.

Hirtelen felállt és félrevonta Pistát.

— Fontos mondanivalóm van — mondta.

— Halljuk — szölt Pista gyanakodva.

Félnéken nézett az öccsére, akinek a szeme szinte villámlott.

— Mit akarsz, Jenő? — kérdezte tőle.

— Csak egy választ...

— Nos, ki vele.

— Elhatároztad, hogy elveszed feleségül Veronkát, Pista?

Pista arcát elfutotta a harag. Az első

Az öt fekete ördög már ott állott a kulisszák mögött

eset volt, hogy a két fiú így állt szemben egymással. Dacosan összeszorította a száját. Azután bólintott:

— Igen.

— Ez végső elhatározásod?

— Igen.

— Nem vagy tekintettel arra, hogy én is mennyire szeretem, hogy meg tudnék ha'ni érte és életem legboldogabb perce lenne, ha egyszer megcsókolna?

— Ehhez nekem semmi közöm — mondta Pista. — Veronka engem szeret.

— Hazudsz — kiáltotta Jenő, úgy-hogy ezt a kiáltást Veronka is meghallotta.

— Mi történik itt? — kérdezte.

— Semmi — felelte Jenő. — Csak elhatároztam, hogy ki'épek a társulatból...

— Miért? — kérdezte Veronka rémülten.

Jenő egyszerűen felelt:

— Mert szeretlek.

— Ezért — kérdezte Veronka és lehajtotta a fejét. Mindent megértett. — Ez még nem ok arra, hogy elhagyj bennünket.

— De igen — mondta Jenő.

— Miért?

— Mert nem tudom látni, hogy ti szeretitek egymást.

— Ki?

— Te és Pista, a... a... „nőgyűlölő“.

Veronka elhalványodott. Most hirtelen sok minden cikázott keresztül az agyán. Először Pistára tekintett, aki égő szenvedéllyel nézte őt. Azután Jenő tekintetét kapta el, aki aztán lehajtotta a fejét, hogy a könnyeit titkolja.

Veronka kiegyenesedett.

Valami a szívébe markolt.

— Ezért nem kell búcsút mondani nekünk, Jenő — szólt.

— Hát azt hiszed, hogy bírom...

— Nincs semmi okod távozni...

— De miért?

— Mert én szabad vagyok — mondotta nagyon halkán a leány. — Az lehet, hogy Pista szeret engem, de én nem szeretem őt...

— Veronka!... — kiáltotta Pista.

— Hallgass — szólt Veronka. Nem várt ilyen hatást. Mintha a hatalmas, erős akrobata összetört volna.

— Nem szeretsz? — kérdezte Pista ismételten.

— Nem.

— Hazudtál eddig?

— Igen.

— A csókjaid?

— Hazudtál a szám.

— Ahogy megöleltél!

— Hazudtak a karjaim. Minden hazugság volt. De ne haragudj. Én látam, mennyire szenvedsz... sajnálalak...

— Engem ne sajnáljon senki! — kiáltotta Pista.

— De én sajnálalak... ezért voltak a csókok. Most vége.

— Mondjak le rólad?

Veronka most egyszerre mosolyogni kezdett. Kiegyenesedett, illegelte a testét sok kacérsággal. És csöndesen mondta:

— Ezzel nem azt mondtam, hogy mondj le rólam, Pista. És te se mondj le rólam, Jenő. De én egyiketeket sem szeretem... Majd később, egyszer, talán határozni fogok... Nem tudom, hogy melyiket fogom választani, Pistát-e vagy Jenőt... de ti csak maradjatok szépen együtt és szeressétek egymást és szeressetek engem...

A helyzet meg volt mentve. Pista és Jenő összeölelkeztek és az őt fekete ördög együtt maradt.

Amikor a Brück-fiúk a főszerelelűket állították össze a kulisszák mögött, Sári odament Veronkához.

— Szeressük mi is egymást — mondotta.

— Én nem haragszom... De mondd, miért vagy most hirtelen olyan kedves hozzám?

— Mert mindent tudok...

— Mit tudsz?

— Hogy örülden szeretted Pistát...

— Nem igaz...

— Hogy kitétted magad az ő megvelésének, csak azért, hogy az őt fekete ördögöt együtt tartsd. És ez sikerült. Te most egy hősnő voltál Veronka és én tisztel'ek és becsüllek érte.

Amikor a Brick-fiúk ismét visszajöttek, nagyon csodálkoztak azon, hogy a két leányt összeölelkezve találták.

— Mit csináltok itt? — kérdezte Gábor.

— Semmit — mondta Sári.

— Csak megtaláltuk egymás — szölk halkan Veronka.

Aztán fölment a függöny. Az öt fekete ördög száma következett.

Természetesen ez volt a műsor utolsó száma.

A fekete ördögök hírneve már eljutott Berlinbe és nagy taps fogadta őket.

A tanár azonnal fölismerte Hadházy Sára baroneszt, de azért le nem vette a szemét a mellette ülő és feszülten figyelő olaszról.

A tapsvihár után a trapézra lendültek az akrobaták.

— Hopp!a-hopp! — kiáltotta Gábor. — Zene!

A zenekar rázendített egy indulóra. Azután felfordult minden.

Az emberek nem láttak semmit.

Az egyik páholyból revolverdörrenést hallottak.

Mindenki odanézett.

Véres fővel emelkedett fel valaki, csak ennyit mondott:

— Fogják meg, elmenekül...

Azután elájult.

Minimisszimusz volt.

Amikor Minimisszimusz magához tért, az öt fekete ördög öltözőjében feküdt, bekötött fejvel és jegestömlővel a homlokán. Az öltözőben csak a rendőri bizottság emberei, az Alhambra igazgatója és a fekete ördögök voltak. Sárít és Veronkát nem engedték be, nem nekik volt való ez a véres látvány.

Minimisszimusz csak nehezen tért magához.

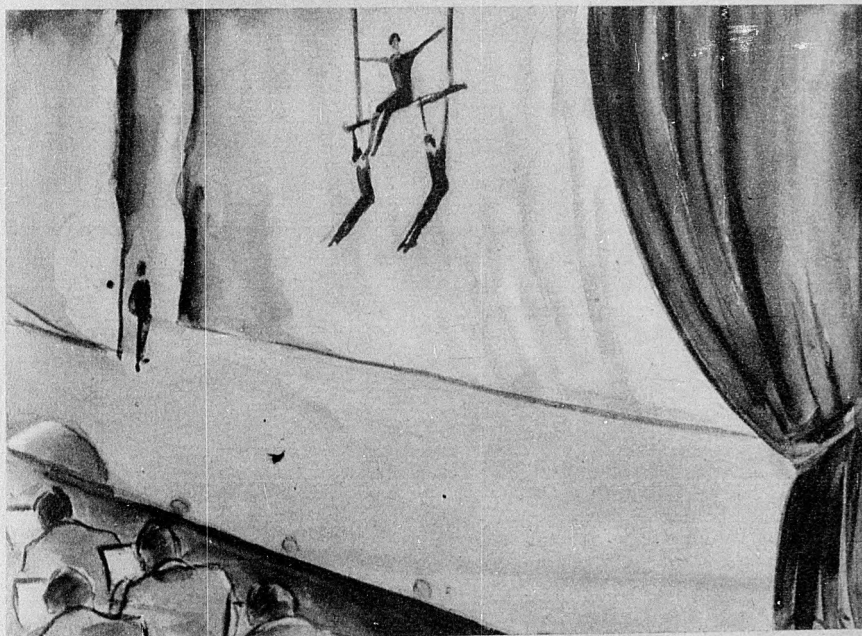
A rendőrtisztviselő kérdezte:

— Tud felelni a kérdéseimre?

— Igen.

— Mi történt a páholyban?

— Kérem, az az úr, aki velem ült, egyszerre csak felém hajolt, azután rámutatott a trapézen levő művészekre.

A tapsvihár után a trapézra lendültek az akrobaták

Mit akar tőlük? kérdeztem. „Mingyárt le fognak zuhanni“, mondta. Honnan tudja? kérdeztem. „Mert lelövöm őket“ válaszolta. És a következő pillanatban kihajolt a páholyból és a trapéz felé irányította a revolver csövét.

— Ezt látta? — kérdezte a rendőrtisztviselő.

— Igen.

— És mit csinált?

— Rávetettem magam... az illető... aki olasz volt, és akit már a vonatban megismertem, dulakodni kezdett velem, azután belém lőtt és elfutott... Még kiabáltam, hogy fogják meg... de elrohant... Istenem, ha tudtam volna...

Minimisszimusz ezután elmesélte, hogyan ismerkedett meg az olasszal, mindent elmondott, még a szállóbeli jelenetet is, azt is, hogy látta, hogyan töltötte meg az elvetemült ember a revolverét.

— Önt hogy hívják? — kérdezte a rendőrtisztviselő.

— Köppke Minimisszimusz vagyok.

— Milyen nemzetiségű?

— Német.

— És honnan jött?

— Magyarországból.

— Mit csinált Magyarországon?

— Nyelvmester és udvarmester voltam a Hadházy bárói családnál.

— És minek jött Berlinbe?

— Csak szórakozni — mondotta Köppke Minimisszimusz és ezzel a kihallgatás véget ért.

A Brick-fűk nevében Gábor nagyon szépen megköszönte, hogy Minimisszimusz megmentette az életüket.

— Nagyon szívesen, máskor is — felelte Köppke. Aztán panaszkodni kezdett: — Fennhagytam a páholyban a szemüvegem... most nem látok semmit. Hol vannak a hölgyek?

— Micsoda hölgyek? — kérdezte Gábor.

— Hát a női fekete ördögök.

— Már jönnek, hogy ők is megköszönjék az ön szíves és önfeláldozó közbelépését.

— És jöttek a hölgyek.

Köppke Minimisszimusz végignézte őket.

Ereinte nagyon elfogódott volt velük szemben.

És amikor Sárít meglátta, nem akart binni a szemének. Sári is nagyon zavart lett, amikor megpillantotta a tanárt. Már az első pillanatban egymásra ismertek.

XIV. FEJEZET

(Melyben az olvasó átkel az oceánon)

Cincinnatiában élt egy rejtélyes öregember.

Senki sem tudta, hogy kicsoda és hogy miből él. Ha megkérdezték tőle, hogy kicsoda, akkor egyszerűen így válaszolt:

Cincinnati város egy polgára vagyok én is.

Hosszú fehér szakálla volt. A város legerényebb negyedében húzódott meg, egy egyszerűen bútorozott, olesó, esendes kis szobában. Alakját misztikum fogta körül, senkinek sem ártott, senkit sem bántott. Mindennap megjelent a szegény városrész piacán és bevásárolt magának. A köznép így hívta őt:

— Fehér Szakáll apó.

Csak a zöldségeseket kereste fel a piacon.

Már nevettek a kérdésein, amelyeket minden áldott nap megismételt:

— Van jó répa?

— Van, Szakáll apó. Mennyit parancsol.

— Kérek egy fontot, a javából...

Így ment ez nap-nap után. Szakáll apó kizárólag répával táplálkozott.

— Aztán jól tud fütyülni, Szakáll apó? — kérdezte tőle egy piaci árús.

— Hallgasson — szólt Szakáll apó izgatottan. — Hogyan mer gúnyolni engem? Elhíheti, hogy nem azért eszem mindennap sárgarépát, mert rajongója vagyok a sárgarépának.

— Hát miért eszi, Szakáll apó?

— Könnyen kitalálhatja — mondta a kofának és magára hagyta.

A kofa utána nézett. Valóban könnyen kitalálta, Szakáll apó azért evett sárgarépát egész esztendőn keresztül, mert másra nem teltett. Szakáll apó

szegények

szegények

A kofa

hogy meg

Utánas

ban érte

— Mit

Szakáll a

megpillar

— Boc

mondta a

Szakáll a

él...

— Sem

Szakáll a

De a k

ment.

— Hát

dezte.

Szakáll

— Nin

— Nen

— Mit

— Nag

káll apó.

csenek gy

— Ennél a

tant fel S

— Gye

dom...

— Nen

mekei?

Szakáll

— Nen

— Sos

— De

Szakáll

egy könn

— Volt

fiú. Olyan

voltak a

— Hát

— Azt

nem is él

— Hát

— Iste

apó. —

érje őket

— Nen

— En

gyok a sz

kihez hoz

Az öreg

szegényebb volt, mint a templom leg-szegényebb egere...

A kofa lelkiismeretfurdalást érzett, hogy megbántotta az öreget.

Utánaszaladt, de csak lakása ajtajában érte utól.

— Mit akar, vénasszony? — kérdezte Szakáll apó nyersen, amikor a kofát megpillantotta.

— Bocsánatot akarok kérni — mondta a kofa. — Nem tudtam, hogy Szakáll apó ilyen nagy szegénységben él...

— Semmi köze hozzá! — mondta Szakáll apó és bevágta az ajtót.

De a kofa nem hagyta magát. Utána ment.

— Hát nincsen senkije sem? — kérdezte.

Szakáll apó hangosan kacagott.

— Nincsen.

— Nem is vo't sosem?

— Mit érdeklí ez magát?

— Nagyon sajnálom, szegény Szakáll apó. Hát nincsen felesége? Nincsenek gyerekei?

Ennél a szónál, mint a nyíl, úgy pattant fel Szakáll apó.

— Gyerekeim, jó asszony? Nem tudom...

— Nem tudja, hogy vannak-e gyerekei?

Szakáll apó megismételte:

— Nem tudom...

— Sosem voltak?

— De voltak...

Szakáll apó száraz arcán vágiggurult egy könnyesepp.

— Voltak gyermekeim. Három szép fiú. Olyan szép és erős fiúk még nem voltak a világon, jó asszony...

— Hát hol vannak?

— Azt nem tudom. Lehet, hogy már nem is él mind a három.

— Hát mért nem keresi őket?

— Isten őrizz — mondta Szakáll apó. — Hogy valami szerencsétlenség érje őket? Nem kereshetem a faimat...

— Nem értem, Szakáll apó...

— Én sem, jó asszony... De én vagyok a szerencsétlenség... Ha én valakihez hozzáérek...

— Az öreg szavai könnybe fulladtak...

— Jaj annak, aki utánam következik...

A kofa rémülten nézte az öreget, aki csak nagynehezen tért magához. És amikor az öregember már jobban volt, nagyon szelíden így szólt az asszonyhoz:

— Ne kérdezzen a multamról... Én sokat imádkozom a gyermekeimért... Vannak az életben dolgok, amelyeket nem lehet elmagyarázni...

— És nincsen pénze, Szakáll apó?

— Csak nagyon kevés van.

(Folytatjuk)

Szerkesztői üzenetek

Caesar. Truus van Aalten címe: Berlin W. 62., Lutherstrasse 27. — Leni Riefenstahlé: Berlin-Wilmersdorf, Hindenburgstrasse 92. Felicitas Maltené: Berlin-Charlottenburg — Wilmersdorferstrasse 80. A kéreztett könyv magyar nyelven még nem jelent meg. Bármelyik könyvkereskedés útján megrendelheti. Hogy melyik filmszallag válaszol Önnek biztosan, azt nem tudjuk. Az ötvenszázalékos eredmény páratlanul szép. Meg lehet elégedve.

Agota. Aradi Szabó István tartózkodási helyét nem tudjuk. Szívesen utánajártunk volna, de már az első helyen sem tudtak erre vonatkozóan felvilágosítást adni. Figyelje ezt a rovatot, ha véletlenül megtudjuk, a fenti jelige alatt értesíteni fogjuk.

Göd. Irjon minél előbb.

Thézis. Ilyen feladatra ne vállalkozzon. Nem úrilánynak való.

Vén diák. A művésznővel beszéltük az Ön ügyében. Az eredmény — mint ahogy megjósoltuk — elutasító. Erre természetesen nem vállalkozhat, erre nincs is ideje. Talán más.

Toll. Nem felelt meg.

— **Székrekedésnél,** emésztési zavaroknál, gyomorégésnél, vértódulásoknál, fejfájásnál, álmatlanságnál, általános rosszullétnél igyunk reggel éhgyomorral 1 pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet. A belorvosi klinikákon szerzett tapasztalatok szerint a **Ferenc József víz** az ideális hashajtó minden jellemző tulajdonságát egyesíti magában. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

31. sz. keresztrejtvény. Készítette: Sz. R.

A keresztrejtvény megfejtői között harminc díszes kötésű regényt osztunk ki. Megfejtési határidő: augusztus 16. A borítékra ez a jelige irandó: „Déliabrejtvény“.

1	2		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13	14				15			16			17	18
19					20			21				
	22		23		24		25		26		27	
28		29		30		31			32	33		
34	35	36		37				38			39	
40			41		42		43			44		
45			46				47			48		
49		50			51			52			53	
	54		55		56		57		58		59	
60	61	62			63		64			65		66
67												

Vízszintes sorok:

- Magyar költő
- Az ember hangulatára mondjuk
- Rag
- Szám
- Görög betű
- Ige
- Címzésrövidítés
- Ebből áll a beszéd, raggal
- Igektő
- Vizesés
- Személyes névmás
- Az első két betű feleszerelésével női név becézve
- Sportműszó
- „Izé“ más nyelven
- Igektő
- Vicc
- „Művészet“ más nyelven
- Kötőszó
- Az üzlet tartozéka
- Kívánság
- Igektő
- Családtag birtokos raggal
- Kíneselem
- Női név
- Szám
- Sokan szeretik az ilyen szalonját
- Jókedvűen

- Idegközpont
- A föld istennője a mitológiában
- Igektő
- „Fiú“ más nyelven
- Idegen nyelvű személyes névmás
- Az elefánt csemegéje
- Főúri rang rövidítése
- Ige
- Családtag tárgy raggal
- Névelő
- Mindnyájunk édesanyja, névelővel
- Ami nem szabad
- A regények utolsó lapjain szokott lenni ez a szó
- Sarkutazó

Függőleges sorok:

- Híres magyar matematikus
- Férfi név
- Egy magyar hősköltemény címe
- Ige
- Napszak
- Japán kikötőváros
- Visszafelé olvasva

dohányos ember
igéje

8. Fázó ikerszava

A 30. számú keresztrejtvény megfejtése. Vízszintes sorok: 1. Munkácsy Mihály 12. Ól 13. Heg 15. Sok 17. Ica 18. Hú 19. Magyar 20. Ók 24. Em 22. Fia 24. Na 26. Vér 28. Vali 30. Hullt 32. Trara 33. Azl 34. Aba 36. Iis 37. E 38. Ismer 41. Rögökre 43. Vas 45. Agra 47. Ráró 48. Ami 49. Magyarország 53. Remete 56. Ulm 58. Karol 59. Ez 60. Örökre 62. A A 63. Kari 64. Söt 65. D.n (dán) 66. Örökre 69. Iga 70. Török birodalom. *Függőleges sorok:* 1. Mount Everest 2. Ulm 3. Ágy 4. Csavar 5. Sor 6. Miki 7. Ice 8. Hamu 9. Ah 10. Lú 11. Yeats William 13. Havas 14. Egér 16. Költő 23. Illem 25. Aria 27. Ra 29. Azra 30. Hb. 31. Lira 34. Agár 35. A kozák 39. Mag 40. Egy 42. Órs 44. Sam 46. Rae (ear) 47. Role (Rolle) 49. Mező 50. Rur 51. Ára 52. Gorgo 54. Erdő 55. Tönk 57. Makó 58. Kard 60. Ótr (tór) 61. Kób 67. Ri 68. Ór 69. II.

Előfizetési ár:

¼ évre 3 pengő 50 fillér, ½ évre 7 pengő
Ausztriában példányonként 60 Groschen

Felelős szerkesztő és kiadó: PAIZS GÉZA
Kiadótulajdonos: TOLNAI NYOMDAI MŰ-
INTÉZET ÉS KIADÓVÁLLALAT RT

Nyomatott Tolnai Nyomda Műintézet és Kiadó-
vállalat Rt. mélynyomó-körforgógépein,
Budapest, VII., Dohány uca 12 szám

ési határ-

népszinmű

netikusan
marsall, az
marokkói
vezetője

ó sebek
aradnak
cs

z szerepet,
ruhát...
lat" más

gyei nagy-
rméke

pusztaság
publicista

i festő ve-
re fonet.
alja
k oldal
z mint a
es 61., de
élkül

ó szó
es szóeska
es névmas
t ékezet-

ang rövi-

tése. Víz-
12. Ól 13.
var 20. Ók
Vall 30.
Hs 37. E
Agra 47.
Remete 56.
2. A A 63.
kre 69. Iga
: 1. Mount
Sor 6. Miki
ts William
m 25. Aria
l. Agár 35.
4. Sam 46.
5 50. Rur
57. Mako
Ri 68. Ór

7 pengő
roschen

ZS GÉZA
DAIMÜ-
AT RT

t és Kiadó-
gépein,
szám

Maria Solveg
német filmszínlány (Foto D'Ora-Benda)

Déliab

30
fillér

Megjelenik minden szombaton

Ruth Taylor
amerikai filmszínésznő (Foto Paramount)

Péc
E

(HALÁSS